Analizy statystyczne
Statistical analyses

Urząd Statystyczny
w Gdańsku

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego w 2018 r.

Report on the socio-economic situation of pomorskie voivodship in 2018

Gdańsk 2019

Analizy statystyczne
Statistical analyses

Urząd Statystyczny
w Gdańsku

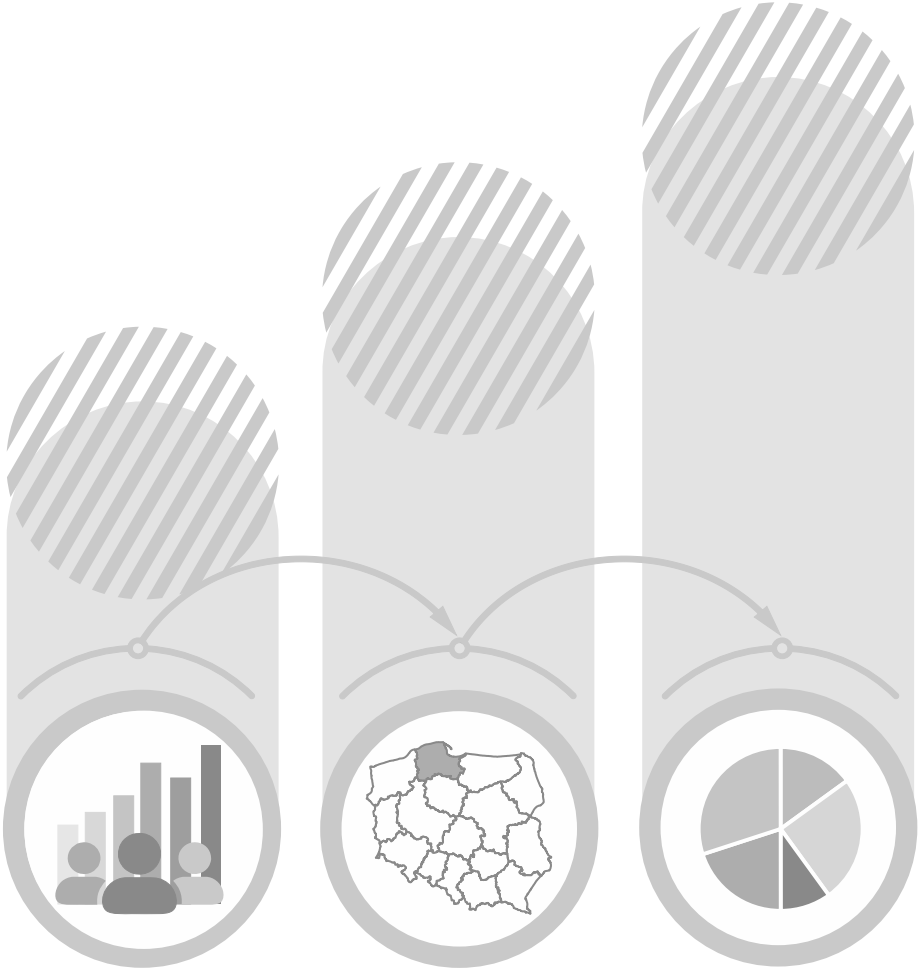

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego w 2018 r.

Report on the socio-economic situation of pomorskie voivodship in 2018

Urząd Statystyczny w Gdańsku Statistical Office in Gdańsk

Gdańsk 2019

Opracowanie merytoryczne
Content-related works

Urząd Statystyczny w Gdańsku, Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Gdańsk, Pomeranian Centre For Regional Surveys

Zespół autorski
Editorial team

Gabriela Adamska-Szreder, Beata Bojarska, Anna Borkowska, Wiesława Brylowska, Barbara Brzezińska, Małgorzata Buńko, Katarzyna Cieślewicz, Katarzyna Iljaszczuk-Więsek, Zofia Kopaczyńska, Mirosława Lindenberg, Elżbieta Metelska, Aleksandra Mikulska, Anna Mistrzak, Dorota Piotrowska, Magdalena Poleszuk, Tomasz Ratyński, Andrzej Sirocki, Alicja Smoleń, Monika Towiańska, Magdalena Wojdyńska

Kierujący
Supervisor

Jerzy Auksztol

Prace redakcyjne
Editorial work

Mirosława Lindenberg, Andrzej Sirocki

Tłumaczenie
Translation

Małgorzata Kruszewska, Magdalena Poleszuk

Skład i opracowanie graficzne
Typesetting and graphics

Ewa Bujarska

ISSN 2084-7068

Publikacja dostępna na stronie
Publications available on website

http://gdansk.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/inne-opracowania/

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła
When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Gdańsku przekazuje Państwu *Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego w 2018 r.* Publikacja prezentuje procesy zachodzące w gospodarce na terenie województwa i uwzględnia zjawiska istotne z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego regionu.

Opracowanie składa się przede wszystkim z komentarzy analitycznych ilustrowanych graficznie za pomocą map i wykresów przedstawiających tendencje na przestrzeni kilku lat. Opatrzono je tablicami przekrojowymi obrazującymi poziom zjawiska w kraju i województwie oraz szczegółowymi dla województwa. Opis niezbędnych definicji wskaźników i pojęć stosowanych w analizie i tablicach statystycznych znajduje się w uwagach ogólnych. Podstawowe wyjaśnienia metodyczne znajdują się również w tekście analitycznym. Zakres tematyczny obejmuje najważniejsze działy statystyki publicznej, m.in. ludność, rynek pracy, wynagrodzenia, ceny, rolnictwo, przemysł, budownictwo, wyniki finansowe przedsiębiorstw i nakłady inwestycyjne.

Analizowane dane przedstawione zostały w ujęciu dynamicznym od 2010 r., a także w relacji do przeciętnych wielkości dla kraju oraz innych województw.

Przekazując Państwu aktualne wydanie *Raportu* mam nadzieję, że opracowanie spotka się z zainteresowaniem i będzie dla Państwa użytecznym źródłem wiedzy w zakresie przedstawianych zagadnień. Problematyka dotycząca bieżących zmian w sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zawarta jest także w innych wydawnictwach Urzędu (dostępnych m.in. na naszej stronie internetowej *http://gdansk.stat.gov.pl*), do zapoznania których ogromnie Państwa zachęcam.

Jerzy Auksztol

Dyrektor Urzędu Statystycznego

w Gdańsku

Gdańsk, maj 2019 r.

Preface

The Statistical Office in Gdańsk presents the *Report on the socio-economic situation of Pomorskie Voivodship in 2018*. It is a successive edition of the publication featuring the economic processes occurring in Pomorskie Voivodship, including phenomena relevant to the socio-economic development of the region.

The report consists mainly of analytical commentaries illustrated with maps and graphs showing trends observed during the past few years, enriched with review tables showing the phenomenon both countrywide and in the Voivodship, as well as with detailed tables for the Voivodship. Definitions of indicators and concepts used in the analysis and statistical tables are described in the general notes. Basic methodological explanations can also be found in the analytical part of the publication. The subject scope covers the most important sections of official statistics, including population, labour market, wages and salaries, prices, agriculture, industry, construction, financial results of enterprises and capital expenditure.

The analysed data have been shown in dynamic terms since 2010, as well as in relation to average national and regional (other voivodships) aggregates.

I trust that this publication will be a useful source of knowledge in the scope of the presented issues. The issues connected with current changes in the socio-economic situation of the Voivodship are also presented in other Statistical Office publications (available on our website *http://gdansk.stat.gov.pl*), which I highly recommend to the Readers.

Jerzy Auksztol

Director of Statistical Office

in Gdańsk

Gdańsk, May 2019

Spis treści
Contents

Str.
Page

Przedmowa 3
Preface *4*
Objaśnienia znaków umownych 6
Symbols
Skróty 7
Abbreviations
Synteza 8
Executive summary *10*
Województwo na tle kraju 12
The Voivodship against the background of the country
Województwo na tle pozostałych województw 14
The Voivodship against the background of other voivodships
Podział i powierzchnia województwa 20
The division and the area of the Voivodship
Ludność 21
Population
Rynek pracy 28
Labour market
Wynagrodzenia 44
Wages and salaries
Świadczenia społeczne 48
Social benefits
Ceny 53
Prices
Rolnictwo 60
Agriculture
Przemysł 71
Industry
Budownictwo 77
Contruction
Budownictwo mieszkaniowe 81
Dwelling construction
Rynek wewnętrzny 88
Internal market
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych 92
Financial results of non-financial enterprises
Nakłady inwestycyjne 96
Capital expenditure
Gospodarka morska 99
Maritime economy
Uwagi ogólne 102
General notes *105*
Aneks 107
Appendix

Objaśnienia znaków umownych
Symbols

Kreska	(-)	– zjawisko nie wystąpiło. *magnitude zero.*
Zero:	(0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; *magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit;*
	(0,0)	– zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. *magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.*
Kropka	(•)	– zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych. *data not available or not reliable.*
Znak	x	– wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. *not applicable.*
Znak	Δ	– oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do publikacji, ust. 18 na str. 103. *categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the publication, item 18 on page 106.*
„W tym” *“Of which”*		– oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. *indicates that not all elements of the sum are given.*
Znak	*	– dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych. *data revised.*
Comma	(,)	*– used in figures represents the decimal point.*

Skróty
Abbreviations

zł – złoty
PLN – zloty

tys. – tysiąc

mln – milion

g – gram
gram

kg – kilogram
kilogram

t – tona
tonne

dt – decytona
deciton

l – litr
litre

ha – hektar
hectare

m^2 – metr kwadratowy
square metre

m^3 – metr sześcienny
cubic metre

km^2 – kilometr kwadratowy
square kilometre

kpl. – komplet

szt. – sztuka
pcs – pieces

p.proc. – punkt procentowy

Nr – numer
No. – number

Dz. U. – Dziennik Ustaw

ust. – ustęp

PKD – Polska Klasyfikacja Działalności

ww. – wyżej wymieniony

m.in. – między innymi

tj. – to jest

r. – rok

poz. – pozycja

str. – strona

cd. – ciąg dalszy
cont. – continued

dok. – dokończenie
cont. – continued

np. – na przykład
e.q. – for example

Synteza

W 2018 r. zaobserwowano po raz kolejny (począwszy od 2000 r.) wzrost **liczby ludności** województwa, która na koniec grudnia wyniosła 2334 tys. osób. **Liczba urodzeń** była większa niż **liczba zgonów**, co oznaczało dodatni **przyrost naturalny**, który w przeliczeniu na 1000 ludności, podobnie jak w latach poprzednich, był najwyższy w kraju.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2018 r. ukształtowało się na poziomie wyższym niż rok wcześniej. Wzrost przeciętnego zatrudnienia odnotowano m.in. w sekcjach: informacja i komunikacja, budownictwo oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych.

W 2018 r. w porównaniu z 2017 r. zmniejszyła się zarówno liczba **bezrobotnych zarejestrowanych**, jak i liczba zgłoszonych **ofert pracy**. Wśród osób bezrobotnych, biorąc pod uwagę wiek, najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 25-34 lata. **Stopa bezrobocia** w skali roku zmniejszyła się i ukształtowała na poziomie niższym niż ogólnokrajowy oraz niższym niż w 2010 r.

Wyniki **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)** za IV kwartał 2018 r., zarówno w ujęciu rocznym, jak i w porównaniu z analogicznym okresem 2010 r., wykazały wzrost wskaźnika zatrudnienia przy jednoczesnym spadku stopy bezrobocia. W skali roku wydłużeniu uległ przeciętny czas poszukiwania pracy. W 2018 r. następował dalszy spadek obciążenia osób pracujących osobami niepracującymi; zjawisko to – biorąc pod uwagę analogiczne okresy lat poprzednich – utrzymuje się nieprzerwanie od siedmiu lat.

W 2018 r. odnotowano wzrost **przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw** w stosunku do poprzedniego roku, m.in. w sekcjach: budownictwo, administrowanie i działalność wspierająca oraz przetwórstwo przemysłowe.

Przeciętna liczba emerytów i rencistów w województwie pomorskim w 2018 r. ukształtowała się na poziomie wyższym niż rok wcześniej. **Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto** wzrosła zarówno w stosunku do 2017 r., jak i 2010 r., przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacane z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, niż wypłacane rolnikom indywidualnym.

W 2018 r. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** wzrosły w odniesieniu do 2017 r. Wzrost cen odnotowano m.in. w grupach: transport, żywność i napoje bezalkoholowe, zdrowie, edukacja, rekreacja i kultura, napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe oraz mieszkanie. Niższe ceny odnotowano w grupie odzież i obuwie.

W 2018 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost **produkcji** zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oraz ziemniaków, a spadek zbiorów rzepiku i rzepaku. W zakresie **pogłowia głównych gatunków zwierząt gospodarskich** odnotowano wzrost pogłowia trzody chlewnej i drobiu. W skali roku nastąpił wzrost wielkości **skupu** ziarna pszenicy, ziemniaków, żywca drobiowego i mleka. Natomiast mniej niż przed rokiem skupiono żyta oraz żywca wieprzowego i wołowego.

Dynamika **produkcji sprzedanej przemysłu w cenach stałych** była wyższa zarówno w stosunku do 2017 r., jak i 2015 r. W skali roku zanotowano wzrost wydajności pracy w przemyśle, któremu towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia.

Produkcja sprzedana budownictwa w cenach bieżących była wyższa w porównaniu z 2017 r., przy jednoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia oraz wydajności pracy w tej sekcji. Wyższa była również wartość **produkcji budowlano-montażowej**.

W 2018 r. w odniesieniu do 2017 r. odnotowano wzrost liczby **mieszkań oddanych do użytkowania**, przy spadku **przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania**. Liczba **mieszkań**, na których **budowę wydano pozwolenia** zwiększyła się w skali roku, a liczba **mieszkań**, których **budowę rozpoczęto** zmniejszyła się.

W odniesieniu do 2017 r. zwiększyła się wartość **sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących)**, w tym w największym stopniu m.in. wśród jednostek zgrupowanych w kategorii: farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny; paliwa stałe, ciekłe i gazowe; pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach; prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach; sprzedaż tekstyliów, odzieży, obuwia.

W 2018 r. w porównaniu z 2017 r. pogorszyły się **wyniki finansowe** oraz podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe (z wyjątkiem wskaźników płynności finansowej) badanych przedsiębiorstw niefinansowych województwa pomorskiego. Przychody z całokształtu działalności wzrosły w mniejszym stopniu niż koszty tej działalności, co wpłynęło na pogorszenie **wskaźnika poziomu kosztów**.

W 2018 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano spadek wartości **nakładów inwestycyjnych**, w strukturze których przeważały nakłady na budynki i budowle. W porównaniu z poprzednim rokiem niższa była wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych przy jednoczesnym zmniejszeniu się liczby nowych inwestycji.

W 2018 r. **obroty ładunkowe** w portach województwa pomorskiego były wyższe zarówno od zanotowanych w roku poprzednim, jak i w stosunku do 2010 r.

Executive summary

In 2018, a further (since 2000) increase in the **population** of the Voivodship was observed, which at the end of December amounted to 2,334 thousand people. The **number of births** was higher than the **number of deaths**. This resulted in positive **natural increase** per 1,000 population which, like in prior years, was the highest in Poland.

Average paid employment in enterprise sector was higher in 2018 than a year earlier. The biggest increase was recorded i.a. in sections: information and communication, construction and trade; repair of motor vehicles.

As compared to 2017, both **job vacancies** and the number of **registered unemployed persons** decreased in 2018. Considering the age of unemployed persons, 25-34 year-olds were the largest group. The annual **unemployment rate** decreased and stabilised below the national average and the rate recorded in 2010.

The results of the **Labour Force Survey (LFS)** for the 4th quarter of 2018, compared to the same period of both the previous year and 2010, showed an increase in employment rate and simultaneously a decline in unemployment rate. The average time of job search increased. 2018 was the seventh consecutive year to record a decrease in dependency ratio.

In 2018, **average monthly gross wages and salaries in enterprise sector** increased in comparison with the previous year, i.a. in sections: construction, administrative and support service activities as well as manufacturing.

The **average number of retirees and pensioners** in Pomorskie Voivodship was higher in 2018 than a year earlier. There was an increase in **average monthly gross retirement and other pensions** in relation to both 2017 and 2010. Benefits paid from non-agricultural social security system were characterised by a higher growth than those paid out to individual farmers.

In 2018, the **prices of consumer goods and services** rose compared to 2017, i.a. in the following groups: transport, food and non-alcoholic beverages, health, education, recreation and culture, alcoholic beverages and tobacco, and dwelling. A decrease was recorded in the group clothing and footwear.

In 2018, as compared to the previous year, there was an increase in **production** of basic cereals with mixtures as well as potatoes, and a decrease in production of rape and turnip rape. There was an increase in the number of pigs and poultry in the **population of major livestock species**. An increase was recorded in **procurement** of wheat, potatoes, poultry and milk, while the procurement of rye, pigs and cattle decreased.

The dynamics of **sold production of industry in constant prices** was up on both 2017 and 2015. Productivity in industry and the average paid employment also increased.

Sold production of construction in current prices was higher than in 2017. Both productivity and the average paid employment increased in this section. The value of **construction and assembly production** was also higher.

In 2018, more **dwellings** were **completed** and their **average useful floor space per 1 dwelling** was lower than in 2017. More **permits for dwelling construction** were issued. Fewer **dwelling constructions began**.

Retail sales (in current prices) increased with respect to 2017, mainly in units dealing in pharmaceuticals, cosmetics, orthopeadic equipment; solid, liquid and gaseous fuels; other retail sale in non-specialised stores; newspapers, books, other sale in specialised store, and retail of textiles, clothing, footwear.

In 2018, the surveyed non-financial enterprises of Pomorskie Voivodship recorded worse **financial results** and the basic economic and financial indicators (except of financial liquidity indicators) in comparison with 2017. The revenue from total activity increased less than the costs, which resulted in worse **cost level indicator**.

In comparison with the previous year, there was a decrease in **capital expenditure** in 2018. Expenditure on buildings and structures predominated in the structure of total investments outlays. The estimated value of initiated investments was lower than in the previous year and the number of new investments also decreased.

In 2018, **cargo turnover** at the seaports of Pomorskie Voivodship was higher both in relation to the previous year and to 2010.

Województwo na tle kraju
The Voivodship against the background of the country

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2018 r.
Table 1. Selected national and Voivodship data in 2018

Wyszczególnienie *Specification*	Polska *Poland*	Województwo pomorskie *Pomorskie Voivodship*
Ludność na 1 km^2 powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII) *Population per 1 km^2 of total area (as of 31 XII)*	123	127
Przyrost naturalny na 1000 ludności *Natural increase per 1,000 population*	-0,7	1,8
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności *Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population*	0,1	2,2
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL [a] w % *Activity rate according to the LFS [a] in %*	56,3	57,7
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL [a] w % *Employment rate according to the LFS [a] in %*	54,2	56,0
Stopa bezrobocia według BAEL [a] w % *Unemployment rate according to the LFS [a] in %*	3,8	3,0
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł *Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector in PLN*	4852,29	4916,59
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł *Average monthly gross retirement and other pensions paid from non-agricultural social security system in PLN*	2161,65	2133,79
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł *Average monthly gross retirement and other pensions of farmers in PLN*	1226,85	1239,00
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (2017 = 100) *Price index of consumer goods and services (2017 = 100)*	101,6	101,9
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym [b] w 2016 r. w ha *Average agricultural land area in agricultural holdings [b] in 2016 in ha*	10,31	18,56
Obsada bydła [c] na 100 ha użytków rolnych w szt. *Livestock [c] per 100 ha of agricultural land in heads*	42,3	28,5
Obsada trzody chlewnej [c] na 100 ha użytków rolnych w szt. *Pigs [c] per 100 ha of agricultural land in heads*	80,6	102,9
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w przemyśle w zł *Sold production of industry (current prices) per 1 paid employee in industry in PLN*	536772	629204
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w budownictwie w zł *Sold production of construction (current prices) per 1 paid employee in construction in PLN*	587695	570806
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności *Dwellings completed per 1,000 population*	4,8	7,2
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON [d] na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII) *Entities of the national economy in the REGON [d] register per 10 thousand population (as of 31 XII)*	1136	1271

a Przeciętne w roku.
b Dane na podstawie reprezentacyjnego badania struktury gospodarstw rolnych, przeprowadzanego co 3 lata.
c Stan w czerwcu.
d Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
a Annual averages.
b Data on the basis of representative survey of structure of agricultural holdings conducted every 3 years.
c As of June.
d Excluding persons tending private farms in agriculture.

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2018 r. (dok.)

Table 1. Selected national and Voivodship data in 2018 (cont.)

Wyszczególnienie *Specification*	Polska *Poland*	Województwo pomorskie *Pomorskie Voivodship*
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII) *Commercial companies with capital of foreign entities per 10 thousand population (as of 31 December)*	19	14
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w % *Share of profitable enterprises in total number of surveyed enterprises in %*	80,8	81,5
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w % *Cost level indicator in non-financial enterprises in %*	95,5	95,0
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (2017 = 100, ceny bieżące) *Dynamics of capital expendtiure in enterprises (2017 = 100, current prices)*	112,5	90,8
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2016 r. w zł *Gross domestic product (current prices) per 1 inhabitant in 2016 in PLN*	48432	46913

Województwo na tle pozostałych województw

The Voivodship against the background of other voivodships

Wykres 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2018 r.

Chart 1. Natural increase per 1,000 population in 2018

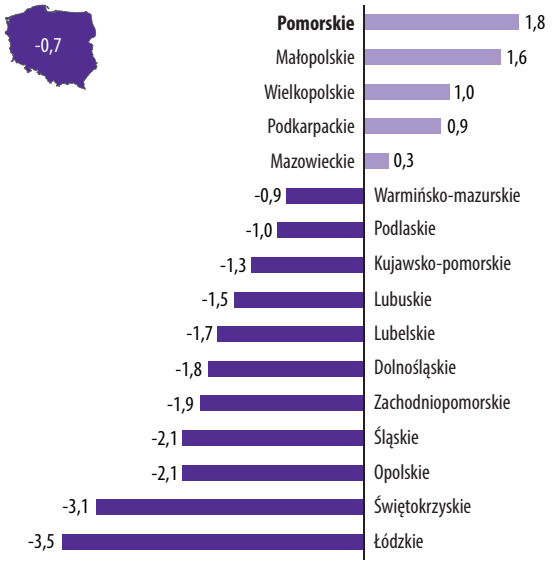

Wykres 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2018 r.

Chart 2. Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population in 2018

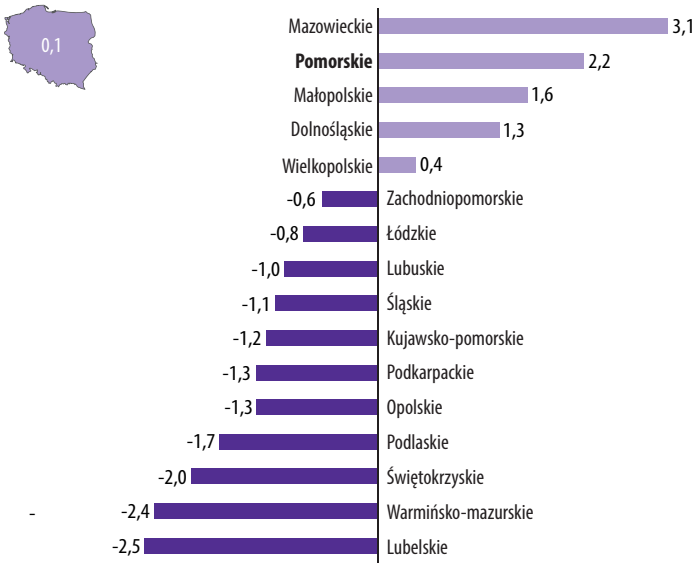

Mapa 1. Wskaźnik zatrudnienia [a] według BAEL w 2018 r.
Map 1. Employment rate [a] according to the LFS in 2018

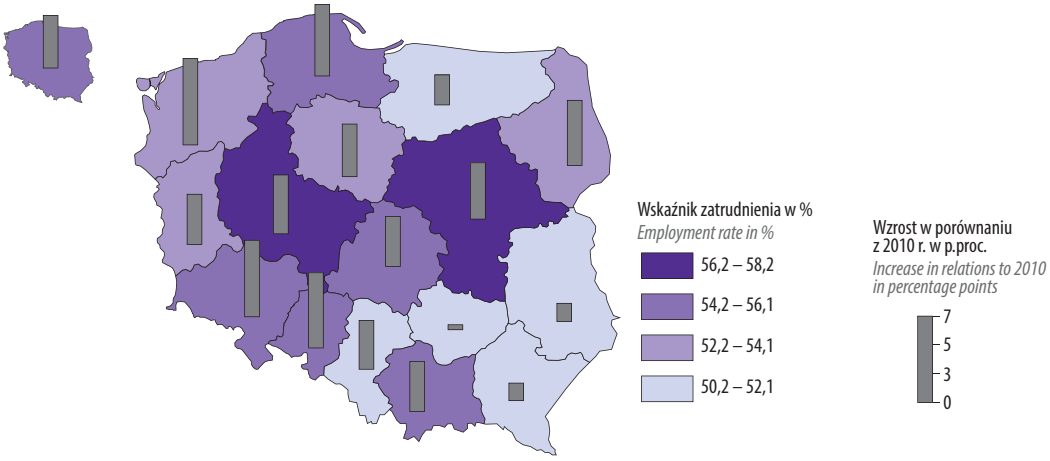

a Przeciętny w roku.
a Annual average.

interactive chart

Wykres 3. Wskaźnik zatrudnienia [a] według płci na podstawie BAEL w 2018 r.
Chart 3. Employment rate [a] by sex according to the LFS in 2018

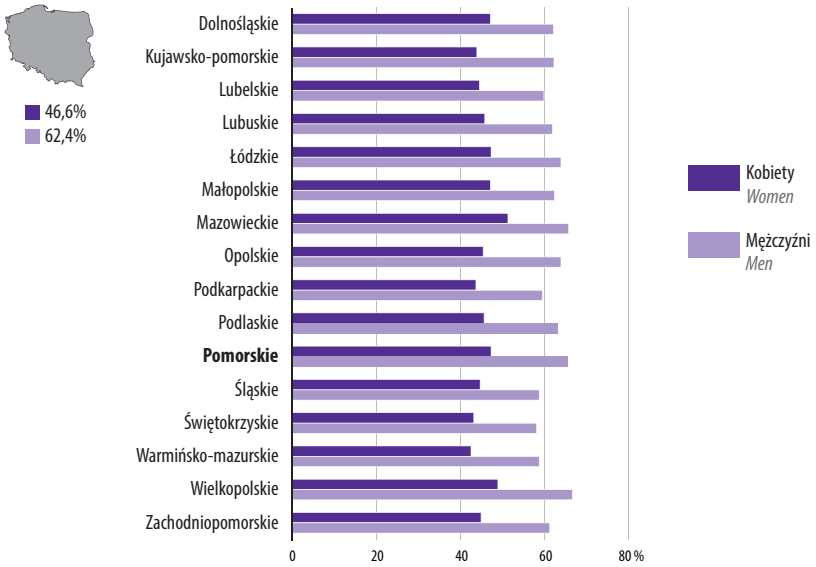

a Przeciętny w roku.
a Annual average.

interactive chart

Wykres 4. Stopa bezrobocia [a] według BAEL w 2018 r.
Chart 4. Unemployment rate [a] according to the LFS in 2018

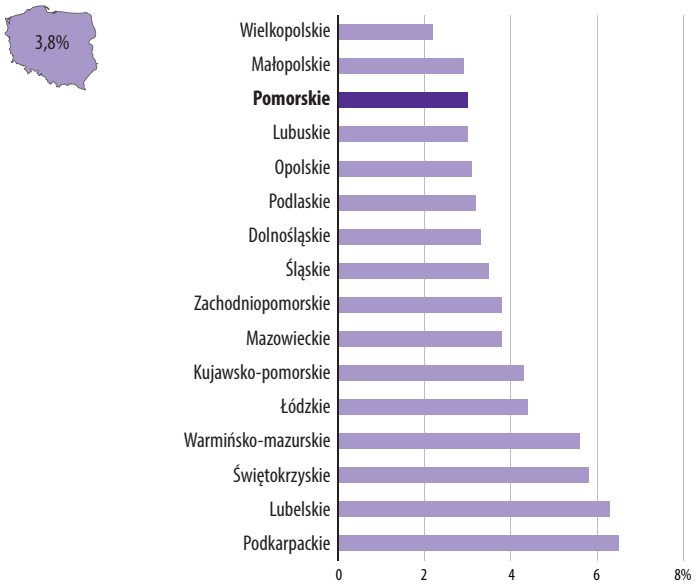

interactive chart

a Przeciętna w roku.
a Annual average.

Mapa 2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2018 r.
Map 2. Average monthly gross wages and salaries in enterprise sector in 2018

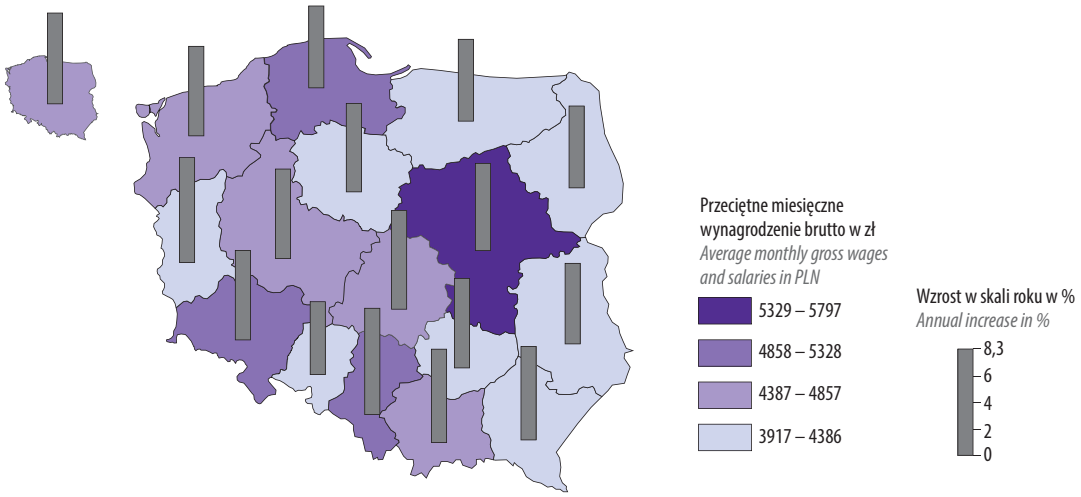

interactive chart

Wykres 5. Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2018 r.
Chart 5. Increase in prices of consumer goods and services in 2018

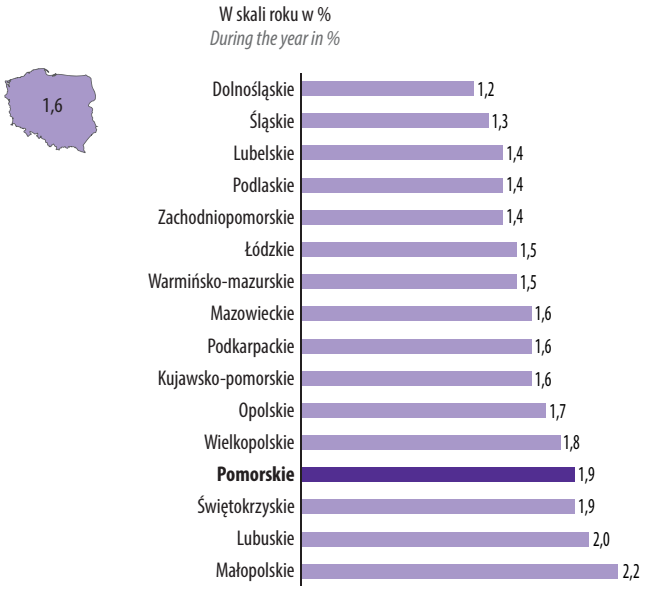

Wykres 6. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2018 r.
Chart 6. Value of procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land in 2018

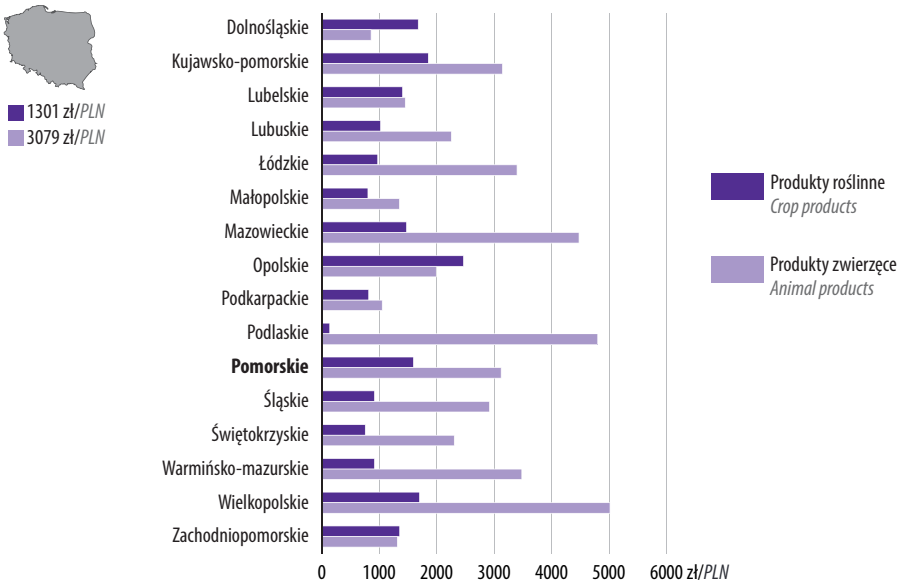

interactive chart

Mapa 3. Mieszkania oddane do użytkowania w 2018 r.
Map 3. Dwellings completed in 2018

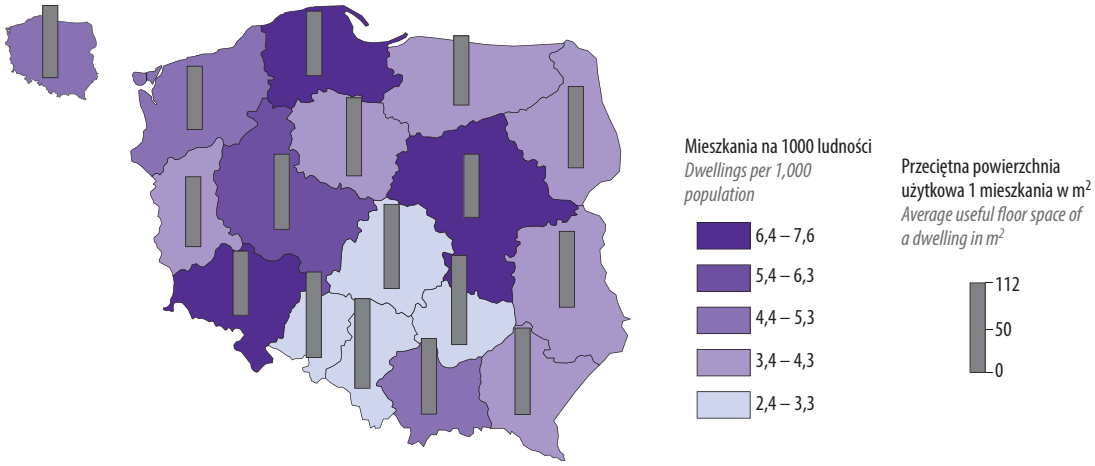

interactive chart

Wykres 7. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2018 r.
Chart 7. Net turnover profitability rate in non-financial enterprises in 2018

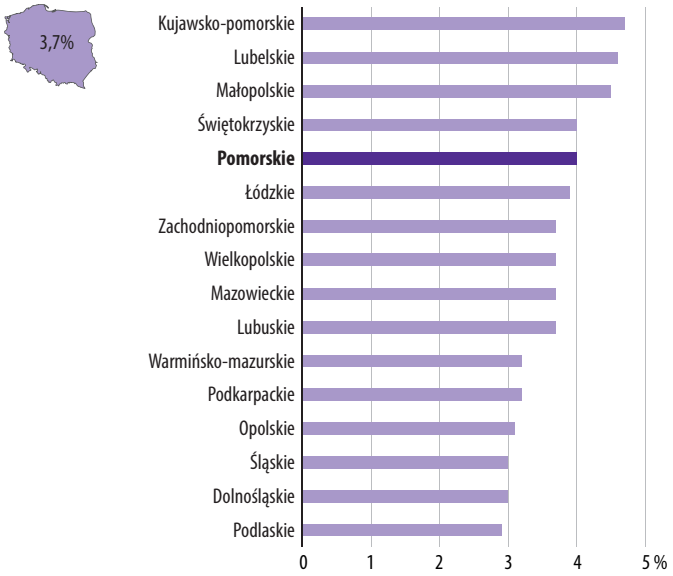

interactive chart

Mapa 4. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON [a] w 2018 r.
Stan w dniu 31 XII
Map 4. Entities of national economy in the REGON register [a] in 2018
As of 31 XII

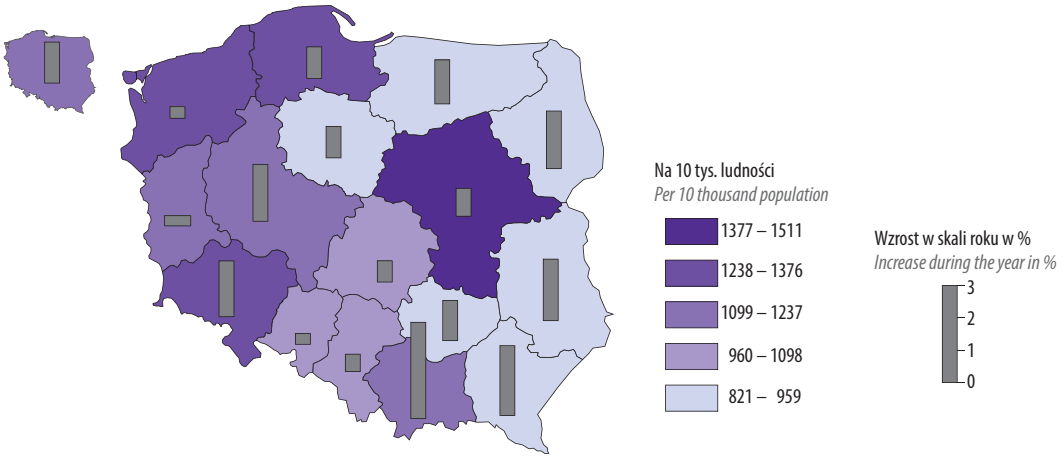

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. W podziale według województw – bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejsca zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON.
a Excluding persons tending private farms in agriculture. In division by voivodships – excluding entities whose registered office/ /residence address is not included in the REGON register.

interactive chart

Wykres 8. Nowo zarejestrowane i wyrejestrowane podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON [a] w 2018 r.
Stan w dniu 31 XII
Chart 8. Newly registered and deleted entities of national economy in the REGON register [a] in 2018
As of 31 XII

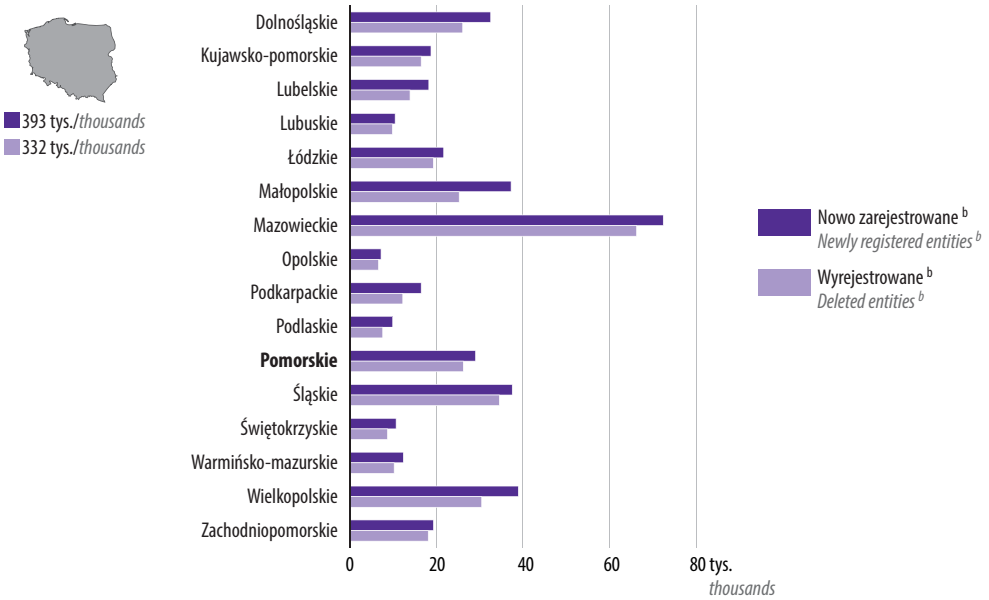

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. W podziale według województw – bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejsca zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON.
b W ciągu roku.
a Excluding persons tending private farms in agriculture. In division by voivodships – excluding entities whose registered office/ /residence address is not included in the REGON register.
b During the year.

interactive chart

Podział i powierzchnia województwa
The division and the area of the Voivodship

Mapa 5. Podział województwa pomorskiego według Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) w 2018 r.
Stan w dniu 31 XII
Map 5. Division of the Pomorskie Voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2018
As of 31 XII

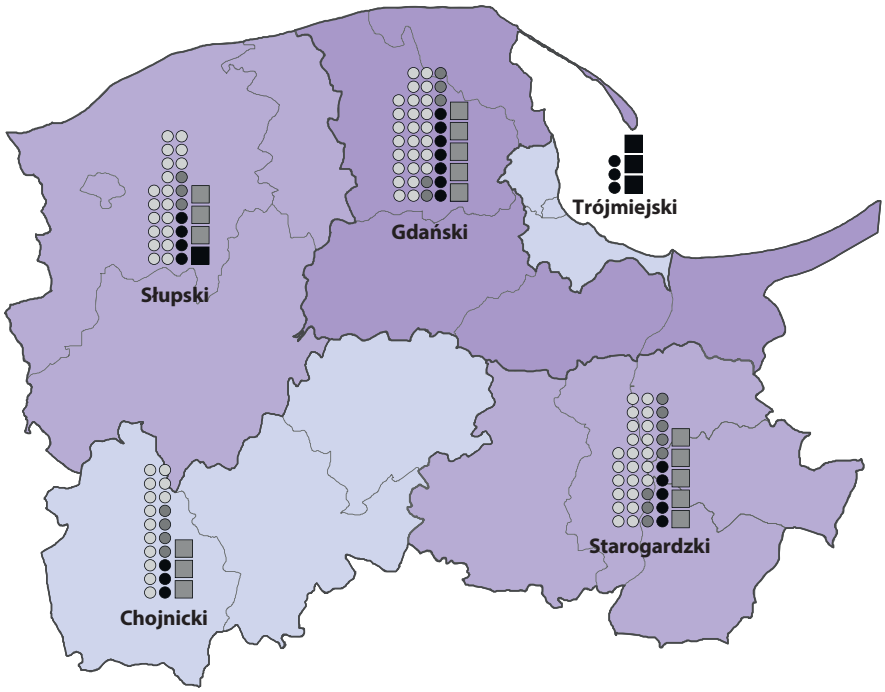

Jeden powiat
One powiat
Jedno miasto na prawach powiatu
One city with powiat status
Jedna gmina:
One gmina:
wiejska
rural
miejsko-wiejska
urban-rural
miejska
urban

Granice:
Boundaries:
podregion NUTS 3
NUTS 3 subregion
powiat
powiat

Podregiony województwa
Subregions of the Voivodship

interactive chart

	Powierzchnia w ha *Area in ha*	Ludność w tys. *Population in thousands*
Pomorskie	**1832193**	**2334**
Chojnicki	410515	226
Gdański	445480	590
Słupski	524548	335
Starogardzki	410212	432
Trójmiejski	41438	749

Według stanu w dniu 1 I 2018 r. województwo pomorskie zajmowało powierzchnię 18321 km^2 (1832193 ha), co stanowiło 5,9% powierzchni kraju. Na jego obszarze mieszkało 6,1% ogólnej liczby ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km^2 wyniosła 127 osób (6 lokata w kraju). W miastach mieszkało 63,7% ludności województwa.

Ludność
Population

W województwie pomorskim od 2000 r. liczba ludności systematycznie wzrasta. W 2018 r. przyrost naturalny w województwie nadal był dodatni, a liczony na 1000 ludności utrzymuje się od ponad dekady na najwyższym poziomie w kraju.

Szacunki stanu i struktury ludności dla lat między spisowych sporządza się metodą bilansową, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowanym okresie.

Prezentowane dane dotyczą ludności zamieszkałej w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.

Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2018 r. ludność województwa pomorskiego liczyła 2333523 osoby, tj. o 9272 osoby więcej niż przed rokiem i o 58029 więcej niż w 2010 r. Populacja województwa w końcu grudnia 2018 r. stanowiła 6,1% ogólnej liczby ludności Polski (o 0,1 p.proc. więcej niż w poprzednim roku i o 0,2 p.proc. więcej niż w 2010 r.). Gęstość zaludnienia (liczba osób przypadająca na 1 km^2) wyniosła w województwie 127 osób (tyle samo co w 2016 r. i o 3 osoby więcej niż w 2010 r.). W Polsce w analizowanych latach gęstość zaludnienia pozostała na niezmienionym poziomie i wyniosła 123 osoby. Wskaźnik gęstości zaludnienia wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne na terenie województwa – nadal najniższy notowano w powiecie bytowskim i człuchowskim (po 36 osób na 1 km^2).

Tablica 2. **Ludność na podstawie bilansów**
Table 2. *Population on the basis of balances*

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018
	POLSKA *POLAND*			
Stan w dniu 30 VI w tys. ***As of 30 June in thousands***	**38516,7**	**38454,6**	**38422,3**	**38413,1**
w tym kobiety *of which females*	19869,1	19847,2	19833,6	19829,5
Miasta *Urban areas*	23448,5	23202,7	23125,8	23095,2
Wieś *Rural areas*	15068,2	15251,9	15296,6	15317,9
Stan w dniu 31 XII: ***As of 31 December:***				
w tys. *in thousands*	38529,9	38437,2	38433,6	38411,1
na 1 km^2 *per 1 km^2*	123	123	123	123
w tym kobiety: *of which females:*				
w tys. *in thousands*	19876,7	19839,2	19840,4	19829,3
na 100 mężczyzn *per 100 males*	107	107	107	107

Tablica 2. **Ludność na podstawie bilansów (dok.)**
Table 2. *Population on the basis of balances (cont.)*

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018
POLSKA (dok.) *POLAND (cont.)*				
Stan w dniu 31 XII (dok.): ***As of 31 December (cont.):***				
Miasta: w tys. *Urban areas: in thousands*	23429,1	23166,4	23109,3	23067,2
w % *in %*	60,8	60,3	60,1	60,1
Wieś: w tys. *Rural areas: in thousands*	15100,8	15270,8	15324,3	15343,9
w % *in %*	39,2	39,7	39,9	39,9
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE *POMORSKIE VOIVODSHIP*				
Stan w dniu 30 VI w tys. ***As of 30 June in thousands***	**2270,7**	**2304,7**	**2319,7**	**2328,2**
w tym kobiety *of which females*	1163,3	1181,6	1189,9	1194,4
Miasta *Urban areas*	1499,0	1487,3	1485,7	1484,8
Wieś *Rural areas*	771,7	817,4	834,0	843,4
Stan w dniu 31 XII: ***As of 31 December:***				
w tys. *in thousands*	2275,5	2307,7	2324,3	2333,5
na 1 km^2 *per 1 km^2*	124	126	127	127
w tym kobiety: *of which females:*				
w tys. *in thousands*	1165,8	1183,3	1192,3	1197,2
na 100 mężczyzn *per 100 males*	105	105	105	105
Miasta: w tys. *Urban areas: in thousands*	1499,2	1486,7	1484,8	1485,6
w % *in %*	65,9	64,4	63,9	63,7
Wieś: w tys. *Rural areas: in thousands*	776,3	821,0	839,4	847,9
w % *in %*	34,1	35,6	36,1	36,3

Struktura ludności według płci w województwie pomorskim od kilku lat nie ulega większym zmianom. Nieznacznie przeważały kobiety, które w końcu grudnia 2018 r. stanowiły 51,3% ogólnej liczby mieszkańców (tyle samo co w 2017 r. i o 0,1 p.proc. więcej niż w 2010 r.). W Polsce tendencja była podobna – w analizowanych latach udział kobiet wyniósł 51,6%. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) w województwie ukształtował się na poziomie analogicznym jak w 2017 r. i 2010 r., osiągając wartość 105, natomiast w Polsce wyniósł on odpowiednio 107.

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

W województwie pomorskim w okresie styczeń-grudzień 2018 r. zarejestrowano 26498 urodzeń żywych, tj. o 983 mniej niż przed rokiem i o 392 mniej niż w analogicznym okresie 2010 r. Współczynnik urodzeń żywych wyniósł 11,38‰ i był niższy w stosunku do notowanego w 2017 r. (11,85‰) i w 2010 r. (11,84‰). W 2018 r. pod względem wielkości tego współczynnika województwo pomorskie ponownie uplasowało się na pierwszej pozycji w kraju (w 2010 r. na drugiej pozycji po województwie wielkopolskim).

W 2018 r. w województwie zmarło 22395 osób, tj. o 745 osób więcej niż przed rokiem i o 3076 więcej niż w 2010 r. Współczynnik zgonów w 2018 r. wyniósł 9,62‰, podczas gdy rok wcześniej – 9,33‰, a w 2010 r. – 8,51‰. W porównaniu z innymi województwami wskaźnik ten w 2018 r. był jednym z najniższych w kraju – po województwach podkarpackim i małopolskim (w 2017 r. na drugiej pozycji po województwie podkarpackim, w 2010 r. najniższy w kraju). W stosunku do 2017 r. nieznacznie zwiększyła się umieralność niemowląt. Współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) przyjął wartość 4,04‰ w 2018 r. wobec 3,78‰ w 2017 r. i 4,54‰ w 2010 r. Wskaźnik ten w 2018 r. był wyższy niż ogólnopolski (w Polsce wyniósł 3,85‰).

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI).

W województwie pomorskim w 2018 r. ponownie zanotowano dodatni przyrost naturalny. Różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów wyniosła 4103, podczas gdy rok wcześniej 5831, a w 2010 r. – 7571. Współczynnik przyrostu naturalnego osiągnął wartość 1,76‰ i był niższy niż w 2017 r. (2,51‰) oraz w 2010 r. (3,33‰). W analizowanych latach osiągnął on najwyższą wartość w skali całego kraju.

Wykres 9. Przyrost naturalny na 1000 ludności
Chart 9. Natural increase per 1,000 population

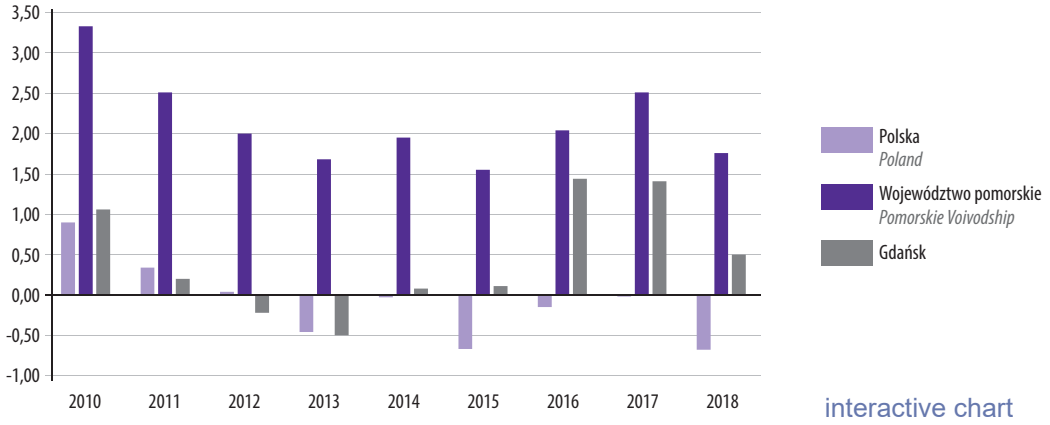

Dla Polski omawiany wskaźnik przyjmował znacznie niższe wartości we wszystkich analizowanych latach. W 2018 r. ponownie ukształtował się na ujemnym poziomie minus 0,68‰ (minus 0,02‰ w 2017 r. oraz 0,90‰ w 2010 r.).

Mapa 6. Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie pomorskim według podregionów i powiatów w 2018 r.

Map 6. Natural increase per 1,000 population in Pomorskie Voivodship by subregions and powiats in 2018

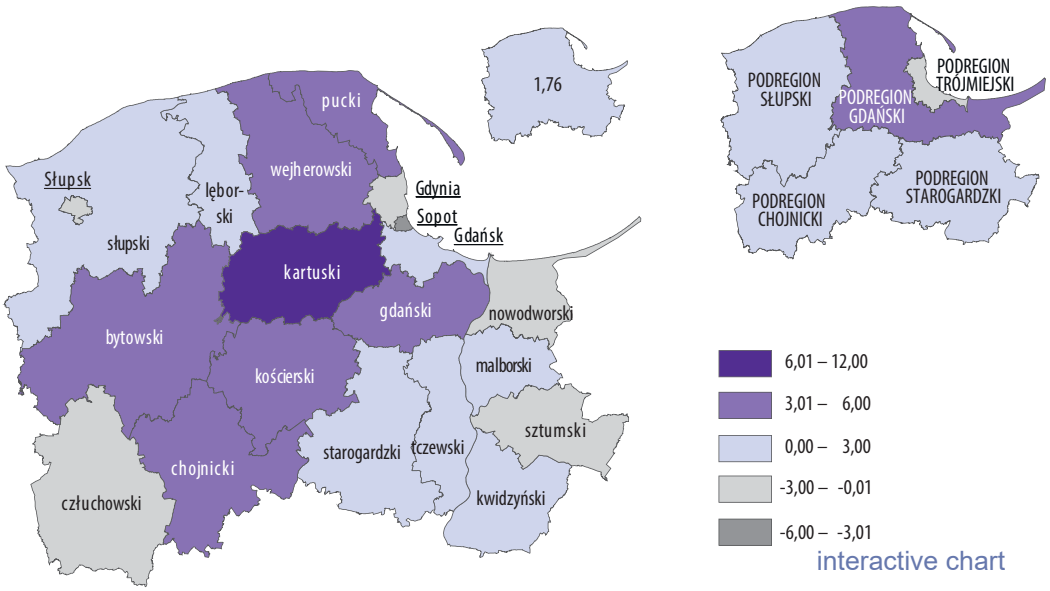

W województwie pomorskim współczynnik przyrostu naturalnego przyjmował najwyższe wartości (dodatnie) w powiatach graniczących z Trójmiastem, tj. kartuskim, gdańskim i wejherowskim. Najniższe (ujemne) wartości współczynnika odnotowano w Sopocie, powiecie nowodworskim i w Słupsku.

W pomorskich urzędach stanu cywilnego od stycznia do grudnia 2018 r. zarejestrowano 12473 nowo zawarte małżeństwa, tj. o 121 mniej niż przed rokiem i o 1131 mniej niż w 2010 r. Współczynnik małżeństw w 2018 r. osiągnął poziom 5,36‰ i był niższy niż w 2017 r. (5,43‰) oraz w 2010 r. (5,99‰). W analizowanych latach liczba nowo zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności w województwie była nieznacznie wyższa od notowanej w Polsce.

Tablica 3. Ruch naturalny i saldo migracji na 1000 ludności

Table 3. Vital statistics and net migration per 1,000 population

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018
	POLSKA *POLAND*			
Małżeństwa *Marriages*	5,93	4,91	5,01	5,01
Urodzenia żywe *Live births*	10,73	9,60	10,46	10,11
Zgony *Deaths*	9,83	10,27	10,48	10,78
w tym niemowląt [a] *of which infant [a]*	4,98	4,00	3,99	3,85
Przyrost naturalny [b] *Natural increase [b]*	0,90	-0,67	-0,02	-0,68
Saldo migracji wewnętrznych *Internal net migration*	x	x	x	x
Saldo migracji zagranicznych *International net migration*	-0,05	•	0,04	0,09

a Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych.
b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.
a Children under the age of 1 year. Per 1,000 live births.
b The difference between the number of live births and deaths in a given period.

Tablica 3. Ruch naturalny i saldo migracji na 1000 ludności (dok.)

Table 3. Vital statistics and net migration per 1,000 population (cont.)

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE *POMORSKIE VOIVODSHIP*				
Małżeństwa *Marriages*	5,99	5,15	5,43	5,36
Urodzenia żywe *Live births*	11,84	10,67	11,85	11,38
Zgony *Deaths*	8,51	9,13	9,33	9,62
w tym niemowląt [a] *of which infant [a]*	4,54	3,70	3,78	4,04
Przyrost naturalny [b] *Natural increase [b]*	3,33	1,55	2,51	1,76
Saldo migracji wewnętrznych *Internal net migration*	1,21	1,45	1,56	2,11
Saldo migracji zagranicznych *International net migration*	-0,04	•	-0,02	0,06
GDAŃSK				
Małżeństwa *Marriages*	5,43	4,87	5,56	5,74
Urodzenia żywe *Live births*	10,52	10,68	12,09	12,04
Zgony *Deaths*	9,46	10,57	10,67	11,54
w tym niemowląt [a] *of which infant [a]*	4,96	4,26	4,81	4,65
Przyrost naturalny [b] *Natural increase [b]*	1,06	0,11	1,41	0,50
Saldo migracji wewnętrznych *Internal net migration*	-0,24	2,74	1,75	4,23
Saldo migracji zagranicznych *International net migration*	x	•	-0,02	0,00

a Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych.
b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

a Children under the age of 1 year. Per 1,000 live births.
b The difference between the number of live births and deaths in a given period.

Wykres 10. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności
Chart 10. Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population

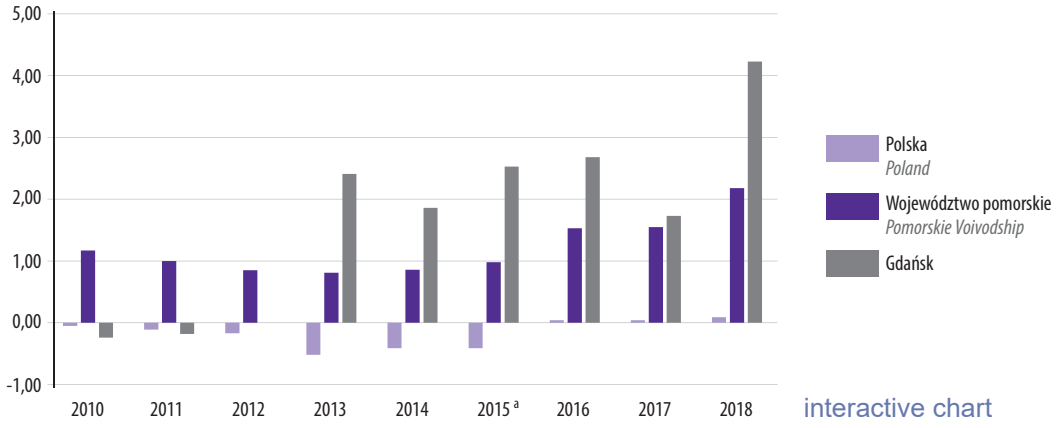

a Do obliczenia salda migracji wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.
a To calculate net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

W 2018 r. w województwie pomorskim, podobnie jak w roku poprzednim i w 2010 r., saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały było dodatnie. Oznacza to, że liczba osób zameldowanych na pobyt stały w ciągu omawianego okresu przekroczyła liczbę osób wymeldowanych z pobytu stałego w tym czasie (w 2018 r. – o 5071, w 2017 r. – o 3586, a w 2010 r. – o 2649).

W skali kraju w 2018 r. tylko 5 województw miało dodatnie saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności (województwo pomorskie zajęło 2 miejsce po województwie mazowieckim). Dla Polski wskaźnik ten był dodatni i wyniósł 0,09‰.

Mapa 7. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie pomorskim według podregionów i powiatów w 2018 r.
Map 7. Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population in Pomorskie Voivodship by subregions and powiats in 2018

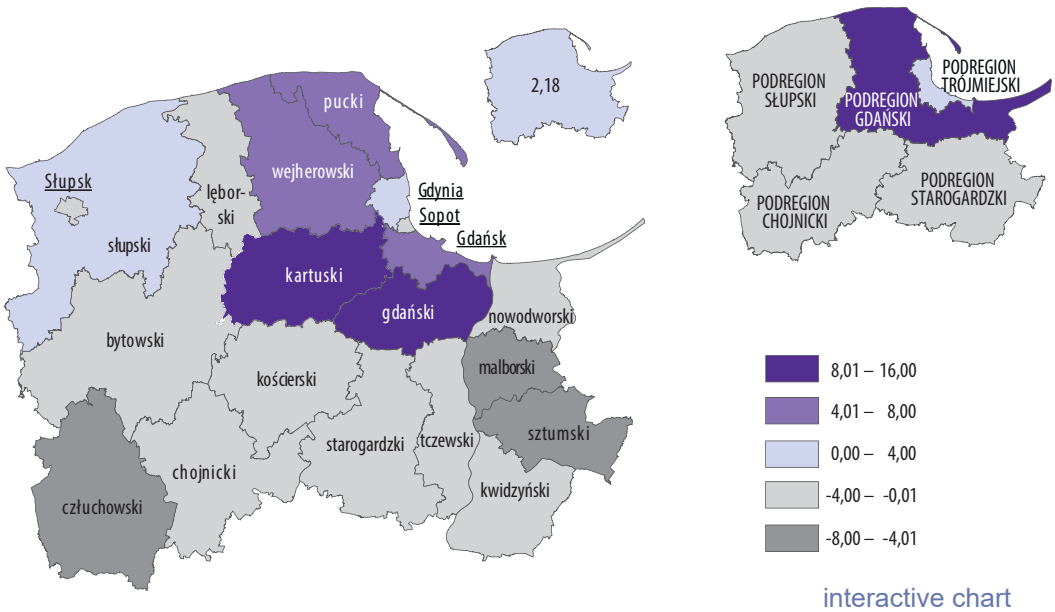

W przypadku salda migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w województwie pomorskim według powiatów w 2018 r. zanotowano jego dodatnie wartości w 7 powiatach, w tym najwyższe w powiatach: gdańskim, kartuskim i puckim.

Dane prezentujące ludność w województwie pomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego" – publikacja dostępna co kwartał,
- „Stan i ruch naturalny ludności w województwie pomorskim" – opracowanie sygnalne (lub infografika) dostępne co roku,
- „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie pomorskim" – publikacja dostępna co roku (również w wersji książkowej); wydawana do 2017 r.,
- „Sytuacja demograficzna województwa pomorskiego" – publikacja dostępna co roku (również w wersji książkowej); wydawana od 2018 r.,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Rynek pracy
Labour market

W 2018 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie pomorskim ukształtowało się na poziomie wyższym niż rok wcześniej. Spadek przeciętnego zatrudnienia w skali roku zanotowano jedynie w obsłudze rynku nieruchomości.

W ujęciu rocznym zanotowano zarówno spadek ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych (największy wśród osób w wieku 55 lat i więcej), jak i stopy bezrobocia rejestrowanego.

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2018 r. w województwie pomorskim wykazały w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:
· wzrost wskaźnika zatrudnienia,
· spadek stopy bezrobocia,
· wydłużenie przeciętnego czasu poszukiwania pracy,
· spadek obciążenia osób pracujących osobami niepracującymi.

Przeciętne zatrudnienie
Average paid employment

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie pomorskim w 2018 r. ukształtowało się na poziomie 339,0 tys. osób, tj. o 6,3% wyższym niż w 2017 r. W skali kraju w tym okresie odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia o 3,5%.

Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Tablica 4. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw
Table 4. Average paid employment in enterprise sector

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018		
	w tys. *in thousands*				2010 = 100	2017 = 100
Polska *Poland*	5372,6	5601,6	6017,1	6229,6	115,8	103,5
Województwo pomorskie *Pomorskie Voivodship*	277,8	287,4	318,8	339,0	122,1	106,3
Gdańsk[a]	81,0	80,8	89,5	100,7	x	112,5

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 103.
a See general notes, section 12 on page 106.

Wykres 11. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw
2010 = 100
Chart 11. Dynamics of average paid employment in enterprise sector
2010 = 100

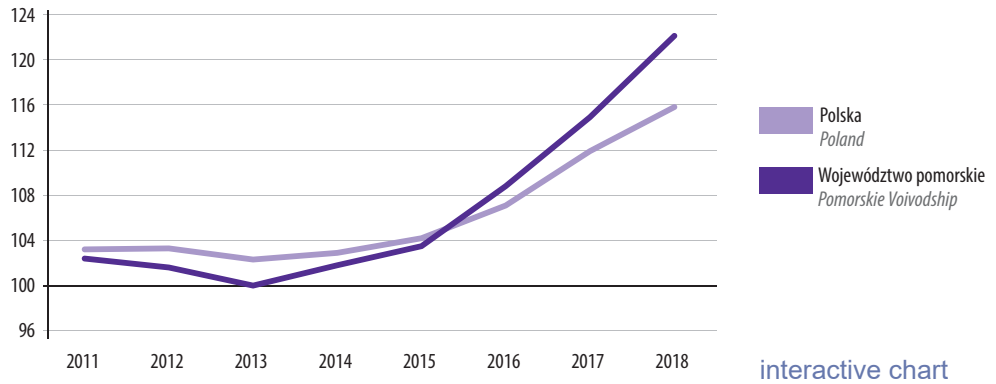

Wykres 12. Struktura przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw według sekcji
Chart 12. Breakdown of average paid employment in enterprise sector by sections

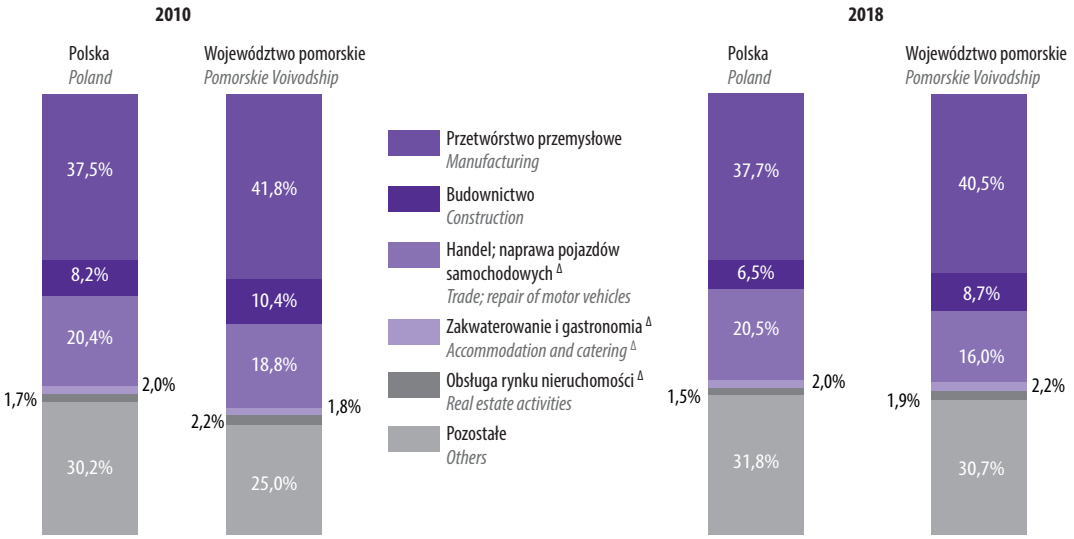

W województwie pomorskim w 2018 r. najwyższe przeciętne zatrudnienie odnotowano w przetwórstwie przemysłowym – 137,3 tys. osób, co stanowiło 40,5% przeciętnego zatrudnienia ogółem w sektorze przedsiębiorstw (o 2,0 p.proc. mniej niż przed rokiem).

Tablica 5. **Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie pomorskim**

Table 5. *Average monthly paid employment in enterprise sector in Pomorskie Voivodship*

Wyszczególnienie *Specification*	2017	2018	2017				2018			
			I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII
	w tys. *in thousands*		analogiczny okres roku poprzedniego = 100 *corresponding period of the previous year = 100*							
Ogółem ***Total***	**318,8**	**339,0**	**106,0**	**105,8**	**105,8**	**105,6**	**106,6**	**106,6**	**106,4**	**106,3**
w tym: *of which:*										
Przemysł *Industry*	148,7	151,3	105,4	105,6	105,4	105,0	103,0	102,2	101,8	101,7
w tym: *of which:*										
przetwórstwo przemysłowe *manufacturing*	135,4	137,3	105,8	106,1	105,8	105,3	103,2	102,3	101,7	101,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	6,6	6,7	99,9	100,5	100,8	100,2	100,6	100,3	100,4	100,4
Budownictwo *Construction*	27,3	29,6	103,3	100,6	100,5	101,0	108,2	110,5	110,2	108,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles[Δ]*	50,5	54,4	104,2	104,7	103,7	104,4	106,0	105,7	107,0	107,6
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	26,3	28,2	108,8	108,4	108,3	107,3	106,0	107,3	106,6	107,0
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering[Δ]*	7,4	7,6	115,5	114,5	117,9	117,9	104,8	103,0	103,9	103,0
Informacja i komunikacja *Information and communication*	12,9	14,5	112,3	110,4	111,2	110,0	107,4	111,5	111,8	112,9
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*	6,6	6,5	103,0	102,8	105,3	103,9	100,5	100,5	97,4	97,1
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	18,2	19,2	102,3	101,5	103,3	102,8	103,0	104,8	104,6	105,1

W skali roku przeciętne zatrudnienie wzrosło m.in. w: informacji i komunikacji (o 12,9%), budownictwie (o 8,3%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 7,6%). Spadek przeciętnego zatrudnienia zanotowano jedynie w obsłudze rynku nieruchomości (o 2,9%).

Bezrobocie rejestrowane
Registered unemployment

W końcu grudnia 2018 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa pomorskiego wyniosła 46,1 tys. osób i była niższa zarówno od zanotowanej przed rokiem (o 3,6 tys. osób, tj. o 7,2%), jak i od zanotowanej w 2010 r. (o 58,6 tys. osób, tj. o 44,0%). W skali kraju na koniec 2018 r. liczba bezrobotnych była o 10,4% niższa niż rok wcześniej (w 2017 r. spadek o 19,0% w stosunku do poprzedniego roku), natomiast w stosunku do 2010 r. odnotowano wyższy niż w skali województwa spadek, który wyniósł 50,4%.

Dane o bezrobotnych zarejestrowanych obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. 2018 poz. 1265, z późniejszymi zmianami), określone są jako bezrobotne.

Tablica 6. Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia
Stan w dniu 31 XII

Table 6. Registered unemployed persons and unemployment rate
As of 31 December

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018
	POLSKA *POLAND*			
Bezrobotni zarejestrowani w tys. *Registered unemployed persons in thousands*	1954,7	1563,3	1081,7	968,9
Bezrobotni nowo zarejestrowani [a] w tys. *Newly registered unemployed persons [a] in thousands*	3042,0	2368,8	1914,8	1662,1
Bezrobotni wyrejestrowani [a] w tys. *Persons removed from unemployment rolls [a] in thousands*	2979,8	2630,6	2168,3	1774,9
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy *Registered unemployed persons per a job offer*	83	31	16	15
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % *Registered unemployment rate in %*	12,4	9,7	6,6	5,8
	WOJEWÓDZTWO POMORSKIE *POMORSKIE VOIVODSHIP*			
Bezrobotni zarejestrowani w tys. *Registered unemployed persons in thousands*	104,7	77,7	49,7	46,1
Bezrobotni nowo zarejestrowani [a] w tys. *Newly registered unemployed persons [a] in thousands*	178,7	133,4	110,5	97,8
Bezrobotni wyrejestrowani [a] w tys. *Persons removed from unemployment rolls [a] in thousands*	174,3	152,5	125,0	101,4
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy *Registered unemployed persons per a job offer*	63	19	12	13
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % *Registered unemployment rate in %*	12,3	8,9	5,4*	4,9

a W ciągu roku.
a During a year.

Tablica 6. Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia (dok.)
Stan w dniu 31 XII

Table 6. Registered unemployed persons and unemployment rate (cont.)
As of 31 December

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018
GDAŃSK				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. *Registered unemployed persons in thousands*	10,9	8,9	6,8	6,6
Bezrobotni nowo zarejestrowani [a] w tys. *Newly registered unemployed persons [a] in thousands*	24,1	16,6	14,2	12,5
Bezrobotni wyrejestrowani [a] w tys. *Persons removed from unemployment rolls [a] in thousands*	22,7	19,7	15,4	12,7
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy *Registered unemployed persons per a job offer*	22	16	15	12
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % *Registered unemployment rate in %*	5,4	4,0	2,7*	2,6

a W ciągu roku.
a During a year.

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

W województwie pomorskim w końcu 2018 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych odnotowano we wszystkich powiatach (najwyższy w powiecie człuchowskim – o 20,9%, a najniższy w powiecie starogardzkim – o 0,6%), za wyjątkiem powiatu lęborskiego, w którym odnotowano wzrost o 12,0%.

W omawianym okresie 81,6% ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych w województwie nie posiadało prawa do zasiłku (w 2017 r. – 81,8%), 89,3% stanowiły osoby wcześniej pracujące (w poprzednim roku – 88,8%), a 44,5% to mieszkańcy wsi (przed rokiem – 44,4%).

W końcu grudnia 2018 r. w województwie pomorskim, podobnie jak w kraju, wśród bezrobotnych zarejestrowanych przeważały kobiety. Stanowiły one 63,2% ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy (wzrost o 0,9 p.proc.), a ich liczba była o 5,8% niższa niż rok wcześniej.

Biorąc pod uwagę wiek, bezrobocie rejestrowane nadal dotyczyło przede wszystkim ludzi młodych. W końcu grudnia 2018 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych zarejestrowanych stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (13,6 tys.), a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych zwiększył się w porównaniu z poprzednim rokiem (o 0,3 p.proc. do 29,6%). Natomiast udział bezrobotnych osób do 25 roku życia zmniejszył się o 0,4 p.proc. i wyniósł 13,5%.

Wykres 13. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku
Stan w dniu 31 XII
Chart 13. Breakdown of registered unemployed persons by age
As of 31 December

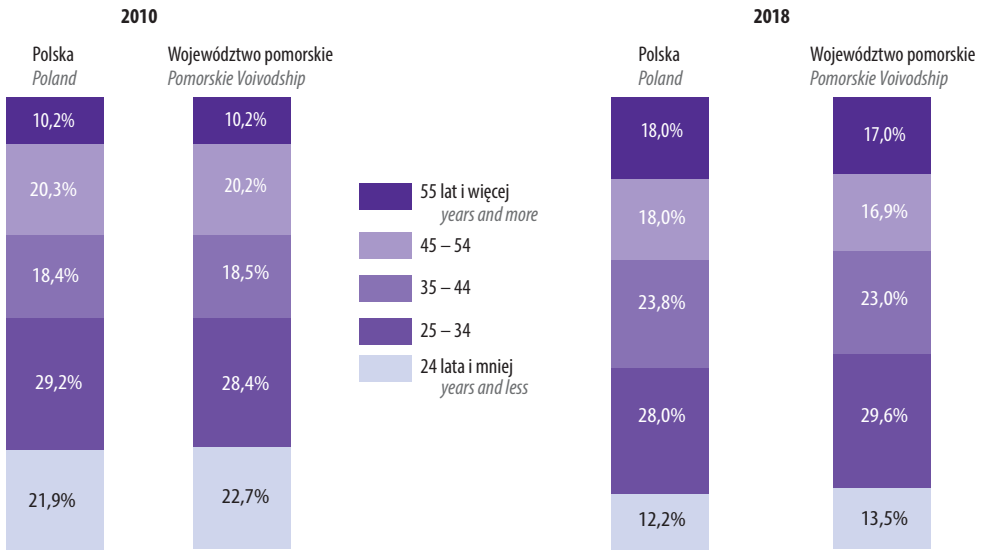

Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy stanowiły osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy to osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe (odpowiednio 26,5% i 25,4% ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych). Coraz większe problemy na rynku pracy miały również osoby z wyższym wykształceniem, których udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych wzrósł o 0,2 p.proc. w stosunku do 2017 r. i o 5,7 p.proc. w porównaniu z 2010 r.

Wykres 14. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia
Stan w dniu 31 XII
Chart 14. Breakdown of registered unemployed persons by educational attainment
As of 31 December

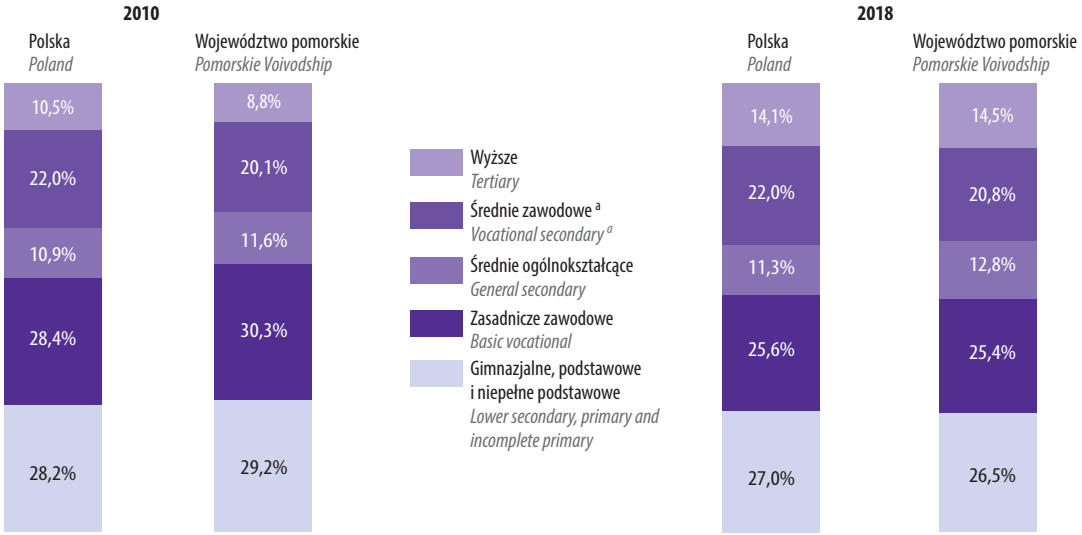

a Łączenie z policealnym.
a Including post-secondary.

Spośród wszystkich kategorii bezrobotnych zarejestrowanych wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy najwyższy wzrost udziału (o 0,7 p.proc.) w ujęciu rocznym w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych odnotowano w przypadku osób pozostających bez pracy 6-12 miesięcy (w stosunku do 2010 r. spadek o 3,9 p.proc.). Natomiast w porównaniu z 2017 r. najbardziej zmniejszył się udział osób pozostających bez pracy 12-24 miesiące oraz powyżej 24 miesięcy – o 0,5 p.proc. (w porównaniu z 2010 r. był to spadek odpowiednio o 2,2 p.proc. oraz wzrost o 9,7 p.proc.).

Wykres 15. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy [a]
Stan w dniu 31 XII
Chart 15. Breakdown of registered unemployed persons by duration of unemployment [a]
As of 31 December

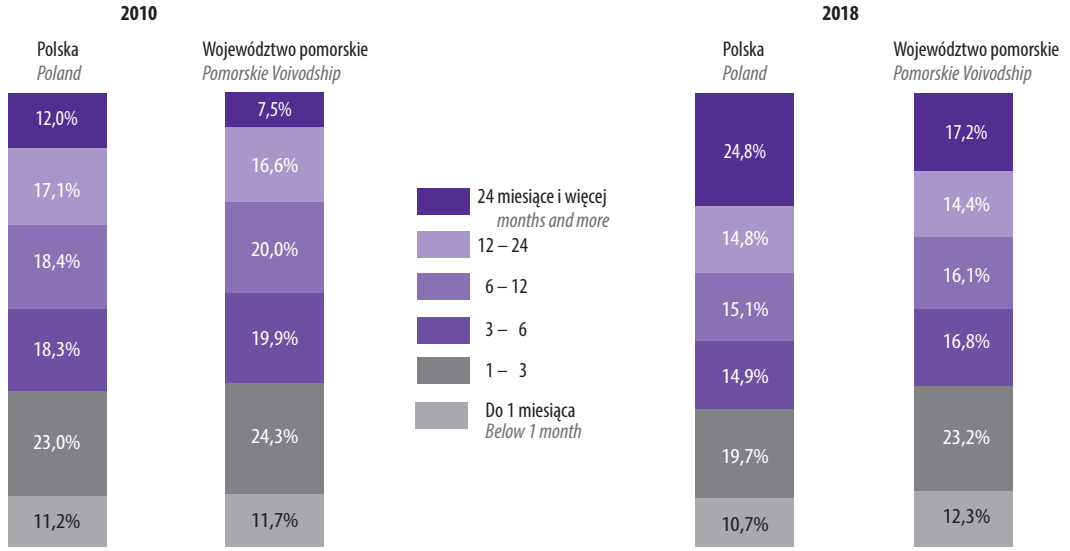

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.
a From the date of registering in a labour office; intervals were shifted upward, e.g. persons unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included in the interval 3–6.

Uwzględniając długość stażu pracy, największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby ze stażem 1-5 lat oraz do 1 roku, które łącznie stanowiły 44,6% ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych (odpowiednio 25,4% i 19,2%).

W województwie pomorskim w końcu grudnia 2018 r. liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych, będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy była niższa niż rok wcześniej. Największy spadek odnotowano w przypadku liczby osób długotrwale bezrobotnych (o 11,5%), których udział w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych zmniejszył się (o 2,1 p.proc. do 43,5%) i którzy byli najliczniejszą grupą bezrobotnych zarejestrowanych. Zanotowano także m.in. spadek udziału osób powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych zarejestrowanych (o 0,8 p.proc. do 25,4%) oraz osób do 25 roku życia (o 0,4 p.proc. do 13,5%).

Tablica 7. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie pomorskim**

Table 7. *Registered unemployed persons and unemployment rate in Pomorskie Voivodship*

Wyszczególnienie *Specification*	2017				2018			
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu): *Registered unemployed persons (as of the end of the period)*								
w tys. osób *in thousand persons*	61,8	52,2	51,6	49,7	50,5	44,4	44,3	46,1
analogiczny okres roku poprzedniego = 100 *corresponding period of the previous year = 100*	77,9	78,0	81,3	77,4	81,8	85,1	85,8	92,8
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ): *Newly registered unemployed persons (inflow):*								
w tys. osób *in thousand persons*	30,0	54,0	82,6	110,5	26,6	48,7	73,0	97,8
analogiczny okres roku poprzedniego = 100 *corresponding period of the previous year = 100*	89,1	87,4	90,0	90,3	88,6	90,2	88,4	88,5
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ): *Persons removed from unemployment rolls (outflow):*								
w tys. osób *in thousand persons*	32,3	65,9	95,1	125,0	25,7	53,9	78,4	101,4
analogiczny okres roku poprzedniego = 100 *corresponding period of the previous year = 100*	101,0	90,9	89,7	92,0	79,5	81,8	82,4	81,1
Płynność bezrobocia (napływ minus odpływ) w tys. osób *Fluidity of unemployment (inflow minus outflow) in thousand persons*	-2,3	-11,9	-12,5	-14,5	0,9	-5,2	-5,4	-3,6
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w % *Unemployment rate (as of the end of the period) in %*	6,8	5,8	5,7	5,5	5,4	4,8	4,8	4,9

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie w 2018 r. w poszczególnych miesiącach była niższa niż w analogicznych miesiącach 2017 r. W końcu grudnia 2018 r. wskaźnik ogólnokrajowy wyniósł 5,8% i był niższy o 0,8 p.proc. od poziomu z 2017 r. i o 6,6 p.proc. w porównaniu z 2010 r. Pod względem najniższej wartości stopy bezrobocia rejestrowanego w końcu 2018 r. województwo pomorskie uplasowało się (wraz z województwem mazowieckim) na 4 pozycji w kraju z wynikiem 4,9% (o 0,5 p.proc. niższym niż rok wcześniej oraz o 7,4 p.proc. niższym w porównaniu z 2010 r.).

W 2018 r. spadek stopy bezrobocia rejestrowanego w skali roku odnotowano prawie we wszystkich powiatach i wyniósł on od 2,5 p.proc. w powiecie człuchowskim do 0,1 p.proc. w powiecie kościerskim i starogardzkim oraz w Gdańsku. Jedyny wzrost odnotowano w powiecie lęborskim – o 0,8 p.proc. Nadal obserwowano dość duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie. Rozpiętość pomiędzy najniższą i najwyższą wartością wskaźnika w powiatach wyniosła 11,5 p.proc. i w skali roku zmniejszyła się o 0,7 p.proc. W 2018 r. najwyższą stopę bezrobocia rejestrowanego odnotowano w powiatach: nowodworskim (13,3%), malborskim (12,5%) oraz bytowskim, człuchowskim i sztumskim (po 9,8%), natomiast najniższą – w miastach na prawach powiatu: Sopocie (1,8%), Gdyni (2,4%) i Gdańsku (2,6%).

Wykres 16. Stopa bezrobocia rejestrowanego
Stan w dniu 31 XII
Chart 16. Registered unemployment rate
As of 31 December

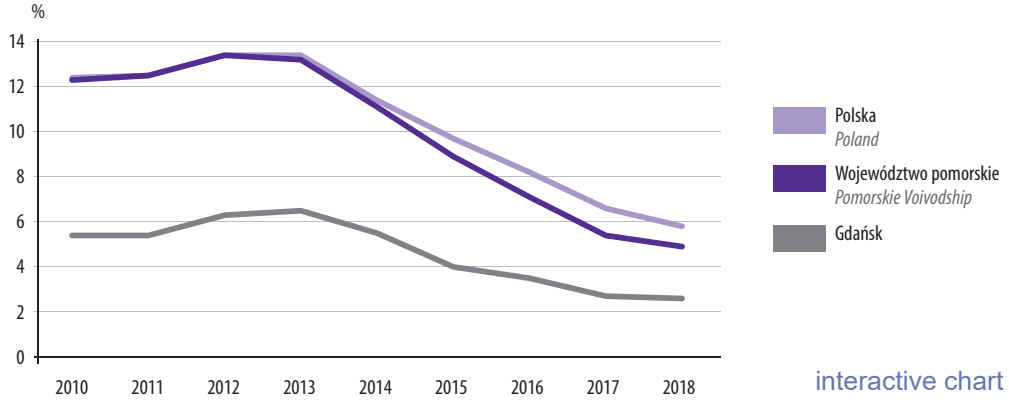

interactive chart

Mapa 8. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie pomorskim według podregionów i powiatów w 2018 r.
Stan w dniu 31 XII
Map 8. Registered unemployment rate in Pomorskie Voivodship by subregions and powiats in 2018
As of 31 December

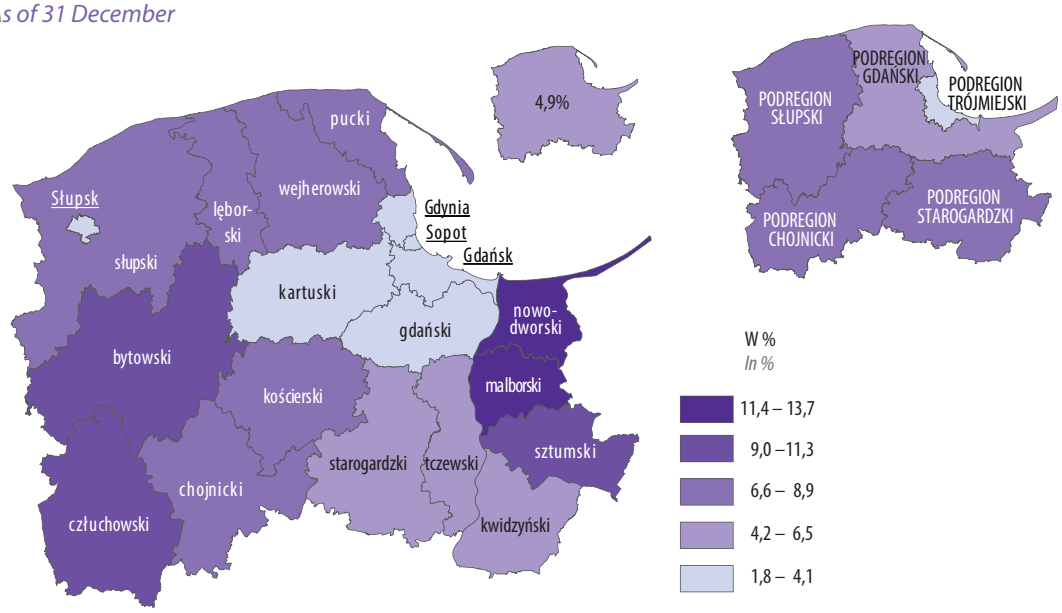

interactive chart

W 2018 r. w województwie pomorskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 97,8 tys. osób i była niższa zarówno od zanotowanej przed rokiem (o 12,7 tys., tj. o 11,5%), jak i w porównaniu z 2010 r. (o 80,9 tys., tj. o 45,3%). Najliczniejszą grupę stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych bezrobotnych w stosunku do 2017 r. zwiększył się o 0,4 p.proc. i wyniósł 80,3%.

Z ewidencji bezrobotnych w województwie pomorskim w ciągu 2018 r. skreślono 101,4 tys. osób, tj. mniej niż przed rokiem (o 18,9%) i mniej niż w analogicznym okresie 2010 r. (o 41,8%). Główną przyczyną wyrejestrowania było podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 51,1 tys. osób (wobec 60,9 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się w ujęciu rocznym o 1,7 p.proc. do 50,4%. W strukturze osób wykreślonych z ewidencji zmiany odnotowano również w przypadku osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (wzrost do 6,9%, tj. o 0,2 p.proc.), osób, które rozpoczęły staż lub szkolenia u pracodawców (wzrost do 9,2%, tj. o 0,4 p.proc.), a także osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy (ich udział zmniejszył się do 20,9%, tj. o 0,5 p.proc.),

W 2018 r. w województwie pomorskim bilans bezrobotnych zarejestrowanych, analogicznie jak w roku poprzednim, kształtował się korzystnie. W ciągu roku zarejestrowano o 3,6 tys. osób mniej niż wyłączono z ewidencji. Relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się na poziomie 96,5% (w Polsce wskaźnik ten wyniósł 93,6%).

Powiatowe urzędy pracy w województwie pomorskim w ciągu 2018 r. miały do dyspozycji 108,5 tys. ofert pracy, o 9,8% mniej niż rok wcześniej. W końcu grudnia 2018 r. na 1 ofertę pracy przypadało 13 bezrobotnych (wobec 12 przed rokiem) i wskaźnik ten był niższy niż w kraju (o 2 osoby). Najkorzystniejsza sytuacja pod tym względem miała miejsce w powiecie puckim (5 osób na 1 ofertę) i tczewskim (6 osób) oraz w Słupsku i powiecie kartuskim (po 8 osób).

Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności
Labour Force Survey

Dane o **aktywności ekonomicznej ludności** w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach.

Według wyników kwartalnego reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), w IV kwartale 2018 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie pomorskim pozostała na tym samym poziomie jak przed rokiem i liczyła 1046 tys. osób; natomiast w odniesieniu do analogicznego okresu 2010 r. liczba ta zwiększyła się o 19,3%. Wśród osób aktywnych zawodowo większość stanowili mężczyźni (56,1%) oraz osoby mieszkające w miastach (63,3%).

Tablica 8. **Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale**
Table 8. *Economic activity of the population aged 15 and more in 4th quarter*

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018
POLSKA *POLAND*				
Aktywni zawodowo w tys. *Economically active persons in thousands*	17153	17489	17173	17058
pracujący *employed persons*	15557	16280	16404	16409
bezrobotni *unemployed persons*	1597	1210	769	649
Bierni zawodowo w tys. *Economically inactive persons in thousands*	13826	13473	13402	13353
Współczynnik aktywności zawodowej w % *Activity rate in %*	55,4	56,5	56,2	56,1
Wskaźnik zatrudnienia w % *Employment rate in %*	50,2	52,6	53,7	54,0
Stopa bezrobocia w % *Unemployment rate in %*	9,3	6,9	4,5	3,8
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE *POMORSKIE VOIVODSHIP*				
Aktywni zawodowo w tys. *Economically active persons in thousands*	877	1065	1046	1046
pracujący *employed persons*	792	1004	1004	1018
bezrobotni *unemployed persons*	85	61	42	28
Bierni zawodowo w tys. *Economically inactive persons in thousands*	677	787	763	760
Współczynnik aktywności zawodowej w % *Activity rate in %*	56,4	57,5	57,8	58,0
Wskaźnik zatrudnienia w % *Employment rate in %*	51,0	54,2	55,5	56,4
Stopa bezrobocia w % *Unemployment rate in %*	9,7	5,7	4,0	2,7

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

W IV kwartale 2018 r. w województwie pomorskim współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 58,0% (jego wartość dla kraju wyniosła 56,1%), co oznacza w ujęciu rocznym wzrost o 0,2 p.proc., natomiast w odniesieniu do analogicznego kwartału 2010 r. – wzrost o 1,6 p.proc. (w skali kraju odpowiednio spadek o 0,1 p.proc. i wzrost o 0,7 p.proc.). W analizowanym okresie w województwie pomorskim wyższą wartość współczynnika aktywności zawodowej zanotowano wśród mężczyzn niż wśród kobiet (67,7% wobec 48,9%).

Wykres 17. Współczynnik aktywności zawodowej
Chart 17. Activity rate

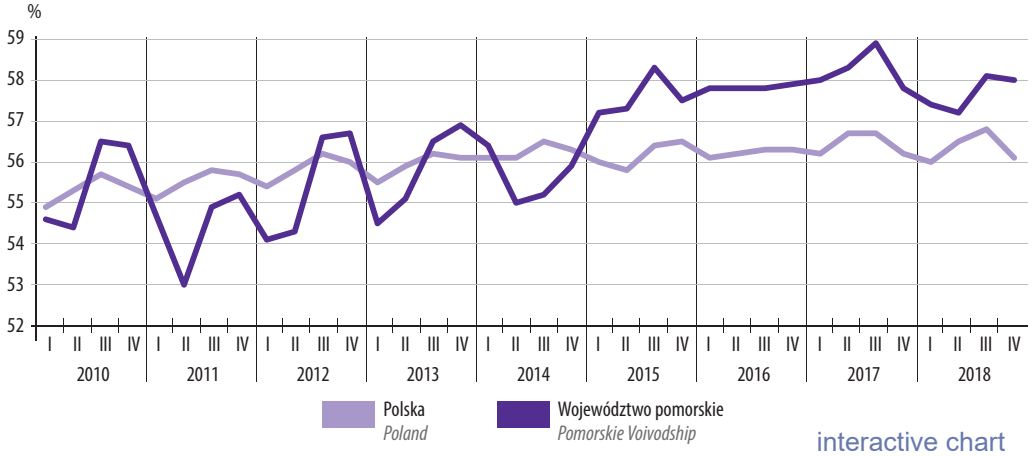

Wykres 18. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale
Chart 18. Breakdown of population aged 15 and more by status on the labour market in the 4th quarter

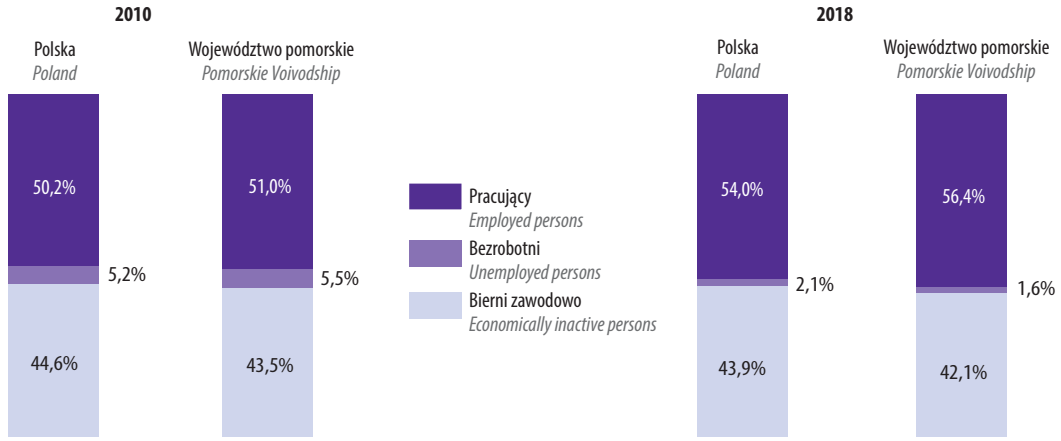

Do pracujących zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:
- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące dodatkowym kryterium w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

W strukturze ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale 2018 r. w odniesieniu do analogicznego okresu 2017 r. udział pracujących zwiększył się o 0,9 p.proc., a udział bezrobotnych zmniejszył się o 0,7 p.proc. Natomiast w porównaniu z IV kwartałem 2010 r. udział pracujących wzrósł o 5,4 p.proc., a udział liczby bezrobotnych zmniejszył się o 3,9 p.proc. W skali kraju udział osób pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej zwiększył się o 0,3 p.proc. w IV kwartale 2018 r. w stosunku do analogicznego okresu 2017 r. oraz o 3,8 p.proc. w stosunku do IV kwartału 2010 r., a udział bezrobotnych zmniejszył się odpowiednio o 0,4 p.proc. i 3,1 p.proc.

W IV kwartale 2018 r. liczba osób pracujących wyniosła 1018 tys. i zwiększyła się o 1,4% w porównaniu z IV kwartałem 2017 r. Liczba pracujących kobiet zmniejszyła się o 0,4%, a liczba pracujących mężczyzn zwiększyła się o 2,9%. W stosunku do IV kwartału 2010 r. zaobserwowano natomiast znaczny wzrost ogólnej liczby pracujących sięgający 28,5%. Liczba pracujących kobiet zwiększyła się o 27,7%, natomiast wśród mężczyzn wzrost ten wyniósł 28,9%.

W IV kwartale 2018 r. w populacji pracujących mniejszy udział miały kobiety (43,5%). Biorąc pod uwagę wiek pracujących, najmniejszy udział w omawianej zbiorowości miały, podobnie jak w IV kwartale 2017 r., osoby z najmłodszej grupy wiekowej, tzn. 15-24 lata. Udział ten wyniósł 7,4% i zmniejszył się o 0,3 p.proc. w skali roku oraz o 2,3 p.proc. w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. Najliczniej wśród osób pracujących w IV kwartale 2018 r. była reprezentowana grupa wiekowa 35-44 lata. W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. udział tej właśnie grupy wśród osób pracujących wzrósł najbardziej (o 3,1 p.proc.).

Wykres 19. Struktura pracujących według wieku w województwie pomorskim w IV kwartale
Chart 19. Breakdown of emloyed persons by age in Pomorskie Voivodship in 4th quarter

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia w województwie pomorskim w ostatnim kwartale 2018 r. wyniósł 56,4% (w kraju – 54,0%). W odniesieniu do analogicznego okresu 2017 r. odnotowano wzrost omawianego wskaźnika na wsi (z 55,5% do 58,3%) i minimalny spadek w miastach (z 55,4% do 55,3%).

Wykres 20. Wskaźnik zatrudnienia
Chart 20. Employment rate

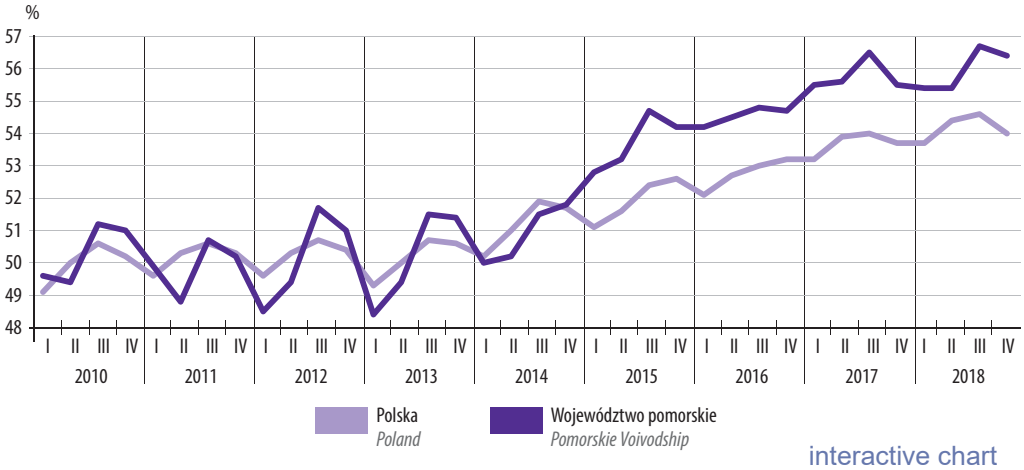

Bezrobotni to osoby w wieku 15-74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy oraz były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

W IV kwartale 2018 r. liczba bezrobotnych w województwie pomorskim ukształtowała się na poziomie 28 tys. i w ujęciu rocznym zmniejszyła się o 33,3%. Bezrobotni zarejestrowani stanowili 39,3% ogólnej liczby bezrobotnych. W porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. liczba osób bezrobotnych była niższa o 57 tys. (tj. o 67,1%). Liczba bezrobotnych kobiet była wyższa od liczby bezrobotnych mężczyzn, zbiorowości te liczyły odpowiednio 16 tys. i 12 tys.

Analiza struktury bezrobotnych pod względem wieku w województwie pomorskim w IV kwartale 2018 r. wykazała, że najliczniejsze grupy tworzyły osoby należące do przedziałów wiekowych 25-34 oraz 15-24 lata (odpowiednio 28,6% i 25,0% ogólnej liczby bezrobotnych).

Wykres 21. Bezrobotni według wybranych grup wieku w województwie pomorskim w IV kwartale
Chart 21. Unemployed persons by selected groups of age in Pomorskie Voivodship in 4th quarter

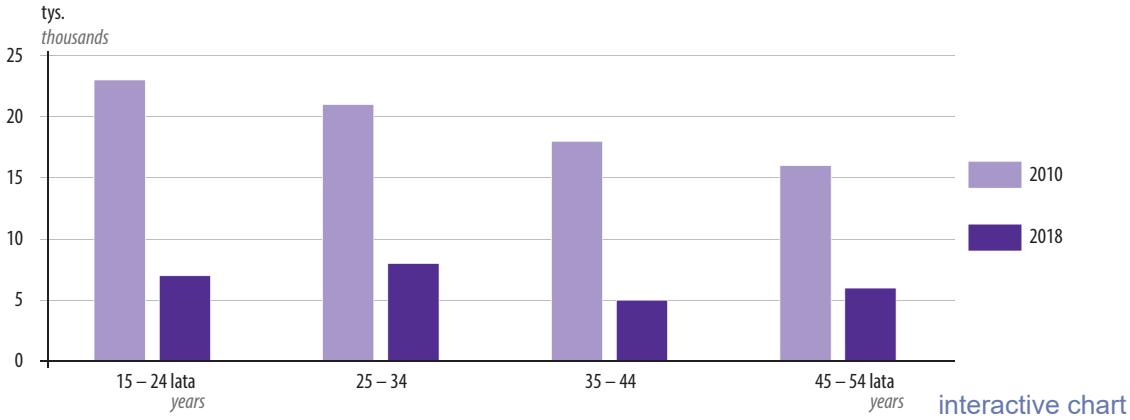

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2018 r. w województwie pomorskim wyniósł 11,1 miesiąca (w kraju – 9,5 miesiąca). Na przestrzeni roku okres ten wydłużył się o 1,2 miesiąca (w skali kraju skrócił się o 1,2 miesiąca). W analizowanym okresie w województwie pomorskim liczba osób długotrwale poszukujących pracy (tzn. dłużej niż rok) wyniosła 5 tys. i stanowiła 17,9% ogólnej liczby bezrobotnych w województwie (wobec 21,4% w 2017 r.). Natomiast w kraju udział ten wyniósł 20,0% i w porównaniu z zanotowanym przed rokiem zmniejszył się o 5,2 p.proc.

Wykres 22. Struktura bezrobotnych według czasu poszukiwania pracy w IV kwartale 2018 r.
Chart 22. Breakdown of unemployed persons by duration of job search in 4th quarter of 2018

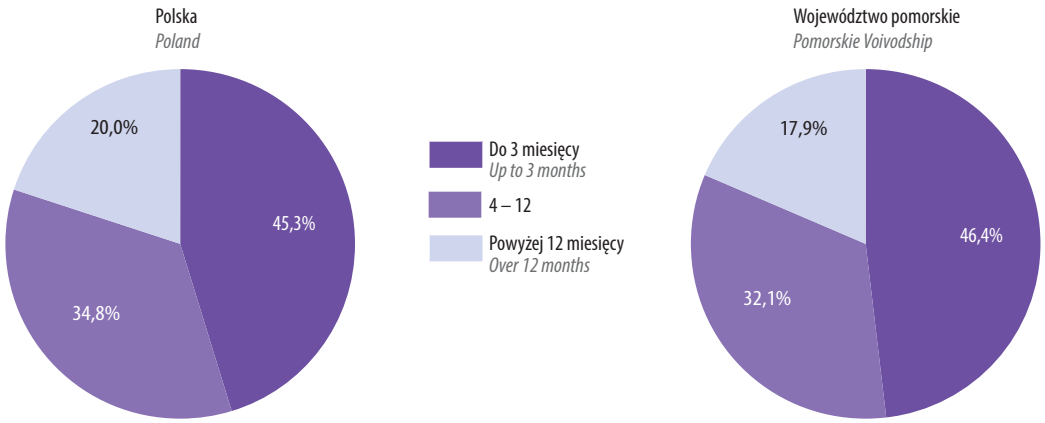

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2018 r. w województwie pomorskim ukształtowała się na poziomie 2,7% i była najniższa ze wszystkich województw (niższa o 1,1 p.proc. od wskaźnika ogólnokrajowego). W skali roku obniżyła się o 1,3 p.proc., a w odniesieniu do analogicznego okresu 2010 r. – o 7,0 p.proc. (w Polsce – spadek odpowiednio o 0,7 p.proc. i 5,5 p.proc.). W IV kwartale 2018 r. w województwie analizowany wskaźnik był niższy na wsi (1,6%, a więc najniższy w całym kraju) niż w miastach (3,3%), przy czym na wsi zmniejszył się w skali roku o 2,2 p.proc., a w miastach zmniejszył się o 0,8 p.proc. Stopa bezrobocia wśród mężczyzn w województwie pomorskim zmniejszyła się w ujęciu rocznym o 1,6 p.proc. do 2,0%, a wśród kobiet odnotowano spadek o 1,0 p.proc. do 3,5%.

Wykres 23. Stopa bezrobocia
Chart 23. Unemployment rate

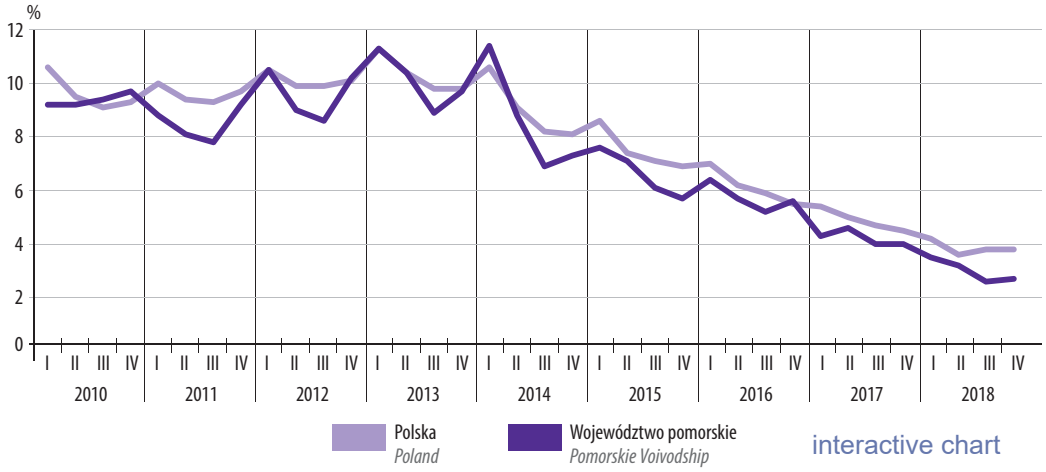

W omawianym okresie w województwie pomorskim zbiorowość biernych zawodowo liczyła 760 tys. osób i stanowiła 42,1% ogólnej liczby mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej (w kraju odpowiednio 13353 tys. i 43,9%). Na przestrzeni roku liczba biernych zawodowo w województwie zmniejszyła się o 0,4%, a w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. była wyższa o 12,3%. W skali kraju liczebność biernych zawodowo zmniejszyła się odpowiednio o 0,4% w ciągu roku i o 3,4% w stosunku do 2010 r. Większość osób biernych zawodowo w województwie to kobiety, których udział w IV kwartale 2018 r. wyniósł 63,0%.

Wykres 24. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących
Chart 24. Number of non-working persons per 1,000 working persons

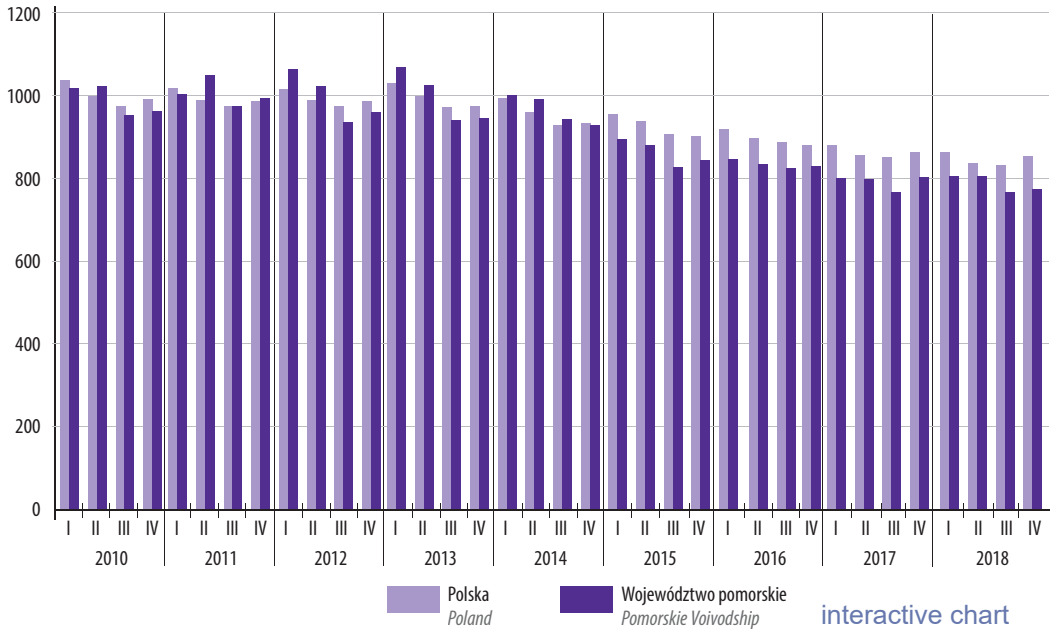

W IV kwartale 2018 r. na 1000 pracujących przypadały 774 osoby bezrobotne i bierne zawodowo. Rok wcześniej były to 802 osoby, natomiast w analogicznym okresie 2010 r. – 962 osoby.

Dane prezentujące rynek pracy w województwie pomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego" – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego" – publikacja dostępna co kwartał,
- „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie pomorskim" – opracowanie sygnalne dostępne co kwartał,
- „Bezrobocie rejestrowane w województwie pomorskim" – opracowanie sygnalne dostępne co pół roku,
- „Rynek pracy w województwie pomorskim" – publikacja dostępna co roku (również w wersji książkowej),

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Wynagrodzenia
Wages and salaries

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie pomorskim w 2018 r. ukształtowało się na poziomie wyższym niż rok wcześniej. W skali roku zwiększył się zarówno czas przepracowany w sektorze przedsiębiorstw, jak i przeciętne wynagrodzenie brutto za godzinę pracy.

Tablica 9. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw
Table 9. Average gross monthly wages and salaries in enterprise sector

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018		
	w zł *in PLN*				2010 = 100	2017 = 100
Polska *Poland*	3434,62	4121,41	4530,47	4852,29	141,2	107,1
Województwo pomorskie *Pomorskie Voivodship*	3388,40	4171,76	4620,19	4916,59	145,1	106,4
Gdańsk[a]	4289,57	5055,40	5573,95	5830,55	x	104,6

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 103.
a See general notes, section 12 on page 106.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie; po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Wykres 25. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw
2010 = 100
Chart 25. Dynamics of average gross monthly wages and salaries in enterprise sector
2010 = 100

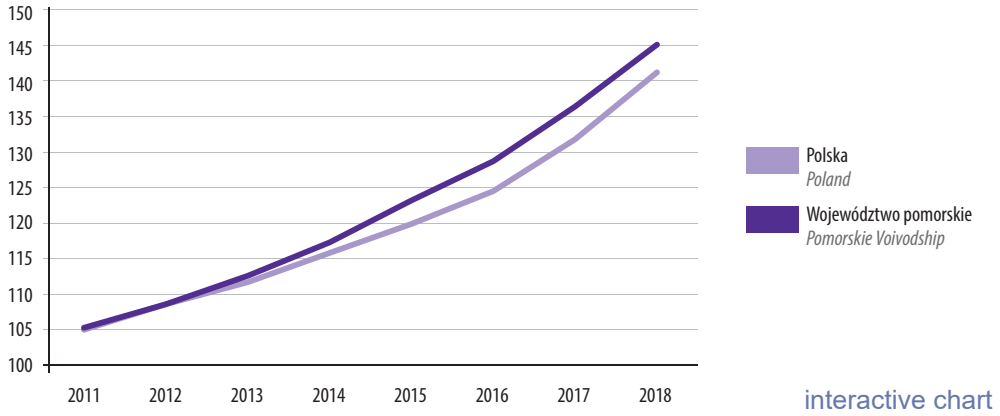

Tablica 10. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie pomorskim**

Table 10. *Average gross monthly wages and salaries in enterprise sector in Pomorskie Voivodship*

Wyszczególnienie *Specification*	2017	2018	2017				2018			
			I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII
	w zł *in PLN*		analogiczny okres roku poprzedniego = 100 *corresponding period of the previous year = 100*							
Ogółem ***Total***	**4620,19**	**4916,59**	**106,0**	**105,5**	**105,6**	**106,0**	**105,9**	**105,9**	**106,2**	**106,4**
w tym: *of which:*										
Przemysł *Industry*	4586,75	4935,75	106,0	105,0	105,1	105,4	106,4	106,3	106,7	107,6
w tym: *of which:*										
przetwórstwo przemysłowe *manufacturing*	4470,45	4819,31	106,9	105,7	105,8	105,9	106,8	106,6	107,1	107,8
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja[Δ] *water supply; sewerage, waste management and remediation activities*	4523,93	4777,09	102,7	103,8	103,2	103,7	106,4	105,7	105,3	105,6
Budownictwo *Construction*	4413,05	4831,66	105,9	105,2	105,5	107,7	107,5	110,8	109,9	109,5
Handel; naprawa pojazdów samochodowych[Δ] *Trade; repair of motor vehicles[Δ]*	4354,63	4647,18	108,0	108,8	108,3	109,2	107,1	106,2	107,4	106,7
Transport i gospodarka magazynowa *Transportation and storage*	4815,12	5060,61	104,2	101,9	101,6	102,5	102,3	104,8	104,6	105,1
Zakwaterowanie i gastronomia[Δ] *Accommodation and catering[Δ]*	3250,59	3338,39	109,8	104,7	107,2	106,0	101,7	105,0	103,9	102,7
Informacja i komunikacja *Information and communication*	7830,89	8190,46	103,7	105,3	105,3	104,5	108,5	104,6	103,1	104,6
Obsługa rynku nieruchomości[Δ] *Real estate activities*	4778,00	5047,01	101,3	104,3	101,1	102,2	106,2	102,4	106,0	105,6
Administrowanie i działalność wspierająca[Δ] *Administrative and support service activities*	3012,68	3282,25	101,4	101,1	103,1	102,6	111,0	107,9	108,6	108,9

Wykres 26. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw według wybranych sekcji w 2018 r.

Chart 26. Average gross monthly wages and salaries in enterprise sector by selected sections in 2018

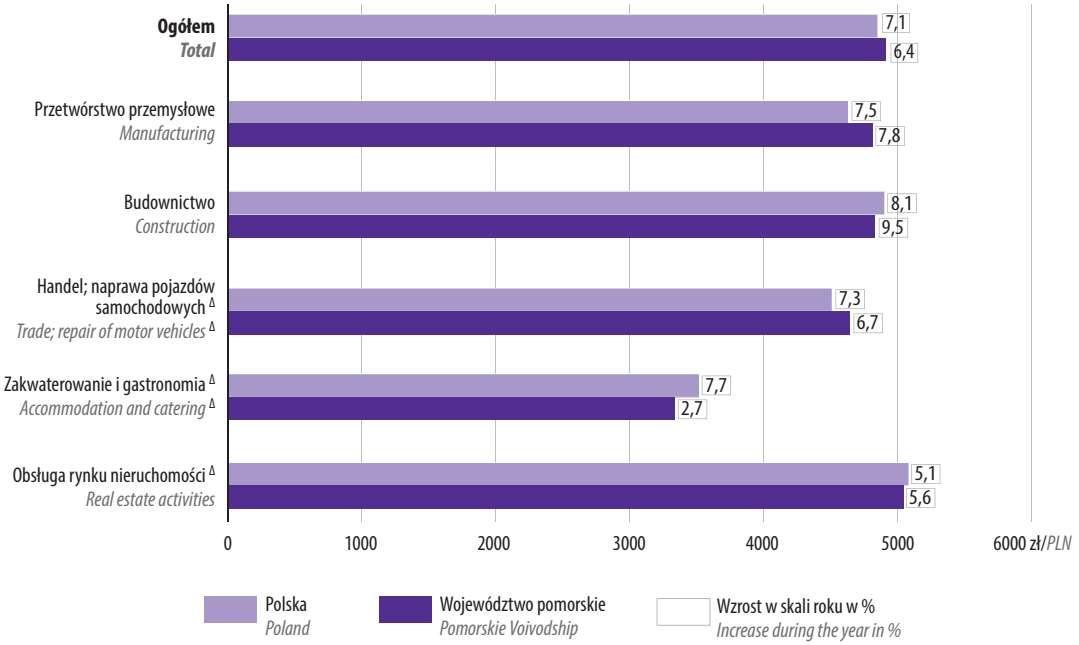

interactive chart

W 2018 r. w województwie pomorskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 4916,59 zł i było wyższe niż w roku poprzednim o 6,4%. W kraju przeciętne wynagrodzenie brutto wyniosło 4852,29 zł, co oznacza wzrost o 7,1% w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem. Pod względem wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto województwo pomorskie uplasowało się na 4 miejscu w kraju po województwach mazowieckim, dolnośląskim i śląskim. W województwie pomorskim w stosunku do 2017 r. wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw odnotowano m.in. w budownictwie (o 9,5%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 8,9%) oraz w przetwórstwie przemysłowym (o 7,8%).

W 2018 r. najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw odnotowano w sekcji informacja i komunikacja (o 66,6% wyższe od średniej wojewódzkiej). Najniższe przeciętne wynagrodzenia zaobserwowano natomiast w administrowaniu i działalności wspierającej oraz w zakwaterowaniu i gastronomii (odpowiednio o 33,2% i o 32,1% niższe od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogółem w województwie).

W 2018 r. zatrudnieni w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie przepracowali łącznie 598,7 mln godzin, tj. o 38,1 mln (o 6,8%) więcej niż przed rokiem.

Największą liczbę godzin przepracowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 242,0 mln (40,4% ogólnej liczby przepracowanych godzin), handel; naprawa pojazdów samochodowych – 95,0 mln (15,9%) oraz budownictwo – 53,6 mln (9,0%).

W 2018 r. średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw wyniósł 147 godzin.

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w 2018 r. ukształtowało się na poziomie 33,40 zł. W porównaniu z 2017 r. zaobserwowano wzrost wynagrodzenia za godzinę pracy o 5,9%. Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni w informacji i komunikacji – 55,57 zł (w 2017 r. – 52,97 zł), a najniższe w zakwaterowaniu i gastronomii – 22,11 zł (w 2017 r. – 22,11 zł).

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie pomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego" – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego" – publikacja dostępna co kwartał,
- „Rynek pracy w województwie pomorskim" – publikacja dostępna co roku (również w wersji książkowej),

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Świadczenia społeczne
Social benefits

W województwie pomorskim w 2018 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów ukształtowała się na poziomie wyższym niż rok wcześniej. Odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wzrost wielkości świadczeń wypłacanych z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych był wyższy, niż wypłacanych rolnikom indywidualnym.

W 2018 r. w województwie pomorskim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 470,5 tys. osób i była wyższa od notowanej przed rokiem o 16,9 tys. osób, tj. o 3,7% oraz wyższa w stosunku do 2010 r. o 14,9 tys. osób, tj. o 3,3%. W kraju, w omawianym roku, świadczenia otrzymywało przeciętnie 8799,0 tys. osób, tj. o 3,1% więcej niż w roku poprzednim.

Tablica 11. Świadczenia społeczne
Table 11. Social benefits

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018		
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*				2010 = =100	2017 = =100
POLSKA *POLAND*						
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.: *Monthly average number of retirees and pensioners in thousands:*						
pobierających świadczenia wypłacane z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych [a] *receiving benefits paid from non-agricultural social security system [a]*	7491,4	7273,8	7358,2	7641,6	102,0	103,9
rolników indywidualnych *farmers*	1374,7	1203,2	1175,3	1157,4	84,2	98,5
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych [a] w zł *Average monthly gross retirement and other pensions paid from non-agricultural social security system [a] in PLN*	1588,95	1980,96	2072,44	2161,65	136,0	104,3
w tym emerytura *of which retirement pay*	1698,35	2096,55	2182,45	2257,66	132,9	103,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł *Average monthly gross retirement and other pensions of farmes in PLN*	954,68	1179,63	1200,00	1226,85	128,5	102,2
w tym emerytura *of which retirement pay*	996,18	1209,81	1221,69	1242,37	124,7	101,7

a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSWiA oraz MS (nieuwzględnionymi w województwie).
a Including accident pensions financed by the Social Insurance Fund and paid by the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and the Ministry of Justice, together with retirement pay financed from the budget of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and the Ministry of Justice as well as with agricultural benefits from the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and the Ministry of Justice (not included in the Voivodship).

Tablica 11. **Świadczenia społeczne (dok.)**
Table 11. *Social benefits (cont.)*

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018		
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*				2010 = =100	2017 = =100
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE *POMORSKIE VOIVODSHIP*						
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. *Monthly average number of retirees and pensioners in thousands*	455,6	448,8	453,5	470,5	103,3	103,7
pobierających świadczenia wypłacane z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych *receiving benefits paid from non-agricultural social security system*	413,2	411,1	416,3	433,6	105,0	104,2
rolników indywidualnych *farmers*	42,5	37,8	37,2	36,9	86,8	99,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł *Average monthly gross retirement and other pensions paid from non-agricultural social security system in PLN*	1580,15	1955,84	2043,95	2133,79	135,0	104,4
w tym emerytura *of which retirement pay*	1686,89	2066,78	2148,98	2226,95	132,0	103,6
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł *Average monthly gross retirement and other pensions of farmes in PLN*	955,08	1186,54	1211,00	1239,00	129,7	102,3
w tym emerytura *of which retirement pay*	1019,37	1232,81	1241,16	1259,36	123,5	101,5

W 2018 r. udział osób pobierających świadczenia emerytalne i rentowe w województwie pomorskim w ogólnej zbiorowości emerytów i rencistów w Polsce wyniósł 5,3% (analogicznie jak w 2017 r.). Świadczeniobiorcy z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych z terenu województwa pomorskiego stanowili 5,7% ogólnej ich liczby w Polsce, a rolnicy indywidualni – 3,2%.

W 2018 r. emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w województwie pomorskim otrzymywało 433,6 tys. osób (wzrost o 4,2% w stosunku do 2017 r.). Najliczniejszą grupę świadczeniobiorców z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych stanowili emeryci (73,4% ogólnej liczby świadczeniobiorców z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych), a najmniejszą – osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (9,7%). W porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się przeciętna liczba emerytów (o 8,0%). Zmniejszyła się natomiast zarówno przeciętna liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 11,3%), jak i liczba osób pobierających renty rodzinne (o 1,1%)

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. – w przypadku emerytur – ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

Tablica 12. Świadczenia społeczne w województwie pomorskim

Table 12. Social benefits in Pomorskie Voivodship

Wyszczególnienie *Specification*	2017				2018			
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. *Monthly average number of retirees and pensioners in thousands*	451,6	451,7	451,6	453,5	468,1	468,9	469,5	470,5
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 *corresponding period of the previous year = 100*	100,3	100,3	100,2	100,6	103,6	103,8	103,9	103,7
pobierających świadczenia wypłacane z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych *receiving benefits paid from non-agricultural social security system*	414,2	414,3	414,3	416,3	430,9	431,8	432,5	433,6
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 *corresponding period of the previous year = 100*	100,4	100,4	100,3	100,8	104,0	104,2	104,4	104,2
rolników indywidualnych *farmers*	37,4	37,4	37,3	37,2	37,2	37,1	37,0	36,9
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 *corresponding period of the previous year = 100*	99,2	99,2	99,1	99,0	99,4	99,3	99,2	99,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł: *Average monthly gross retirement and other pensions in PLN:*								
wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych *paid from non-agricultural social security system*	2013,91	2022,85	2028,48	2043,95	2097,77	2116,52	2126,60	2133,79
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 *corresponding period of the previous year = 100*	101,7	101,9	102,0	102,6	104,2	104,6	104,8	104,4
rolników indywidualnych *farmers*	1197,98	1205,77	1207,78	1211,00	1226,86	1234,37	1237,25	1239,00
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 *corresponding period of the previous year = 100*	100,8	101,3	101,4	101,6	102,4	102,4	102,4	102,3

Podobnie kształtowała się dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalne i rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych. Emerytury i renty rolnicze w 2018 r. pobierało 36,9 tys. osób (o 1,0% mniej niż przed rokiem i o 13,2% mniej w stosunku do 2010 r.). W ciągu ostatniego roku wzrost liczby świadczeniobiorców zaobserwowano w przypadku osób pobierających emerytury (o 1,0%), natomiast spadek wśród osób otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy (o 7,4%) oraz osób korzystających z rent rodzinnych (o 0,6%). Podobnie jak w przypadku świadczeń wypłacanych z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, wśród rolników indywidualnych korzystających ze świadczeń społecznych również dominowali emeryci – ich udział wyniósł 74,0%. Najniższy udział stanowiły natomiast osoby pobierające renty rodzinne – 4,4%.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu systemów.

Wykres 27. Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów
Rok poprzedni = 100
Chart 27. Dynamics of monthly average number of retirees and pensioners
Previous year = 100

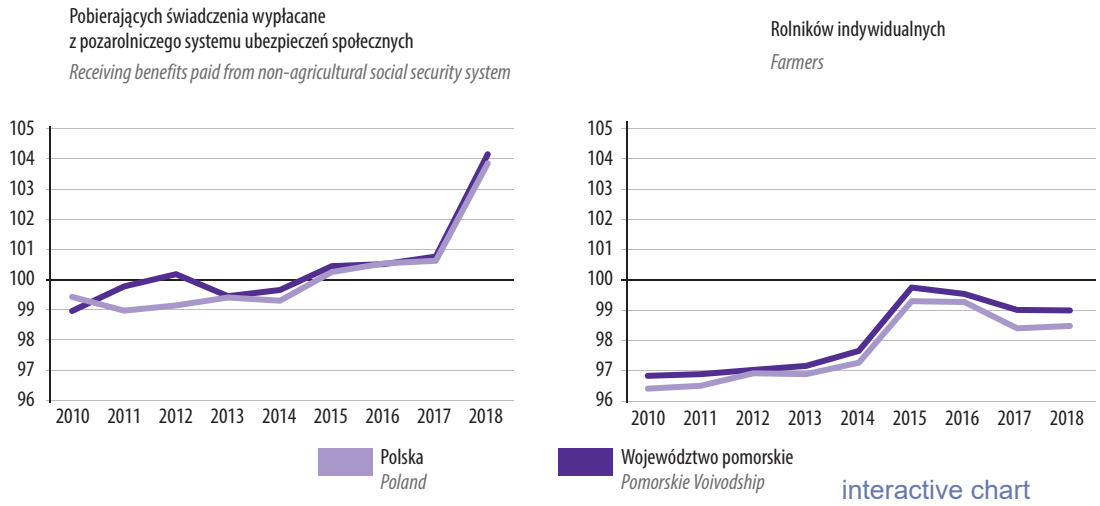

W 2018 r. w województwie pomorskim przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych wyniosła 2133,79 zł i była wyższa o 4,4% w porównaniu z poprzednim rokiem (w kraju odpowiednio 2161,65 zł, wzrost o 4,3%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1239,00 zł, co oznacza wzrost o 2,3% w ciągu roku (w kraju odpowiednio 1226,85 zł, wzrost o 2,2%).

Tendencję wzrostową przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto obserwowano w przypadku wszystkich kategorii świadczeń zarówno w województwie pomorskim, jak i w kraju. W województwie pomorskim w szybszym tempie rosła przeciętna miesięczna emerytura i renta wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych niż to samo świadczenie wypłacane rolnikom indywidualnym (w ostatnim roku różnica ta, zarówno w województwie jak i w kraju, wyniosła 2,1 p.proc.). Rozpatrując poszczególne kategorie świadczeń, największy wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto w ciągu ostatniego roku zarówno w województwie, jak i w kraju odnotowano w przypadku renty rodzinnej wypłacanej rolnikom indywidualnym – wzrost odpowiednio o 5,9% i 6,7%.

Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych), uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągania przychodów z pracy.

Świadczenia emerytalne i rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

W 2018 r. wysokość świadczeń emerytalnych i rentowych w województwie pomorskim była zbliżona do średniej krajowej. Pod względem wysokości przeciętnej emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych województwo pomorskie plasowało się na czwartym miejscu w kraju i na siódmym pod względem wysokości przeciętnego świadczenia wypłacanego rolnikom indywidualnym.

Wykres 28. Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto
Rok poprzedni = 100
Chart 28. Dynamics of average monthly gross retirement and other pensions
Previous year = 100

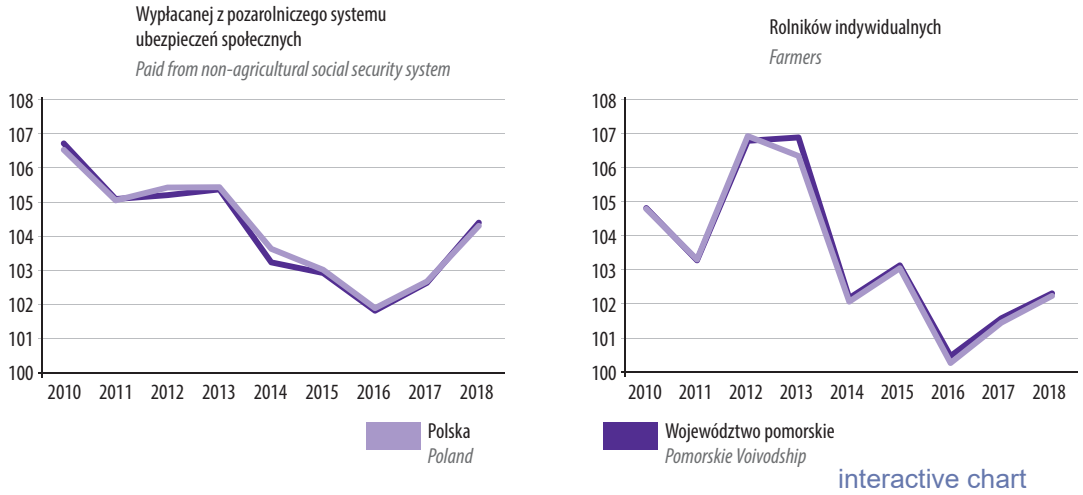

interactive chart

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie pomorskim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego" – publikacja dostępna co kwartał na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych.

Ceny
Prices

W 2018 r. w województwie pomorskim (podobnie jak w kraju) ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły w odniesieniu do 2017 r. Wzrost cen odnotowano m.in. w grupach: transport, żywność i napoje bezalkoholowe, edukacja, zdrowie, rekreacja i kultura, napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe oraz mieszkanie. Niższe ceny odnotowano m.in. w grupie odzież i obuwie.

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. COICOP/HICP).

W 2018 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie pomorskim wzrosły o 1,9%. Więcej niż w poprzednim roku płacono m.in. za towary i usługi związane z transportem (o 4,2%), za żywność i napoje bezalkoholowe (o 3,5%), za towary i usługi związane ze zdrowiem oraz z edukacją (o 2,6%), za napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe oraz za towary i usługi związane z rekreacją i kulturą (o 1,8%), a także za towary i usługi związane z mieszkaniem (o 1,4%). Spadek cen dotyczył m.in. odzieży i obuwia (o 3,0%).

Tablica 13. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
Table 13. Price indices of consumer goods and services

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018
	rok poprzedni = 100 *previous year = 100*			
	POLSKA *POLAND*			
Ogółem ***Total***	**102,6**	**99,1**	**102,0**	**101,6**
w tym: *of which:*				
Żywność i napoje bezalkoholowe *Food and non-alcoholic beverages*	102,7	98,3	104,2	102,6
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe *Alcoholic beverages and tobacco*	105,3	101,2	101,0	101,5
Odzież i obuwie *Clothing and footwear*	96,2	95,2	94,8	96,4
Mieszkanie *Housing*	103,3	100,5	101,6	101,8
Zdrowie *Health*	102,9	101,9	101,2	102,0
Transport *Transport*	106,2	91,1	103,8	104,2
Rekreacja i kultura *Recreation and culture*	99,7	100,7	101,4	101,3
Edukacja *Education*	102,7	101,1	101,2	102,4

Tablica 13. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)**
Table 13. *Price indices of consumer goods and services (cont.)*

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018
	rok poprzedni = 100 *previous year = 100*			
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE *POMORSKIE VOIVODSHIP*				
Ogółem ***Total***	**102,6**	**99,2**	**102,1**	**101,9**
w tym: *of which:*				
Żywność i napoje bezalkoholowe *Food and non-alcoholic beverages*	103,5	98,2	104,2	103,5
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe *Alcoholic beverages and tobacco*	106,0	101,3	101,3	101,8
Odzież i obuwie *Clothing and footwear*	90,7	95,3	94,3	97,0
Mieszkanie *Housing*	103,6	100,8	101,3	101,4
Zdrowie *Health*	103,6	102,3	101,9	102,6
Transport *Transport*	106,3	90,7	103,4	104,2
Rekreacja i kultura *Recreation and culture*	99,7	99,9	102,1	101,8
Edukacja *Education*	101,4	101,8	101,9	102,6

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankieterów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług notowane są raz w miesiącu, z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone są dwa razy w miesiącu.

Wykres 29. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
Rok poprzedni = 100
Chart 29. Price indices of consumer goods and services
Previous year = 100

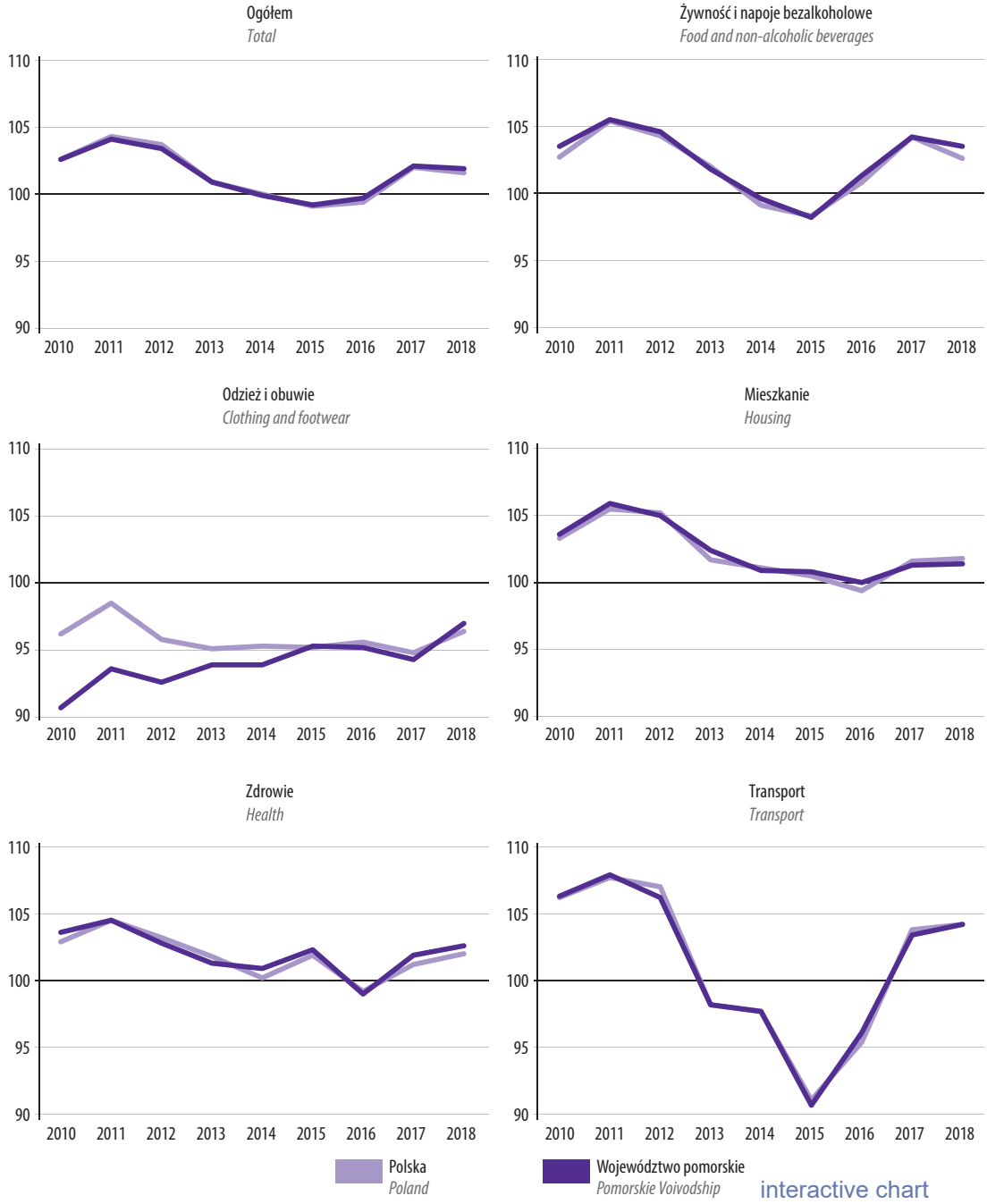

Tablica 14. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie pomorskim**
Table 14. *Price indices of consumer good and services in Pomorskie Voivodship*

Wyszczególnienie *Specification*	2017				2018			
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 *corresponding period of the previous year = 100*							
Ogółem ***Total***	**102,1**	**102,0**	**101,9**	**102,2**	**101,7**	**102,2**	**102,3**	**101,6**
w tym: *of which:*								
Żywność i napoje bezalkoholowe *Food and non-alcoholic beverages*	104,0	103,6	104,1	105,3	104,1	104,0	103,5	102,3
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe *Alcoholic beverages and tobacco*	101,3	100,9	101,0	102,0	101,6	102,5	102,0	101,0
Odzież i obuwie *Clothing and footwear*	93,8	93,9	93,8	95,9	96,0	97,7	98,0	96,3
Mieszkanie *Housing*	101,0	101,3	101,3	101,5	101,2	101,4	101,6	101,5
Zdrowie *Health*	100,7	101,4	102,6	102,8	102,4	102,6	102,4	103,1
Transport *Transport*	109,9	104,5	100,1	99,6	98,3	104,1	108,2	106,4
Rekreacja i kultura *Recreation and culture*	100,2	103,1	103,1	101,9	101,7	101,5	101,8	102,2
Edukacja *Education*	102,3	102,3	102,0	101,1	101,3	101,7	102,6	105,0

W analizowanych okresach kwartalnych 2018 r. w odniesieniu do analogicznego okresu 2017 r. wskaźniki cen towarów i usług były zróżnicowane. Ich wzrost zaobserwowano m.in. w grupach: żywność i napoje bezalkoholowe, zdrowie, napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe, mieszkanie, rekreacja i kultura oraz edukacja, a spadek m.in. w grupie odzież i obuwie. Natomiast ceny towarów i usługi związane z transportem zwiększyły się w pierwszym kwartale 2018 r. w odniesieniu do analogicznego okresu 2017 r., a w kolejnych trzech kwartałach odnotowano ich wzrost. Największy wzrost cen w odniesieniu do analogicznego okresu 2017 r. (o 8,2%) odnotowano w III kwartale 2018 r. w grupie transport, a największy spadek (o 4,0%) w grupie odzież i obuwie w I kwartale 2018 r.

W województwie pomorskim w grudniu 2018 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, w grupie badanych artykułów żywnościowych największy wzrost cen dotyczył m.in. ziemniaków (o 37,4%), marchwi (o 27,2%), herbaty czarnej liściastej (o 21,9%), cebuli (o 19,4%), chleba pszenno-żytniego (o 17,1%), czekolady mlecznej (o 16,6%), szynki wieprzowej gotowanej (o 11,2%) oraz mąki pszennej (o 10,1%). Natomiast mniej można było zapłacić m.in. za jabłka (o 37,4%), cukier biały kryształ (o 16,8%), kurczęta patroszone (o 12,1%), a także za jaja kurze świeże (o 10,8%).

W grupie artykułów nieżywnościowych i usług ceny były zróżnicowane. Najbardziej zdrożał m.in.: olej napędowy (o 14,1%), strzyżenie włosów męskich (o 6,9%), półbuty męskie skórzane na podeszwie nieskórzanej (o 6,3%), czyszczenie chemiczne garnituru męskiego 2-częściowego (o 5,5%), węgiel kamienny (o 4,0%) oraz benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa (o 3,2%). Natomiast zmniejszyła się cena m.in.: biletu do kina (o 6,5%), podzelowania obuwia męskiego (o 1,4%) i ciepłej wody (o 0,5%).

Wykres 30. Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie pomorskim w 2018 r.

Chart 30. Price changes of selected consumer goods and services during a year in Pomorskie Voivodship in 2018

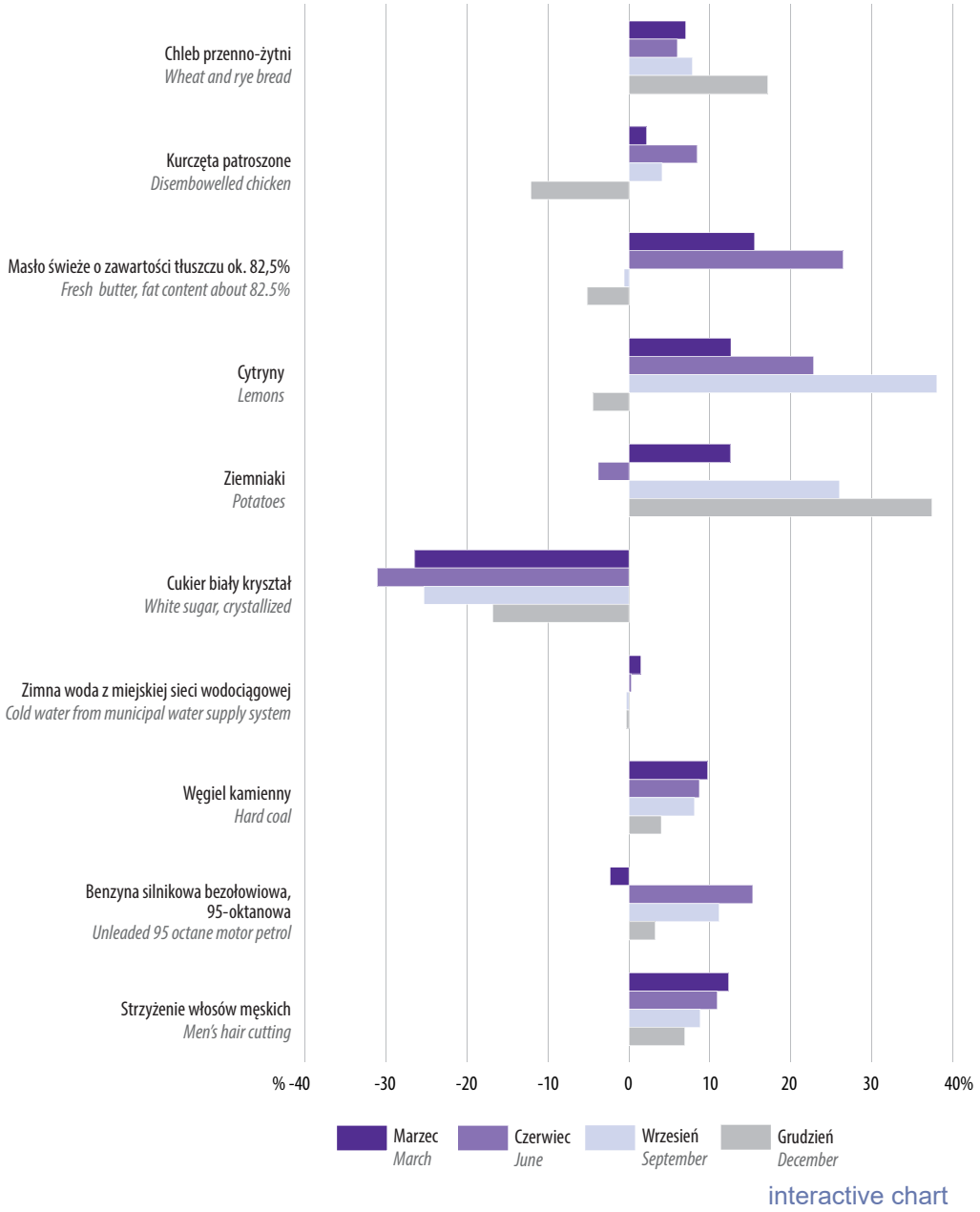

Tablica 15. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu**

Table 15. *Average retail prices of selected consumer goods and services in December*

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018	
	w zł *in PLN*				XII 2017 = =100
POLSKA *POLAND*					
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg *Wheat and rye bread – per 0.5 kg*	2,08	2,21	2,31	2,56	110,8
Mięso wieprzowe bez kości (schab środkowy) [a] – za 1 kg *Boneless pork meat (centre loin) [a] – per 1 kg*	13,68	13,79	17,30	17,16	99,2
Kurczęta patroszone – za 1 kg *Disembowelled chicken – per 1 kg*	5,96	6,60	7,11	6,92	97,3
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg *Pork ham, boiled – per 1 kg*	21,65	24,01	26,26	26,91	102,5
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l *Cow's milk, fat content 3-3.5%, sterilized – per 1 l*	2,67	2,80	2,78	2,71	97,5
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g *Fresh butter, fat content about 82.5% – per 200 g*	4,27	3,98	6,75	6,54	96,9
Cebula – za 1 kg *Onion – per 1 kg*	2,25	2,20	2,01	2,96	147,3
Ziemniaki – za 1 kg *Potatoes – per 1 kg*	1,43	1,19	1,13	1,59	140,7
Cukier biały kryształ – za 1 kg *White sugar, crystallized – per 1 kg*	2,94	2,44	2,62	2,13	81,3
Sok jabłkowy – za 1 l *Apple juice – per 1 l*	3,64	3,63	3,60	3,81	105,8
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny – za 1 kpl. [b] *Men's suit, fabric of wool – per set [b]*	467,17	662,30	665,00	606,31	x
Półbuty skórzane męskie na podeszwie nieskórzanej – za 1 parę *Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair*	164,09	197,64	202,07	206,43	102,2
Ciepła woda – za 1 m^3 *Hot water – per 1 m^3*	17,89	21,68	21,69	22,09	101,8
Proszek do prania – za 300 g [c] *Washing powder – per 300 g [c]*	4,43	5,33	5,48	5,52	100,7
Wizyta u lekarza specjalisty *Consultation of a specialist doctor*	69,63	90,26	100,85	106,31	105,4
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy *Regular ticket for travelling by intra-urban bus*	2,23	2,71	2,71	2,74	101,1
Bilet normalny do kina *Regular cinema ticket*	15,23	18,39	19,58	19,90	101,6
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE *POMORSKIE VOIVODSHIP*					
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg *Wheat and rye bread – per 0.5 kg*	2,08	2,07	2,22	2,60	117,1
Mięso wieprzowe bez kości (schab środkowy) [a] – za 1 kg *Boneless pork meat (centre loin) [a] – per 1 kg*	14,07	14,46	18,61	19,29	103,7

a W 2010 r. i 2015 r. – mięso wieprzowe z kością (schab środkowy).
b Z uwagi na zmianę w 2015 r. reprezentanta objętego badaniem cen dane za lata 2017 i 2018 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.
c W 2010 r. – za 400 g, w 2015 r. – za 280 g.
a In 2010 and 2015 – bone-in pork meat (centre loin).
b Data for 2017 and 2018 are not fully comparable to those for previous years due to the change in 2015 of the representative item covered by the price survey.
c In 2010 – for 400 g, in 2015 – for 280 g.

Tablica 15. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)**
Table 15. *Average retail prices of selected consumer goods and services in December (cont.)*

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018	
	w zł *in PLN*				XII 2017 = =100
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE (dok.) *POMORSKIE VOIVODSHIP (cont.)*					
Kurczęta patroszone – za 1 kg *Disembowelled chicken – per 1 kg*	5,86	6,35	7,96	7,00	87,9
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg *Pork ham, boiled – per 1 kg*	21,90	27,58	29,11	32,37	111,2
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l *Cow's milk, fat content 3-3.5%, sterilized – per 1 l*	2,91	2,51	2,49	2,43	97,6
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g *Fresh butter, fat content about 82.5% – per 200 g*	4,51	3,85	7,08	6,72	94,9
Cebula – za 1 kg *Onion – per 1 kg*	2,38	2,50	2,47	2,95	119,4
Ziemniaki – za 1 kg *Potatoes – per 1 kg*	1,38	1,20	1,31	1,80	137,4
Cukier biały kryształ – za 1 kg *White sugar, crystallized – per 1 kg*	2,99	2,42	2,74	2,28	83,2
Sok jabłkowy – za 1 l *Apple juice – per 1 l*	3,85	3,57	3,48	3,56	102,3
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny – za 1 kpl. [a] *Men's suit, fabric of wool – per set [a]*	413,01	559,17	585,12	571,45	x
Półbuty skórzane męskie na podeszwie nieskórzanej – za 1 parę *Men's low leather shoes with non-leather sole – per pair*	154,96	194,84	197,68	210,22	106,3
Ciepła woda – za 1 m^3 *Hot water – per 1 m^3*	17,71	21,81	21,86	21,75	99,5
Proszek do prania – za 300 g [b] *Washing powder – per 300 g [b]*	4,28	6,40	5,22	5,38	103,1
Wizyta u lekarza specjalisty *Consultation of a specialist doctor*	71,15	88,08	104,62	106,92	102,2
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy *Regular ticket for travelling by intra-urban bus*	2,18	2,63	2,69	2,71	100,7
Bilet normalny do kina *Regular cinema ticket*	16,09	20,73	23,25	21,73	93,5

a Z uwagi na zmianę w 2015 r. reprezentanta objętego badaniem cen dane za lata 2017 i 2018 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.
b W 2010 r. – za 400 g, w 2015 r. – za 280 g.
a Data for 2017 and 2018 are not fully comparable to those for previous years due to the change in 2015 of the representative item convered by the price survey.
b In 2010 – for 400 g, in 2015 – for 280 g.

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie pomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego" – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego" – publikacja dostępna co kwartał,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Rolnictwo
Agriculture

W 2018 r. w województwie pomorskim przy zwiększonej powierzchni uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi produkcja ich była większa w porównaniu z 2017 r.

Zbiory rzepaku i rzepiku były niższe niż rok wcześniej, o czym zadecydowała mniejsza powierzchnia uprawy i niższe plony. Zwiększył się areał uprawy ziemniaków, wyższe były też ich plony, co spowodowało zwiększenie zbiorów ziemniaków w stosunku do 2017 r.

W odniesieniu do roku poprzedniego w 2018 r. odnotowano wzrost pogłowia trzody chlewnej i drobiu oraz spadek pogłowia bydła i owiec.

W 2018 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost wielkości skupu ziarna pszenicy, ziemniaków ogółem, żywca drobiowego i mleka krowiego. Natomiast mniejszy niż przed rokiem był skup ziarna żyta oraz żywca wieprzowego i wołowego.

W województwie pomorskim w 2017 r., w odniesieniu do 2016 r., nastąpił wzrost globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), o czym zadecydowała wyższa wartość zarówno produkcji roślinnej, jak i zwierzęcej. W produkcji końcowej i towarowej również odnotowano wzrost produkcji roślinnej i produkcji zwierzęcej.

Warunki agrometeorologiczne
Agrometeorological conditions

Warunki agrometeorologiczne panujące w listopadzie i grudniu 2017 r. były niezbyt korzystne dla rolnictwa. W omawianym okresie odnotowano częste i długotrwałe opady deszczu oraz duże wahania temperatur. Przebieg pogody uniemożliwiał prawidłowy wzrost roślin. Znaczne wahania temperatur zaburzyły proces ich prawidłowego hartowania, a obfite opadu deszczu spowodowały powstawanie zastoisk wodnych oraz wypłukiwanie składników pokarmowych. Stan zaawansowania rozwoju ozimin, w zależności od terminu wysiewu roślin, był zróżnicowany. Oziminy wysiane w optymalnych terminach agrotechnicznych krzewiły się w listopadzie, jednak u znacznej części roślin, w związku z opóźnionym terminem siewu i niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi, proces krzewienia przesunął się na wiosnę.

W styczniu 2018 r. odnotowano zróżnicowane warunki pogodowe. Początek miesiąca był ciepły, z temperaturą powietrza powyżej 0°C. W drugiej dekadzie stycznia nastąpił spadek temperatury do minus 10°C, co w połączeniu z silnym wiatrem, przy braku pokrywy śnieżnej, lokalnie powodowało wysmalanie odkrytych roślin. W drugiej połowie miesiąca wystąpiły opady śniegu, które utworzyły warstwę zabezpieczającą uprawy przed działaniem wiatru i niskich temperatur.

Przebieg pogody w lutym 2018 r. stwarzał trudne warunki dla zimujących roślin. W pierwszej dekadzie miesiąca nastąpiło ocieplenie, które spowodowało zanikanie pokrywy śnieżnej. W drugiej połowie miesiąca wystąpiło znaczne obniżenie temperatury początkowo do minus 10°C, a następnie do minus 20°C, co przy braku pokrywy śnieżnej narażało uprawy na wychłodzenie.

Warunki agrometeorologiczne panujące w marcu 2018 r. również nie sprzyjały prawidłowemu rozwojowi roślin. Długotrwałe ujemne temperatury zarówno w dzień (około minus 7°C), jak i w nocy (lokalnie do

minus 15°C), przy jednoczesnym braku okrywy śnieżnej, miały wpływ na zmniejszenie obsady ozimin. Trudne warunki pogodowe wpłynęły również na opóźnienie prac polowych.

Kwiecień 2018 r. przyniósł znaczną poprawę warunków atmosferycznych. Ciepła i słoneczna pogoda sprzyjała obsychaniu pól, pozwoliła na szybkie nadrobienie zaległości we wzroście i rozwoju roślin oraz umożliwiła zasilenie ozimin pierwszą dawką azotu. W kwietniu kontynuowano rozpoczęty w końcu marca siew zbóż jarych i warzyw gruntowych. Brak wiosennych przymrozków sprzyjał obfitemu kwitnieniu drzew i krzewów owocowych. Rośliny zawiązały dużo owoców.

W maju 2018 r. odnotowano bardzo niskie sumy opadów atmosferycznych oraz wysokie temperatury powietrza, co wpłynęło na znaczne zmniejszenie zapasów wody w glebie. Niedobory wody odczuły szczególnie zboża jare zlokalizowane na glebach lekkich oraz warzywa i truskawki umiejscowione na plantacjach pozbawionych nawadniania. Opady deszczu, które wystąpiły pod koniec drugiej dekady maja poprawiły tylko lokalnie warunki wilgotnościowe gleby.

W czerwcu 2018 r. w dalszym ciągu utrzymywała się sucha i bezdeszczowa pogoda. Stan wielu upraw, zwłaszcza na glebach słabszych, uległ pogorszeniu. Szczególnie mocno ucierpiały zboża jare, głównie jęczmień i owies. Susza spowodowała, że lokalnie zboża zostały wypalone. Opady deszczu, które wystąpiły w końcu czerwca poprawiły nieco sytuację wilgotnościową gleb.

Pogoda odnotowana w lipcu 2018 r. sprzyjała przeprowadzeniu prac żniwnych. Żniwa w 2018 r. w odniesieniu do roku poprzedniego, rozpoczęły się o około miesiąc wcześniej. W zależności od położenia plantacji i sumy opadów występujących w danym regionie zaobserwowano duże zróżnicowanie w wysokości plonów zbóż i rzepaku. Rolnicy gospodarujący na glebach zasobnych, o dobrej retencji otrzymywali plony na wysokim poziomie, z kolei na glebach lekkich, mniej zasobnych odnotowano drastyczny spadek plonowania.

Ciepła i słoneczna pogoda panująca w sierpniu 2018 r. pozwoliła na zakończenie żniw większości gatunków zbóż i rzepaku. W tym okresie kontynuowano prace związane z zabiegami pożniwnymi i wywozem na pole nawozów organicznych.

Wrzesień 2018 r. był ciepły, ale charakteryzował się dużymi niedoborami wodnymi spowodowanymi brakiem lub niedostateczną ilością opadów. Przesuszenie gleby utrudniało wykonywanie prac polowych, głównie orek przedsiewnych i siewów ozimin. Zaawansowanie siewów ozimin w tym okresie było dużo mniejsze niż rok wcześniej. Niedobór wilgoci w glebie stwarzał lokalnie również niekorzystne warunki dla kiełkowania i wschodów posianych już roślin ozimych.

Październik 2018 r. był kolejnym miesiącem, w którym odnotowano brak opadów, co utrudniało rolnikom prawidłowe przygotowanie gleby pod siew zbóż ozimych. Do końca października w przeważającej części województwa zakończono siew zbóż ozimych.

Tablica 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

Table 16. Selected data concerning agriculture

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018
	POLSKA *POLAND*			
Plony z 1 ha w dt: *Yields per 1 ha in dt:*				
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi *basic cereals with cereal mixed*	35,1	36,7	40,0	32,3
rzepak i rzepik *rape and turnip rape*	23,6	28,5	29,5	25,8
ziemniaki [a] *potatoes [a]*	219	210	279	251
buraki cukrowe *sugar beets*	484	520	679	584
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych [b] w szt. (stan w czerwcu): *Livestock per 100 ha of agricultural land [b] in heads (as of June):*				
bydło *cattle*	38,6 [c]	41,0	42,0	42,3
trzoda chlewna *pigs*	102,6 [c]	80,0	77,7	80,6
owce *sheeps*	1,8 [c]	1,6	1,8	1,9
drób kurzy [d] *poultry [d]*	1031,5 [c]	1004,6	1215,0	1405,9
Przeciętne ceny skupu w zł: *Average procurement prices in PLN:*				
ziarno pszenicy [e] za 1 dt *wheat grain [e] per 1 dt*	59,84	66,83	66,44	72,62
ziarno żyta [e] za 1 dt *rye grain [e] per 1 dt*	42,12	51,42	54,67	59,67
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt *edible potatoes (excluding early kinds) per 1 dt*	50,86	51,15	52,46	58,01
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg *cattle (excluding calves) for slaughter per 1 kg*	4,56	6,02	6,35	6,58
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg *pigs for slaughter per 1 kg*	3,89	4,30	5,05	4,48
mleko krowie za 1 l *cow's milk per 1 l*	1,07	1,13	1,39	1,35
Ceny na targowiskach w zł: *Marketplace prices in PLN:*				
ziarno pszenicy za 1 dt *wheat grain per 1 dt*	64,91	75,59	78,86	83,63
ziarno żyta za 1 dt *rye grain per 1 dt*	48,58	58,67	63,23	67,10
ziemniaki jadalne późne za 1 dt *late edible potatoes per 1 dt*	98,51 [f]	82,04	87,43	96,95
prosię na chów za 1 szt. *piglet per piece*	130,20	154,03	183,96	182,01

a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych; w 2010 r. bez upraw w ogrodach przydomowych.
b Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 103.
c Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010.
d Do 2015 r. – w wieku powyżej 2 tygodni.
e Bez ziarna siewnego.
f Przeciętna cena roczna – bez notowań cen ziemniaków wczesnych w lipcu i sierpniu.

a Including kitchen gardens; in 2010, excluding kitchen gardens.
b See general notes, section 11 on page 106.
c Data of the Agricultural Census 2010.
d Until 2015 – aged more than 2 weeks.
e Excluding seed grain.
f Average annual price - excluding price quotations of early kinds of potatoes in July and August.

Tablica 16. Wybrane dane dotyczące rolnictwa (dok.)

Table 16. Selected data concerning agriculture (cont.)

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE *POMORSKIE VOIVODSHIP*				
Plony z 1 ha w dt: *Yields per 1 ha in dt:*				
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi *basic cereals with cereal mixed*	37,4	42,6	43,2	34,9
rzepak i rzepik *rape and turnip rape*	22,8	29,1	32,4	25,5
ziemniaki [a] *potatoes [a]*	248	260	291	258
buraki cukrowe *sugar beets*	515	568	688	578
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych [b] w szt. (stan w czerwcu): *Livestock per 100 ha of agricultural land [b] in heads (as of June):*				
bydło *cattle*	26,0 [c]	26,9	28,7	28,5
trzoda chlewna *pigs*	112,7 [c]	100,2	97,0	102,9
owce *sheeps*	2,3 [c]	1,9	2,3	2,2
drób kurzy [d] *poultry [d]*	977,4 [c]	774,7	820,0	877,6
Przeciętne ceny skupu w zł: *Average procurement prices in PLN:*				
ziarno pszenicy [e] za 1 dt *wheat grain [e] per 1 dt*	59,49	70,28	68,65	76,27
ziarno żyta [e] za 1 dt *rye grain [e] per 1 dt*	44,88	52,93	53,19	61,42
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt *edible potatoes (excluding early kinds) per 1 dt*	37,64	46,19	57,22	53,74
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg *cattle (excluding calves) for slaughter per 1 kg*	4,50	6,14	6,46	6,50
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg *pigs for slaughter per 1 kg*	3,97	4,44	4,97	4,39
mleko krowie za 1 l *cow's milk per 1 l*	1,04	1,09	1,40	1,32
Ceny na targowiskach w zł: *Marketplace prices in PLN:*				
ziarno pszenicy za 1 dt *wheat grain per 1 dt*	63,73	73,15	76,47	85,22
ziarno żyta za 1 dt *rye grain per 1 dt*	69,06	54,78	54,62	59,39
ziemniaki jadalne późne za 1 dt *late edible potatoes per 1 dt*	98,40 [f]	90,44	92,99	109,05
prosię na chów za 1 szt. *piglet per piece*	141,59	116,67	•	•

a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych; w 2010 r. bez upraw w ogrodach przydomowych.
b Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 103.
c Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010.
d Do 2015 r. – w wieku powyżej 2 tygodni.
e Bez ziarna siewnego.
f Przeciętna cena roczna – bez notowań cen ziemniaków wczesnych w lipcu i sierpniu.

a Including kitchen gardens; in 2010, excluding kitchen gardens.
b See general notes, section 11 on page 106.
c Data of the Agricultural Census 2010.
d Until 2015 – aged more than 2 weeks.
e Excluding seed grain.
f Average annual price – excluding price quotations of early kinds of potatoes in July and August.

Produkcja roślinna
Crop production

W 2018 r. powierzchnia upraw zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniosła 404,2 tys. ha i była większa o 6,3% w porównaniu z rokiem poprzednim i o 3,2% większa w stosunku do 2010 r. W 2018 r. plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi osiągnęły poziom 34,9 dt z 1 ha i były mniejsze o 19,2% w stosunku do uzyskanych w roku poprzednim oraz niższe o 6,7% w relacji do 2010 r. W odniesieniu do średnich plonów w kraju plony wojewódzkie były wyższe w 2018 r. o 8,0%, ale niższe w stosunku do roku 2017 r. oraz w 2010 r. odpowiednio o 12,8% i o 0,6%. W omawianym roku zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w województwie oszacowano na 1409,3 tys. t, tj. o 14,1% mniej niż przed rokiem i o 3,7% mniej niż w 2010 r.

W 2018 r. powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku wyniosła 61,5 tys. ha i zmniejszyła się zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim o 23,3%, jak i w stosunku do 2010 r. – o 16,1%. W omawianym roku plony tej uprawy wyniosły 25,5 dt z 1 ha i w porównaniu z plonami uzyskanymi rok wcześniej zmniejszyły się o 21,3%, a w odniesieniu do 2010 r. wzrosły o 11,8%. Zbiory rzepaku i rzepiku w województwie pomorskim w omawianym okresie oszacowano na 156,7 tys. t i były niższe o 39,6% od uzyskanych w 2017 r. oraz niższe o 6,4% od notowanych w 2010 r.

Wykres 31. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha
Chart 31. Yields of basic cereals with cereal mixed per 1 ha

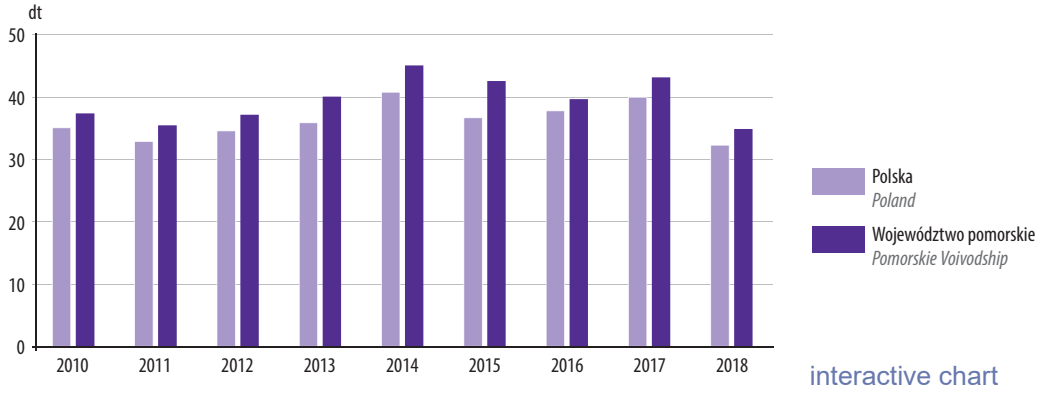

interactive chart

W 2018 r. powierzchnia uprawy ziemniaków wyniosła 21,8 tys. i zwiększyła się o 20,2% w stosunku do 2017 r. Z 1 ha zebrano 258 dt ziemniaków, czyli o 11,1% mniej niż w 2017 r. W odniesieniu do wielkości średnich plonów ziemniaków w kraju uzyskane plony w województwie pomorskim były wyższe o 2,8%. Produkcja ziemniaków w województwie pomorskim w 2018 r., przy większej powierzchni uprawy, wyniosła 563,9 tys. t i była wyższa o 6,7% w stosunku do 2017 r.

Wykres 32. Plony ziemniaków [a] z 1 ha
Chart 32. Yields of potatoes [a] per 1 ha

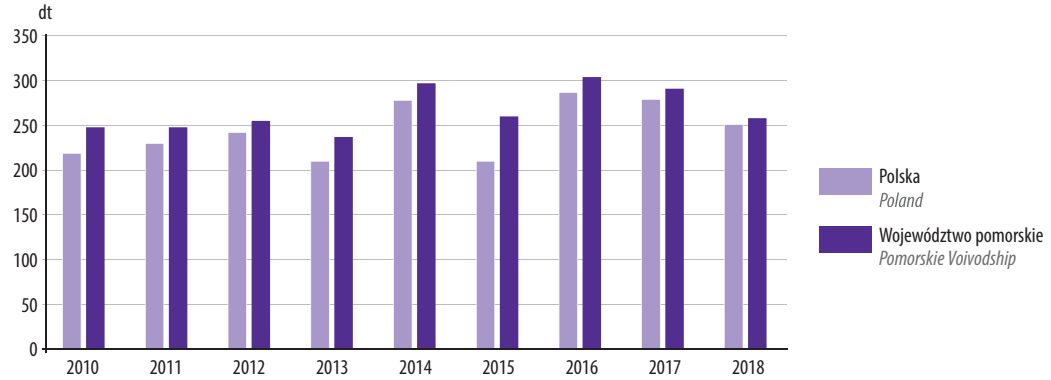

a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych; w 2010 r. bez upraw w ogrodach przydomowych.
a Including kitchen gardens; in 2010, excluding kitchen gardens.

interactive chart

Pogłowie zwierząt gospodarskich
Livestock

Badania pogłowia trzody chlewnej oraz produkcji żywca wieprzowego od 2014 r. prowadzone są 3-krotnie w roku – w marcu według stanu na 1 marca, w czerwcu według stanu na 1 czerwca i w grudniu według stanu na 1 grudnia, a badania pogłowia bydła, owiec i drobiu oraz produkcji zwierzęcej – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.

W czerwcu 2018 r. pogłowie bydła w województwie liczyło 213,6 tys. szt., co stanowiło 3,4% pogłowia bydła w kraju (8 miejsce w kraju). W stosunku do 2017 r. liczebność stada bydła zmniejszyła się o 0,5% (w Polsce zwiększyła się o 0,9%), natomiast w odniesieniu do 2010 r. odnotowano wzrost o 9,3% (w kraju – o 8,0%).

W czerwcu 2018 r. w pogłowiu bydła ogółem 34,3% stanowiły krowy, wśród których udział krów mlecznych wyniósł 81,6% (dla Polski odpowiednio 39,2% i 91,9%). Duży udział krów mlecznych w stadzie bydła świadczy o ukierunkowaniu hodowli tego gatunku zwierząt na produkcję mleka.

Wykres 33. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych [a]
Stan w czerwcu
Chart 33. Cattle per 100 ha of agricultural land [a]
As of June

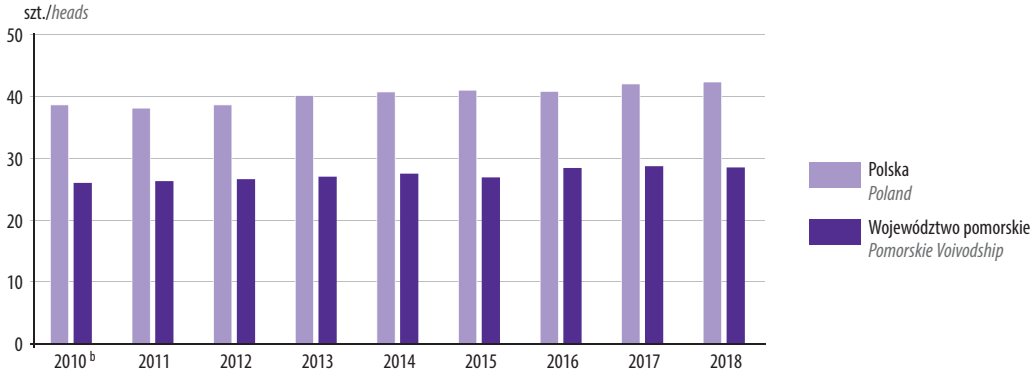

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 103.
b Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.
a See general notes, section 11 on page 106.
b Data of the Agricultural Census as of 30 June.

interactive chart

W czerwcu 2018 r. pogłowie trzody chlewnej w województwie pomorskim ukształtowało się na poziomie 772,4 tys. szt., co stanowiło 6,5% pogłowia trzody chlewnej w kraju (5 lokata w kraju), w tym 70,0 tys. szt., tj. 9,1% stanowiły lochy (w kraju – 7,4%). W odniesieniu do stanu z czerwca 2017 r. wielkość stada trzody chlewnej zwiększyła się o 6,4% (w Polsce – o 4,2%), a w porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. nastąpił spadek o 8,6% (w kraju – o 22,4%).

W czerwcu 2018 r. stado owiec liczyło 16,3 tys. szt., co stanowiło 5,9% pogłowia owiec w kraju (6 lokata w kraju). W porównaniu z poprzednim rokiem jego stan zmniejszył się o 3,8% (w Polsce zwiększył się o 5,9%), a w odniesieniu do 2010 r. zmniejszył się o 5,6% (w kraju zwiększył się o 6,0%).

W czerwcu 2018 r. stado drobiu [1] w województwie pomorskim ukształtowało się na poziomie 6588,5 tys. szt. i stanowiło 3,2% pogłowia drobiu w Polsce (10 miejsce w kraju). W porównaniu z rokiem poprzednim jego liczebność w województwie zwiększyła się o 3,3% (w kraju wzrost o 4,4%), a w stosunku do stanu notowanego w 2010 r. zmniejszyła się o 14,5% (w Polsce wzrost o 18,3%).

1 Od 2016 r. w pogłowiu drobiu uwzględnia się pisklęta do 2 tygodnia życia.

Wykres 34. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych [a]
Stan w czerwcu [b]
Chart 34. Pigs per 100 ha of agricultural land [a]
As of June [b]

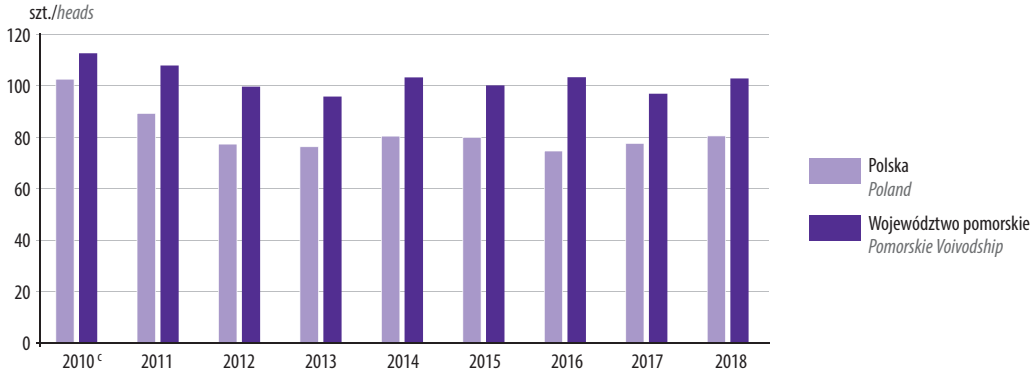

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 103.
b Do 2013 r. stan w końcu lipca.
c Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.
a See general notes, section 11 on page 106.
b Until 2013 as of the end of July.
c Data of the Agricultural Census as of 30 June.

interactive chart

Skup produktów rolnych
Procurement of agricultural products

W 2018 r. skupiono 952,7 tys. t ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowiło 11,1% skupu ogółem tego typu ziaren zbóż w kraju. W odniesieniu do roku poprzedniego skup omawianych produktów w województwie był niższy o 4,9%, a w kraju o 17,7%.

Wykres 35. Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)
Rok poprzedni = 100
Chart 35. Dynamics of procurement of consumer and feed cereals (including cereal mixed, excluding seed grain)
Previous year = 100

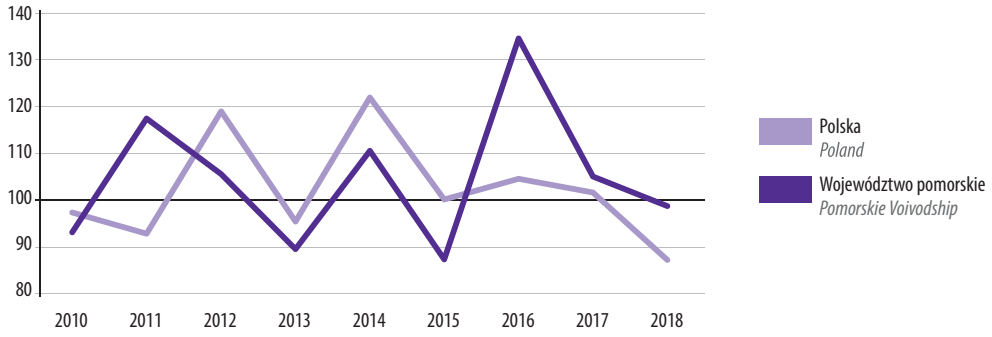

interactive chart

Skup ziemniaków w 2018 r. ukształtował się na poziomie 286,7 tys. t, co stanowiło 16,6% skupu ziemniaków ogółem w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano wzrost skupu ziemniaków o 10,0% (w kraju spadek o 5,0%).

W omawianym roku skupiono 329,0 tys. t żywca rzeźnego (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami) w wadze poubojowej ciepłej (wbc), co stanowiło 7,0% skupu ogólnokrajowego tego typu mięsa. W odniesieniu do 2017 r. skup żywca rzeźnego w wadze poubojowej ciepłej był wyższy o 0,7% (w kraju – o 5,6%).

W ciągu 2018 r. skupiono 437,3 tys. t żywca rzeźnego w wadze żywej (co stanowiło 6,9% skupu żywca rzeźnego ogółem w kraju), tj. o 0,7% więcej niż w 2017 r. (w kraju wzrost o 1,5%).

Wykres 36. Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)
Rok poprzedni = 100
Chart 36. Dynamics of procurement of animals for slaughter in total (in live weight)
Previous year = 100

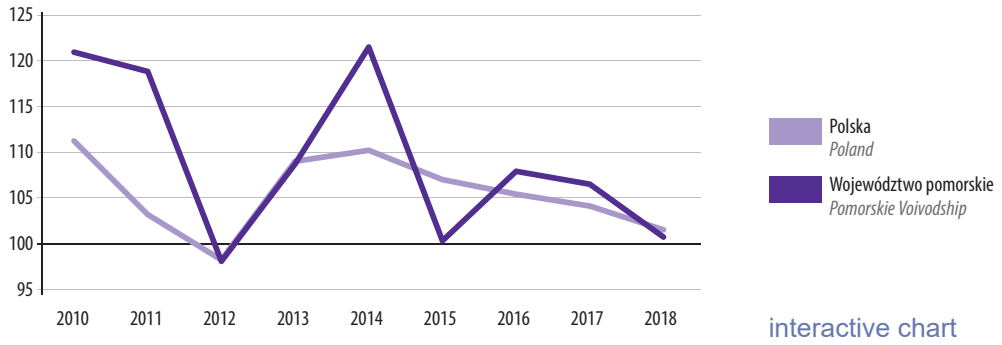

W 2018 r. skupiono 272,0 tys. t żywca wieprzowego, o 0,4% mniej niż w roku poprzednim. Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 31,8 tys. t i był o 0,7% mniejszy niż przed rokiem, a żywca drobiowego skupiono 133,2 tys. t, czyli o 3,5% więcej niż w 2017 r.

Skup mleka krowiego w 2018 r. wyniósł 319,1 mln litrów (co stanowiło 2,7% wielkości skupu mleka ogółem w kraju), tj. o 0,7% więcej niż przed rokiem (w skali kraju - o 2,7%).

Wykres 37. Dynamika skupu mleka krowiego
Rok poprzedni = 100
Chart 37. Dynamics of procurement of cows' milk
Previous year = 100

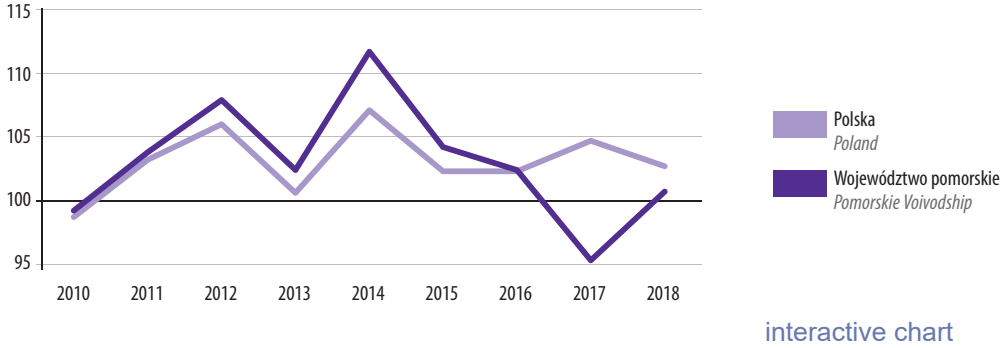

Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach
Procurement and marketplace prices of agricultural products

W 2018 r. w odniesieniu do roku poprzedniego odnotowano wzrost cen ziarna pszenicy oraz żyta w skupie i na targowiskach, żywca rzeźnego wołowego w skupie oraz ziemniaków jadalnych na targowiskach. Natomiast niższe były ceny żywca rzeźnego wieprzowego oraz ziemniaków jadalnych w skupie.

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Średnia cena skupu pszenicy w województwie pomorskim w 2018 r. wyniosła 76,27 zł za 1 dt (w kraju – 72,62 zł) i była wyższa o 11,1% od zanotowanej przed rokiem. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 85,22 zł (w kraju – 83,63 zł), tj. o 11,4% więcej niż w 2017 r.

Wykres 38. Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach
Chart 38. Procurement and marketplace prices of agricultural products

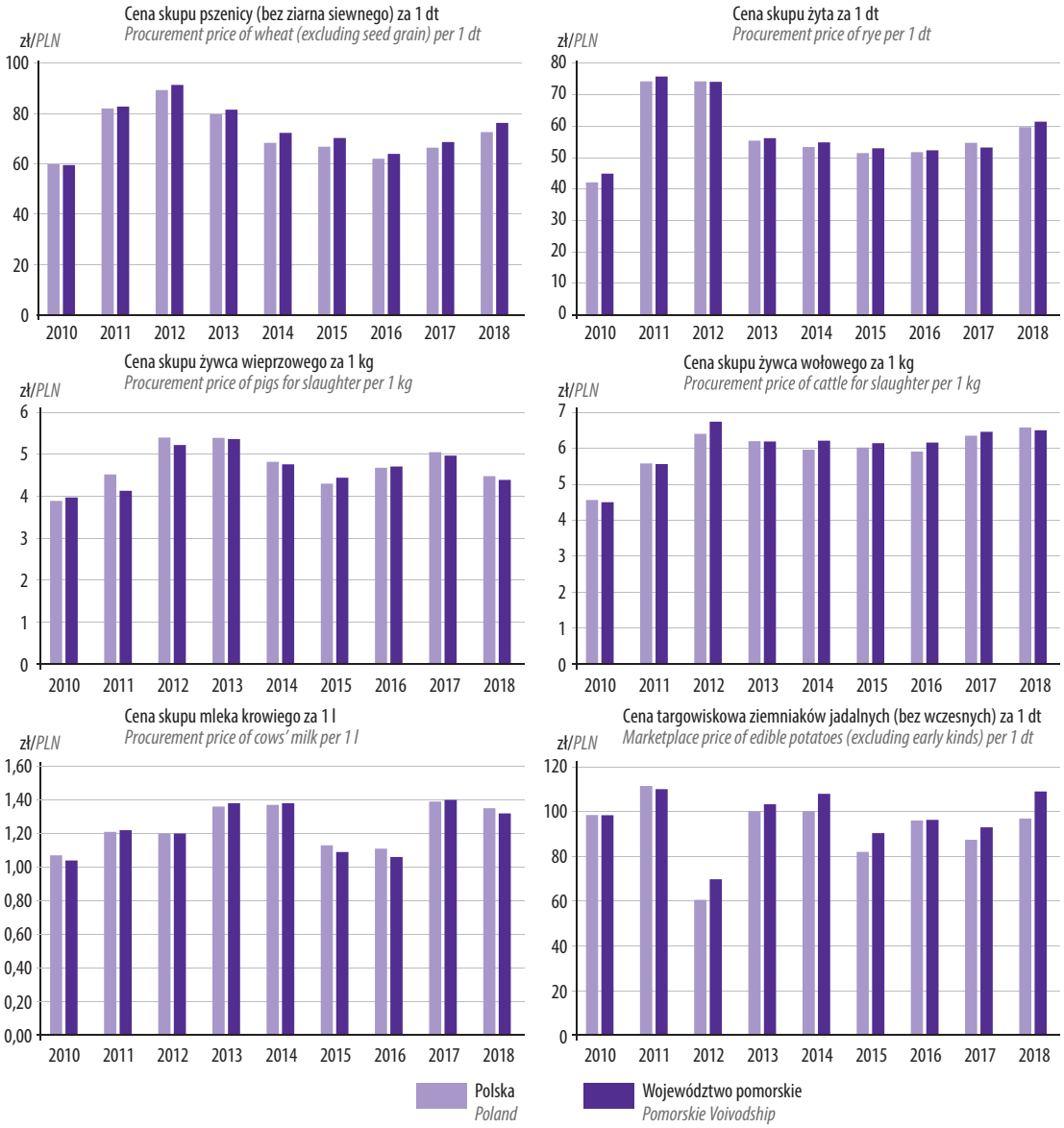

interactive chart

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

W analizowanym roku, cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 61,42 zł za 1 dt (w kraju – 59,67 zł), o 15,5% wyższym w odniesieniu do zanotowanego w 2017 r. W obrocie targowiskowym cena żyta zwiększyła się w stosunku do poprzedniego roku o 8,7% osiągając poziom 59,39 zł (w Polsce – 67,10 zł).

W 2018 r. za ziemniaki jadalne (bez wczesnych) w skupie płacono 53,74 zł za 1 dt (w kraju – 58,01 zł), o 6,1% mniej niż przed rokiem. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków jadalnych późnych ukształtowała się na poziomie 109,05 zł za 1 dt (w Polsce – 96,95 zł), o 17,3% wyższym w stosunku do zanotowanego w 2017 r.

W omawianym roku cena skupu żywca wołowego wyniosła 6,50 zł za 1 kg (w kraju – 6,58 zł), co oznacza wzrost o 0,6% w stosunku do 2017 r.

Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 4,39 zł za 1 kg (w kraju – 4,48 zł), tj. niższą o 11,5% od notowanej w 2017 r.

W 2018 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta uległa zmniejszeniu i ukształtowała się na poziomie 7,4 (wobec 9,1 w 2017 r.). Natomiast w kraju relacja ta wyniosła 6,7 wobec 8,0 w 2017 r. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych jęczmienia w analizowanym okresie zmniejszyła się i wyniosła 5,4 w 2018 r. wobec 6,7 w 2017 r. (w kraju odpowiednio – 5,8 i 6,9).

Wykres 39. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia
Chart 39. Ratio of procurement price of pigs for slaughter to marketplace prices of rye and barley

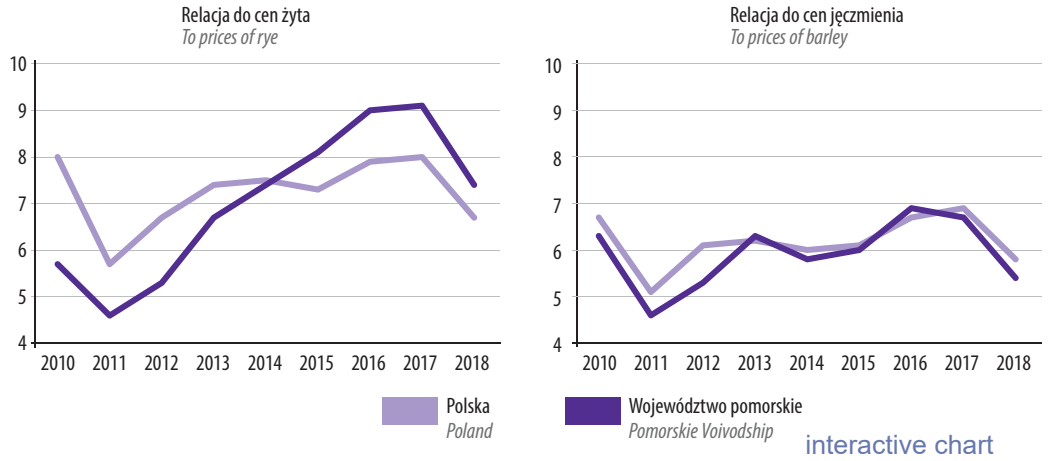

Cena skupu drobiu rzeźnego w 2018 r. osiągnęła poziom 3,54 zł za 1 kg (w kraju – 3,77 zł) i była wyższa o 4,4% od zanotowanej w poprzednim roku.

Za 1 l mleka krowiego w omawianym roku płacono 1,32 zł (w kraju – 1,35 zł), o 5,7% mniej niż przed rokiem.

Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza
Gross, final and market agricultural output

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:
– **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku),
– **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

W 2017 r., w porównaniu z 2016 r., zanotowano wzrost produkcji globalnej o 8,6%, o czym zadecydował wzrost zarówno produkcji roślinnej o 10,0%, jak i produkcji zwierzęcej o 7,4%. W 2017 r. udział województwa pomorskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 4,3% i w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 4,1%, a zwierzęcej 4,6%.

W 2017 r. produkcja zwierzęca stanowiła 61,3% wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie pomorskim. Wartość produkcji końcowej w 2017 r. w porównaniu z 2016 r. była o 13,4% wyższa (na co złożył się wzrost produkcji roślinnej o 23,9% i produkcji zwierzęcej o 7,6%).

W 2017 r. w towarowej produkcji rolniczej odnotowano wzrost produkcji ogółem (o 8,1%), przy równoczesnym wzroście produkcji roślinnej (o 9,5%) i produkcji zwierzęcej (o 7,3%).

Udział województwa w produkcji końcowej oraz towarowej ogółem w kraju w 2017 r. wyniósł odpowiednio 4,4% i 4,6%.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane uwzględniają naliczone za dany rok płatności uzupełniające do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

Dane prezentujące rolnictwo w województwie pomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego" – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego" – publikacja dostępna co kwartał,
- „Rolnictwo w województwie pomorskim" – publikacja dostępna co roku,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Przemysł
Industry

W 2018 r. w województwie pomorskim produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) była wyższa niż przed rokiem. W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano wzrost wydajności pracy[1] w przemyśle, któremu towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia.

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie", „Przetwórstwo przemysłowe", „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych" oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją" i obejmują:
– wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji,
– wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych,
– zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej,
– wartość produktów w formie rozliczeń w naturze,
– produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2018 r. w województwie pomorskim osiągnęła (w cenach bieżących) wartość 95174,6 mln zł (6 miejsce w kraju) i była wyższa (w cenach stałych) zarówno w odniesieniu do zanotowanej w roku poprzednim, jak i w 2015 r. – odpowiednio o 6,6% i o 18,4%. W skali kraju w omawianym okresie produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) zwiększyła się odpowiednio o 5,8% i o 16,3%.

W województwie pomorskim, w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2018 r., odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) w skali roku; najwyższy w okresie styczeń-czerwiec o 6,8%, a najniższy w okresie styczeń-wrzesień o 6,0%.

Tablica 17. Przemysł
Table 17. Industry

Wyszczególnienie *Specification*	2015	2017	2018
POLSKA *POLAND*			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł *Sold production of industry (current prices) in PLN million*	1197028,5	1352954,7	1459501,9
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % *Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %*	85,9	87,2	87,3
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. *Average paid employment in industry in thousands*	2510,7	2649,9	2719,0

1 Mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego.

Tablica 17. Przemysł (dok.)
Table 17. Industry (cont.)

Wyszczególnienie *Specification*	2015	2017	2018
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE *POMORSKIE VOIVODSHIP*			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł *Sold production of industry (current prices) in PLN million*	76715,3	85862,1	95174,6
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % *Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %*	91,7	92,4	93,0
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. *Average paid employment in industry in thousands*	135,6	148,7	151,3
GDAŃSK [a]			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł *Sold production of industry (current prices) in PLN million*	34195,5*	34685,0*	41979,8
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % *Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %*	85,8*	86,2*	#
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. *Average paid employment in industry in thousands*	27,3*	27,9*	28,2

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 103.
a See general notes, section 12 on page 106.

Dominującą wartość w produkcji sprzedanej przemysłu ogółem (w cenach bieżących) w 2018 r. w województwie pomorskim stanowiła produkcja w sekcji przetwórstwo przemysłowe – 88549,2 mln zł. Dla porównania drugi co do wielkości udziału w produkcji sprzedanej przemysłu odnotowano w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 4,6%.

Wykres 40. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)
2015 = 100
Chart 40. Dynamics of sold production of industry (constant prices)
2015 = 100

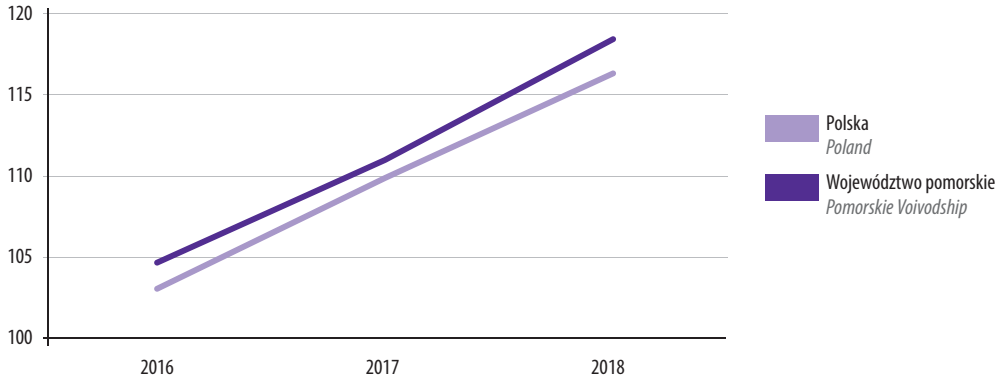

interactive chart

Wykres 41. Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji w 2018 r. (ceny bieżące)
Chart 41. Breakdown of sold production of industry by sections in 2018 (current prices)

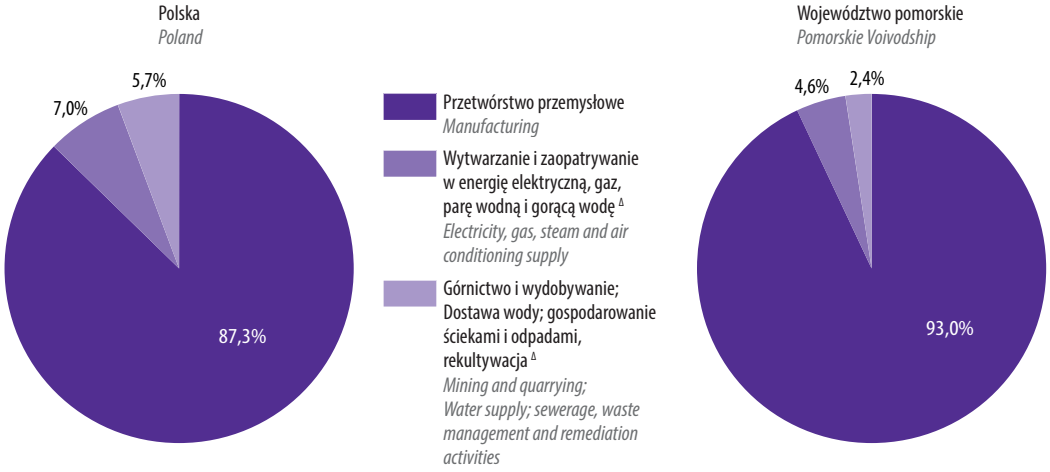

W 2018 r. w województwie pomorskim produkcja sprzedana (w cenach stałych) w przetwórstwie przemysłowym w skali roku zwiększyła się o 7,0% przy jednoczesnym 93,0% udziale tej sekcji w wartości produkcji sprzedanej przemysłu ogółem (w cenach bieżących). W kraju udział przetwórstwa przemysłowego wyniósł 87,3%. W województwie pomorskim wzrost produkcji sprzedanej w stosunku do 2017 r. odnotowano także w sekcjach wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 3,0%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 2,6%).

Dane o wartości **produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

W 2018 r. wśród działów przetwórstwa przemysłowego wyższa niż przed rokiem była produkcja sprzedana (w cenach stałych) m.in. w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 19,7%), chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 18,8%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 17,6%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 17,0%), mebli (o 12,3%), artykułów spożywczych (o 9,5%) oraz odzieży (o 9,0%). W analizowanym okresie spadek produkcji odnotowano m.in. w produkcji komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 6,9%), pozostałego sprzętu transportowego (o 4,0%), poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji (o 2,3%) oraz wyrobów z metali (o 0,5%).

Tablica 18. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie pomorskim (ceny stałe)**
Table 18. *Dynamics of sold production of industry in Pomorskie Voivodship (constant prices)*

Sekcje i działy *Sections and divisions*	2017				2018			
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 *corresponding period of the previous year = 100*							
Ogółem ***Total***	**106,3**	**105,6**	**105,5**	**106,0**	**106,5**	**106,8**	**106,0**	**106,6**
Przetwórstwo przemysłowe ***Manufacturing***	**107,6**	**106,4**	**106,2**	**106,6**	**106,9**	**106,9**	**106,1**	**107,0**
w tym: *of which:*								
Produkcja artykułów spożywczych *Manufacture of food products*	103,4	105,0	108,5	107,7	117,5	113,6	109,9	109,5
Produkcja wyrobów tekstylnych *Manufacture of textiles*	97,3	100,0	109,2	101,2	89,6	87,5	82,4	101,1
Produkcja odzieży *Manufacture of wearing apparel*	118,2	104,9	105,1	135,7	129,9	180,9	162,4	109,0
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny [Δ] *Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker* [Δ]	118,3	109,2	107,1	106,6	97,0	99,9	100,3	100,5
Produkcja papieru i wyrobów z papieru *Manufacture of paper and paper products*	105,5	105,3	105,8	106,5	111,6	101,5	101,3	101,8
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji *Printing and reproduction of recorded media*	142,6	139,0	131,0	127,2	95,0	93,9	92,4	97,7
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych *Manufacture of chemicals and chemical products*	101,1	97,4	98,5	99,1	106,7	109,1	115,1	118,8
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych *Manufacture of rubber and plastic products*	124,0	113,2	117,4	121,6	125,0	125,1	117,2	117,0
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych *Manufacture of other non-metallic mineral products*	113,7	108,3	108,9	110,4	105,5	115,7	117,1	117,6
Produkcja wyrobów z metali [Δ] *Manufacture of metal products* [Δ]	136,5	123,7	114,8	111,4	95,7	94,6	96,9	99,5
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych *Manufacture of computer, electronic and optical products*	98,9	97,3	96,3	89,7	77,8	83,3	88,3	93,1
Produkcja maszyn i urządzeń [Δ] *Manufacture of machinery and equipment n.e.c.*	144,2	147,0	142,2	137,2	106,4	106,0	103,9	103,0
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep [Δ] *Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers*	57,2	54,0	54,4	57,3	116,2	118,1	121,3	119,7

Tablica 18. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie pomorskim (ceny stałe) (dok.)**
Table 18. *Dynamics of sold production of industry in Pomorskie Voivodship (constant prices) (cont.)*

Sekcje i działy *Sections and divisions*	2017				2018			
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 *corresponding period of the previous year = 100*							
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego *Manufacture of other transport equipment*	76,7	82,1	78,6	82,6	85,6	85,5	88,3	96,0
Produkcja mebli *Manufacture of furniture*	110,6	104,9	100,7	102,4	95,9	106,2	113,4	112,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę Δ ***Electricity, gas, steam and air conditioning supply***	**93,9**	**95,4**	**96,1**	**97,5**	**103,8**	**106,3**	**106,0**	**102,8**
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja Δ ***Water supply; sewerage, waste management and remediation activities***	**105,8**	**103,9**	**102,9**	**102,3**	**102,2**	**102,6**	**103,7**	**102,5**
w tym: *of which:*								
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody *Water collection, treatment and supply*	105,4	92,7	80,8	81,8	105,6	100,6	107,9	106,3
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków *Sewerage*	105,6	105,4	107,1	106,3	102,9	102,8	103,8	102,4
Gospodarka odpadami; odzysk surowców Δ *Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery*	106,1	104,1	102,2	101,5	100,6	102,7	102,6	101,9

Zwiększeniu w 2018 r. produkcji sprzedanej przemysłu w województwie pomorskim, zarówno w skali roku, jak i w odniesieniu do 2015 r., towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle odpowiednio o 1,7% i o 18,4%. W kraju również zanotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle odpowiednio o 2,6% i o 16,3%.

W 2018 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie pomorskim ukształtowało się na poziomie 151,3 tys. osób i w stosunku do roku poprzedniego wzrosło m.in. w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 10,9%), przetwórstwo przemysłowe (o 1,4%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 0,4%).

Wykres 42. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle
2015 = 100
Chart 42. Dynamics of average paid employment in industry
2015 = 100

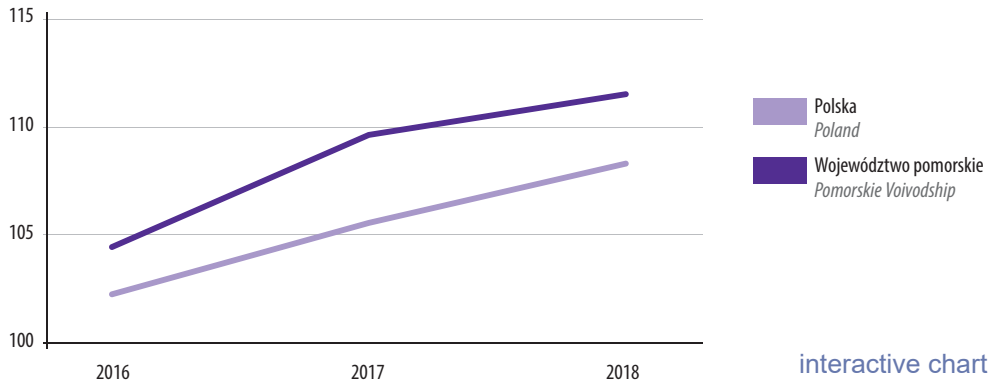

W województwie pomorskim wydajność pracy w przemyśle w 2018 r. mierzona wartością produkcji sprzedanej w cenach stałych na 1 zatrudnionego wzrosła o 4,8% w stosunku do roku poprzedniego. W kraju wydajność pracy w przemyśle w omawianym okresie wzrosła o 3,1%.

Wykres 43. Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji w 2018 r.
Chart 43. Breakdown of average paid employment in industry by sections in 2018

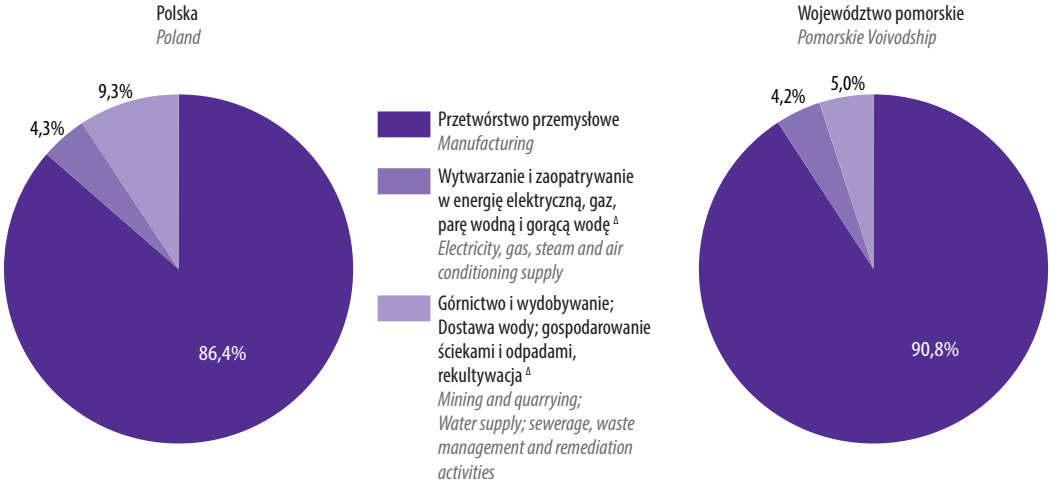

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie pomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:
- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego" – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego" – publikacja dostępna co kwartał,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Budownictwo
Contruction

W 2018 r. w województwie pomorskim w odniesieniu do roku poprzedniego zanotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa. Wyższa niż przed rokiem była również wartość produkcji budowlano-montażowej. Równocześnie w omawianym okresie odnotowano zwiększenie wydajności pracy w budownictwie, przy jednoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji.

Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo". Dane te obejmują:
– wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty),
– wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane,
– zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecania lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej,
– wartość produktów w formie rozliczeń w naturze,
– produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

W 2018 r. w województwie pomorskim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 16899,3 mln zł (5 miejsce w kraju) i zwiększyła się o 39,4% w porównaniu z rokiem poprzednim (w skali kraju wzrost o 25,2%).

Tablica 19. **Budownictwo**
Table 19. *Construction*

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018
POLSKA *POLAND*				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł *Sold production of construction (current prices) in PLN million*	160403,9	181990,4	191257,1	239462,3
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % *Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %*	51,5	47,8	44,0	42,6
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. *Average paid employment in construction in thousands*	442,8	386,0	387,0	407,5
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE *POMORSKIE VOIVODSHIP*				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł *Sold production of construction (current prices) in PLN million*	8473,4	11376,3	12122,1	16899,3
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % *Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %*	52,5	44,7	44,1	41,6
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. *Average paid employment in construction in thousands*	28,8	25,7	27,3	29,6
GDAŃSK [a]				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł *Sold production of construction (current prices) in PLN million*	2799,7	3525,4	3571,4	4951,9
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % *Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %*	57,0	45,4	42,7	42,6
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. *Average paid employment in construction in thousands*	8,4	8,0	8,6	8,6

a Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 103.
a See general notes, section 12 on page 106.

W województwie pomorskim produkcja budowlano-montażowa w analizowanym okresie wyniosła 7031,9 mln zł (41,6% wartości produkcji sprzedanej budownictwa ogółem) i zwiększyła się o 31,5% w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim. W kraju wzrost produkcji budowlano-montażowej wyniósł 21,3%.

Wykres 44. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)
2010 = 100
Chart 44. Dynamics of sold production of construction (current prices)
2010 = 100

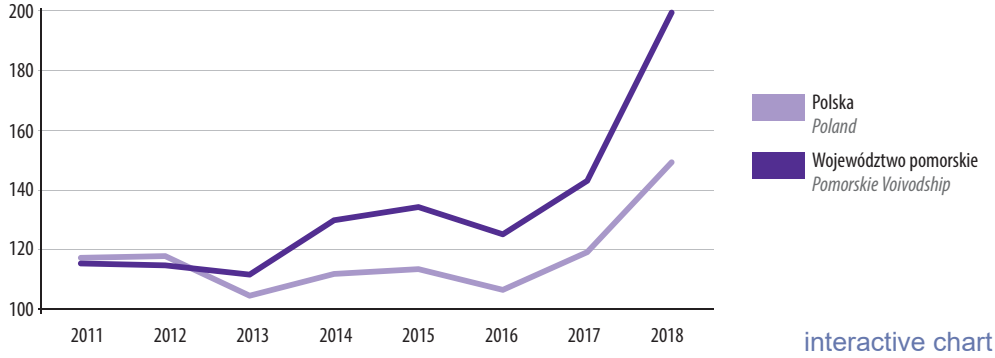

interactive chart

W produkcji budowlano-montażowej ogółem najwyższy udział miały przedsiębiorstwa specjalizujące się w budowie budynków (43,6% wartości produkcji budowlano-montażowej w 2018 r.), a ich produkcja była o 43,3% wyższa niż rok wcześniej. W podmiotach, których podstawowym rodzajem działalności jest wykonywanie robót związanych z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (udział – 41,3%) produkcja budowlano-montażowa zwiększyła się o 23,7%. Natomiast w jednostkach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (udział – 15,1%) produkcja budowlano-montażowa była wyższa o 23,6% w stosunku do 2017 r.

Wykres 45. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)
2010 = 100
Chart 45. Dynamics of construction and assembly production (current prices)
2010 = 100

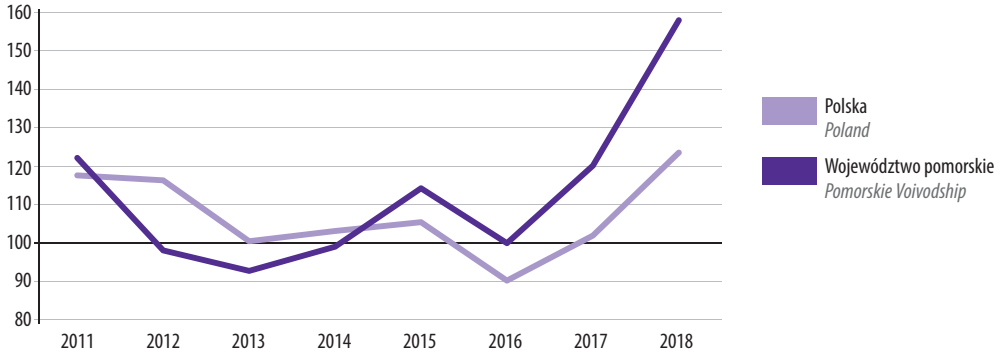

interactive chart

Tablica 20. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie pomorskim (ceny bieżące)**
Table 20. *Dynamics of construction and assembly production in Pomorskie Voivodship (current prices)*

Działy *Divisions*	2017				2018			
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 *corresponding period of the previous year = 100*							
Ogółem ***Total***	**112,6**	**106,5**	**120,0**	**120,2**	**128,6**	**141,8**	**131,6**	**131,5**
Budowa budynków [Δ] *Construction of buildings*	90,9	92,6	112,5	120,2	171,2	184,4	145,9	143,3
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej [Δ] *Civil engineering*	130,8	117,2	123,7	114,1	88,6	104,2	112,4	123,7
Roboty budowlane specjalistyczne *Specialised construction activities*	136,4	116,6	132,3	140,9	136,8	153,6	147,9	123,6

Wykres 46. **Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów (ceny bieżące)**
Chart 46. *Breakdown of construction and assembly production by divisions (current prices)*

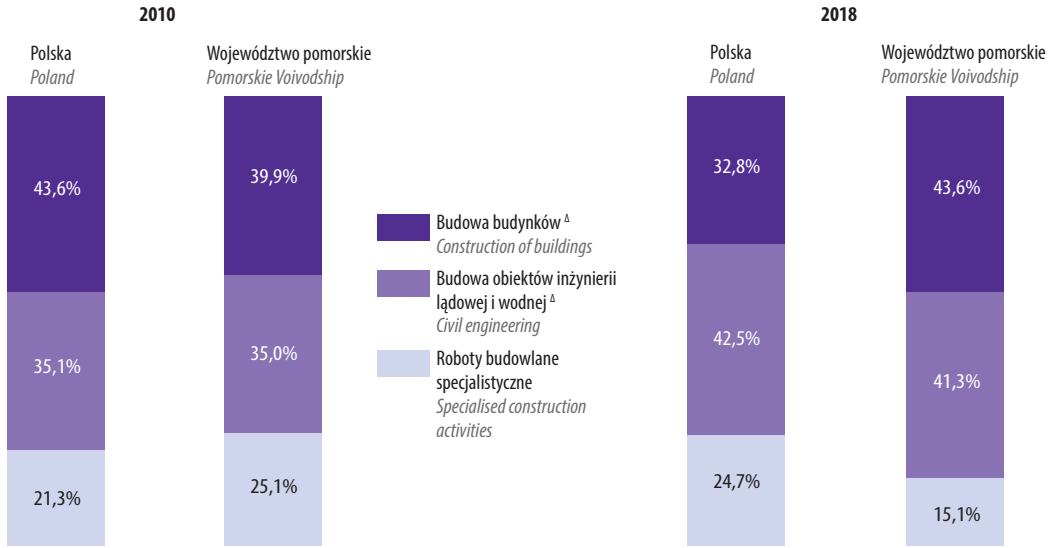

W 2018 r. wzrostowi produkcji sprzedanej budownictwa w województwie pomorskim towarzyszyło zwiększenie w skali roku przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji o 8,3% (w skali kraju wzrost o 5,3%).

W województwie pomorskim wydajność pracy w budownictwie w 2018 r. mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego wzrosła o 28,7% w stosunku do roku poprzedniego.

Wykres 47. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie
2010 = 100
Chart 47. Dynamics of average paid employment in construction
2010 = 100

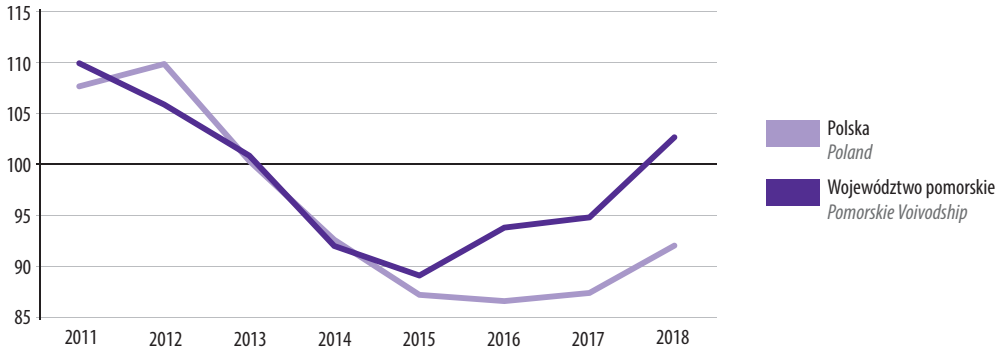

interactive chart

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie pomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego" – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego" – publikacja dostępna co kwartał,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Budownictwo mieszkaniowe
Dwelling construction

W 2018 r. w województwie pomorskim zwiększyła się w skali roku liczba mieszkań oddanych do użytkowania, przy jednoczesnym zmniejszeniu przeciętnej powierzchni użytkowej 1 mieszkania. W porównaniu z 2017 r. wzrosła liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia, a zmniejszyła się liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto.

Informacje o mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych lub mieszkań większych na mniejsze. Dane w zakresie prezentowanych form budownictwa dotyczą:

– budownictwa indywidualnego, tj. mieszkań oddanych do użytkowania przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora,

– budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem, tj. mieszkań oddanych do użytkowania przez różnych inwestorów w celu osiągnięcia zysku,

– budownictwa spółdzielczego, tj. mieszkań oddanych do użytkowania przez spółdzielnie mieszkaniowe, z przeznaczeniem dla osób będących członkami tych spółdzielni.

W 2018 r. w województwie pomorskim oddano do użytkowania 16664 mieszkania, co stanowiło 9,0% ogólnej ich liczby w kraju. Liczba mieszkań oddanych do użytkowania zwiększyła się o 5,4% w porównaniu z 2017 r. (w kraju wzrost o 3,8%) i o 41,0% w odniesieniu do 2010 r. (w kraju wzrost o 36,2%).

Tablica 21. **Budownictwo mieszkaniowe**
Table 21. *Dwelling construction*

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018
POLSKA *POLAND*				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności *Dwellings completed per 1,000 population*	3,5	3,8	4,6	4,8
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m^2 *Average useful floor space of dwelling completed in m^2*	106,1	99,8	92,7	90,3
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności *Permits per 1,000 population*	4,5	4,9	6,5	6,7
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności *Dwellings under construction per 1,000 population*	4,1	4,4	5,4	5,8
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE *POMORSKIE VOIVODSHIP*				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności *Dwellings completed per 1,000 population*	5,2	5,7	6,8	7,2
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m^2 *Average useful floor space of dwelling completed in m^2*	97,0	86,3	82,5	80,6
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności *Permits per 1,000 population*	5,5	6,7	9,0	9,6
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności *Dwellings under construction per 1,000 population*	5,8	6,0	8,4	8,2

Tablica 21. Budownictwo mieszkaniowe (dok.)
Table 21. Dwelling construction (cont.)

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018
GDAŃSK				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności *Dwellings completed per 1,000 population*	7,7	9,8	13,9	14,7
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m^2 *Average useful floor space of dwelling completed in m^2*	72,9	56,6	57,7	55,9
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności *Permits per 1,000 population*	7,3	9,9	15,6	13,7
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności *Dwellings under construction per 1,000 population*	10,2	13,0	17,2	12,7

Wykres 48. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania
2010 = 100
Chart 48. Dynamics of number of dwellings completed
2010 = 100

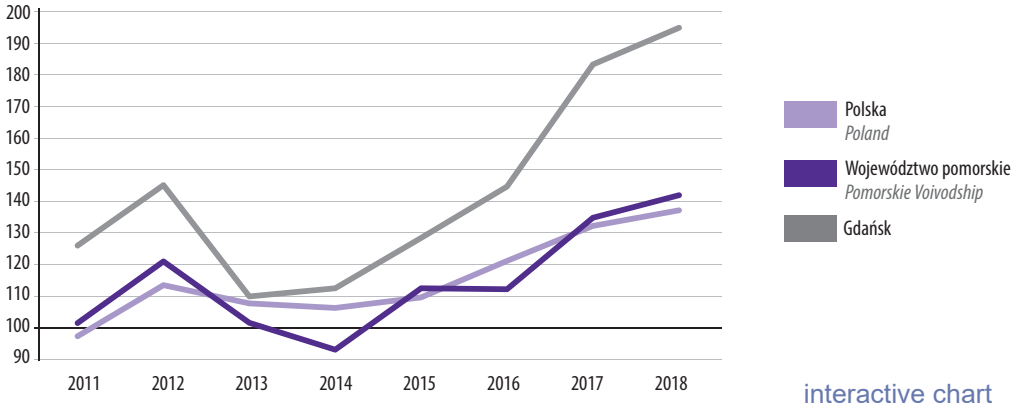

interactive chart

Wykres 49. Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności
Chart 49. Dwellings completed per 1,000 population

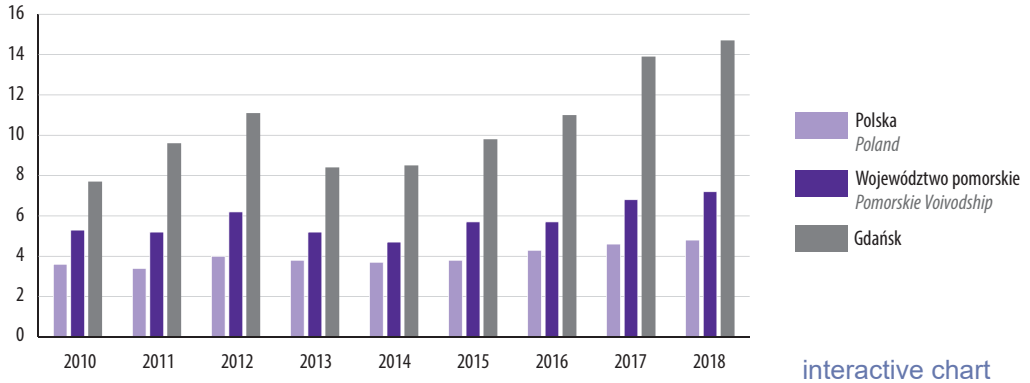

interactive chart

Biorąc pod uwagę formy budownictwa w województwie pomorskim, w porównaniu z 2017 r., wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania zanotowano w budownictwie: indywidualnym, przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem, spółdzielczym oraz społecznym czynszowym. Najwięcej mieszkań zarówno w województwie, jak i w kraju przekazało do użytkowania budownictwo przeznaczone na sprzedaż lub wynajem – odpowiednio 73,3% i 60,7%.

Wykres 50. Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa w 2018 r.
Chart 50. Breakdown of dwellings completed by forms of construction in 2018

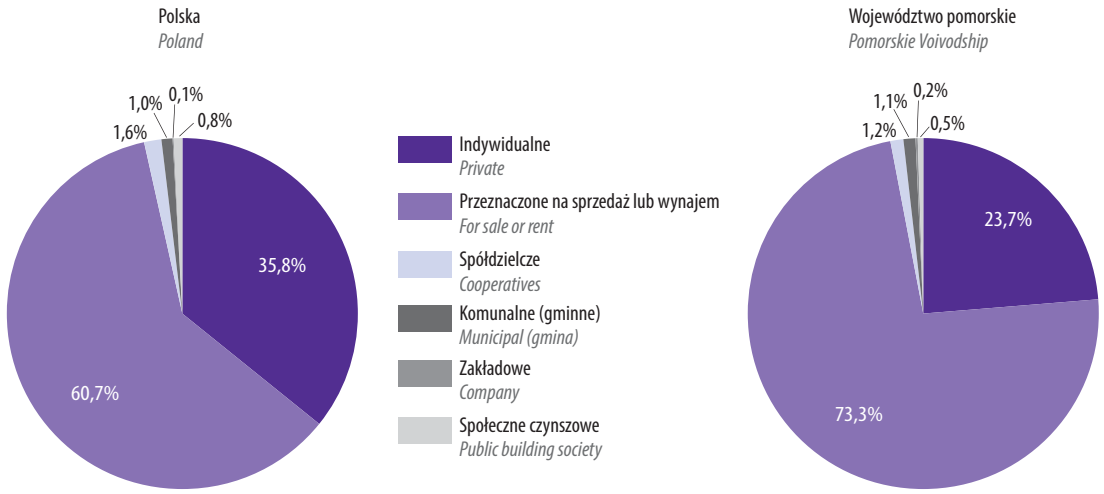

Mapa 9. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie pomorskim według podregionów i powiatów w 2018 r.
Map 9. Dwellings completed in Pomorskie Voivodship by subregions and powiats in 2018

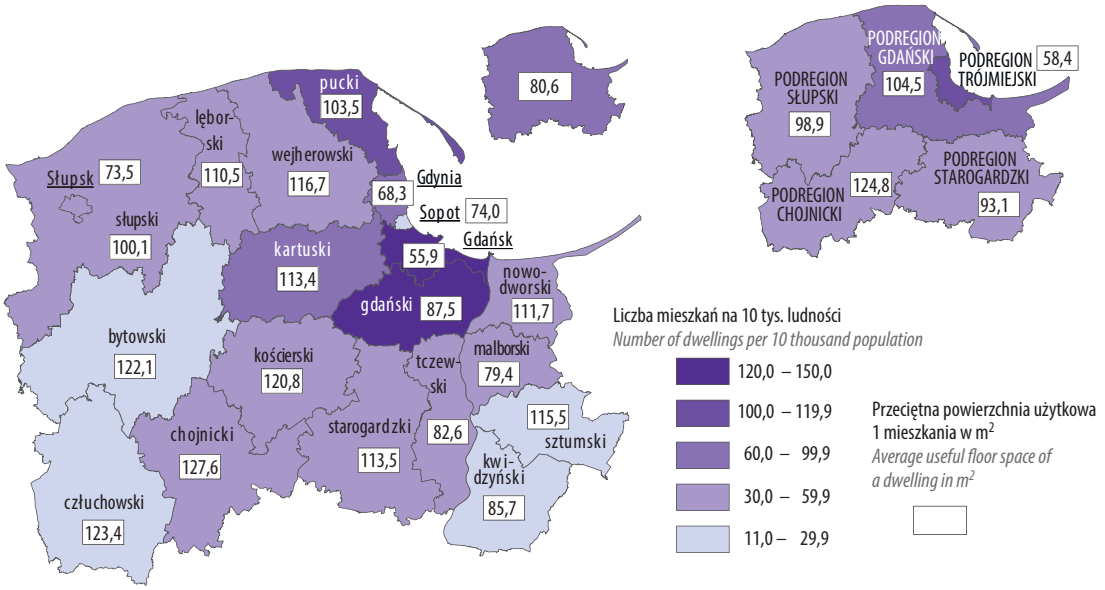

interactive chart

Tablica 22. **Mieszkania oddane do użytkowana w województwie pomorskim**
Table 22. *Dwellings completed in Pomorskie Voivodship*

Formy budownictwa *Forms of construction*	2017				2018			
	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*	w odsetkach *in percent*	2016 = = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m^2 *average useful floor space of dwelling in m^2*	w liczbach bezwzględnych *in absolute numbers*	w odsetkach *in percent*	2017 = = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m^2 *average useful floor space of dwelling in m^2*
Ogółem ***Total***	**15815**	**100,0**	**120,2**	**82,5**	**16664**	**100,0**	**105,4**	**80,6**
Indywidualne *Private*	5379	34,0	114,0	130,4	3954	23,7	100,5	149,8
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem *For sale or rent*	9977	63,1	125,5	58,0	12219	73,3	107,0	59,2
Spółdzielcze *Cooperatives*	116	0,7	72,0	79,3	203	1,2	175,0	71,8
Komunalne (gminne) *Municipal (gmina)*	264	1,7	220,0	45,2	187	1,1	70,8	41,3
Zakładowe *Company*	33	0,2	3300,0	60,0	24	0,1	72,7	62,7
Społeczne czynszowe *Public building society*	46	0,3	22,5	50,2	77	0,5	167,4	45,5

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

W 2018 r. przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie pomorskim wyniosła 80,6 m^2 (90,3 m^2 w kraju). W stosunku do roku poprzedniego odnotowano zmniejszenie przeciętnej powierzchni o 1,9 m^2 (w kraju zmniejszenie o 2,4 m^2). W porównaniu z 2010 r. przeciętna powierzchnia 1 mieszkania zmniejszyła się o 16,4 m^2 w województwie i o 15,8 m^2 w kraju.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w budownictwie indywidualnym wyniosła 149,8 m^2, a najmniejszą przeciętną powierzchnią użytkową charakteryzowały się mieszkania komunalne (41,3 m^2).

W województwie pomorskim w 2018 r. największe mieszkania budowano w powiecie: chojnickim (przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania – 127,6 m^2) i człuchowskim (123,4 m^2), a najmniejsze – w Gdańsku (55,9 m^2) oraz w Gdyni (68,3 m^2).

Wykres 51. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania
Chart 51. Average useful floor space of dwelling completed

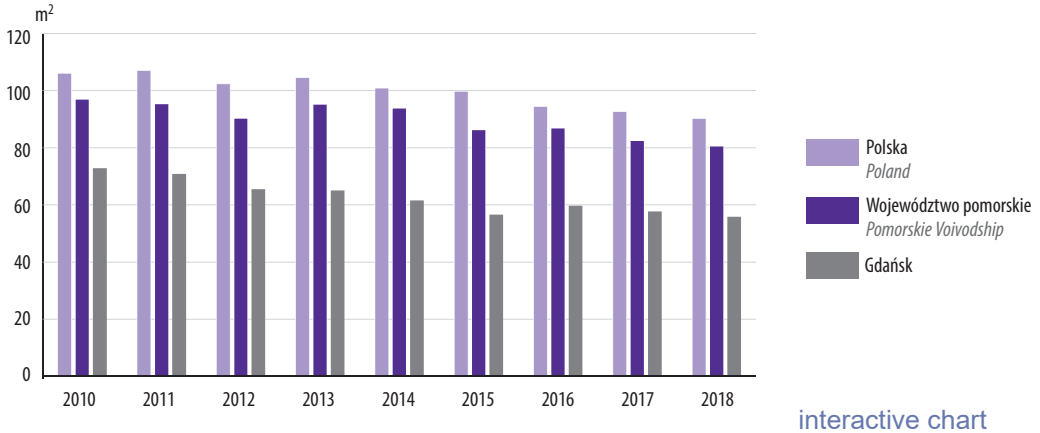

interactive chart

W 2018 r. wydano pozwolenia na budowę 22288 mieszkań, tj. o 7,2% więcej niż rok wcześniej i o 77,6% więcej w porównaniu z 2010 r. (w skali kraju odpowiednio wzrost o 2,7% i 68,0%).

W województwie pomorskim najwięcej pozwoleń na budowę mieszkań wydano deweloperom (71,4% ogólnej liczby wydanych pozwoleń) oraz inwestorom indywidualnym (27,5%).

Wykres 52. Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań lub dokonanych zgłoszeń z projektem budowlanym
2010 = 100
Chart 52. Indices of dwellings for which permits have been granted and dwellings which have been registered with a construction project
2010 = 100

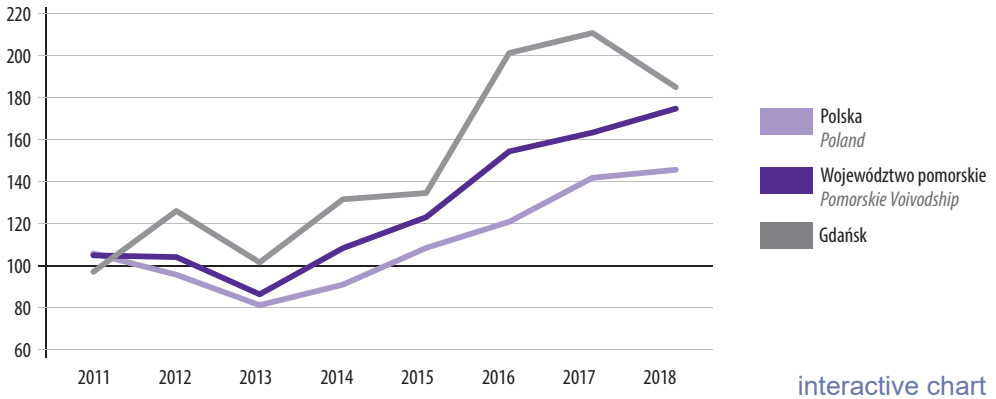

interactive chart

Tablica 23. **Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie pomorskim**
Table 23. *Dwellings for which permits were issued in Pomorskie Voivodship*

Formy budownictwa *Forms of construction*	2017			2018		
	w liczbach bez-względ-nych *in absolute numbers*	w odset-kach *in percent*	2016 = 100	w liczbach bez-względ-nych *in absolute numbers*	w odset-kach *in percent*	2017 = 100
Ogółem ***Total***	**20794**	**100**	**106,1**	**22288**	**100,0**	**107,2**
Indywidualne *Private*	x	x	x	6120	27,5	x
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem *For sale or rent*	x	x	x	15909	71,4	x
Spółdzielcze *Cooperatives*	360	1,7	356,4	-	x	x
Komunalne (gminne) *Municipal (gmina)*	120	0,6	54,1	138	0,6	115,0
Zakładowe *Company*	83	0,4	55,3	2	0,0	2,4
Społeczne czynszowe *Public building society*	244	1,2	x	119	0,5	48,8

Większą niż przed rokiem liczbę mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia zanotowano w dwunastu powiatach województwa pomorskiego, przy czym najwyższy wzrost zanotowano w Słupsku (o 247,6%), w powiecie człuchowskim (o 172,8%) oraz w powiecie malborskim (o 127,1%). Wyraźny spadek natomiast zaobserwowano w powiecie kwidzyńskim (o 42,0%), w powiecie chojnickim (o 39,5%) i w powiecie kościerskim (29,9%).

W 2018 r. liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto wyniosła 19170 – o 1,4% mniej niż w 2017 r. (w skali kraju odnotowano wzrost, który wyniósł 7,7%) i o 46,6% więcej w porównaniu z 2010 r. (w kraju wzrost o 40,4%).

Wykres 53. **Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto**
2010 = 100
Chart 53. *Dynamics of number of dwellings under construction*
2010 = 100

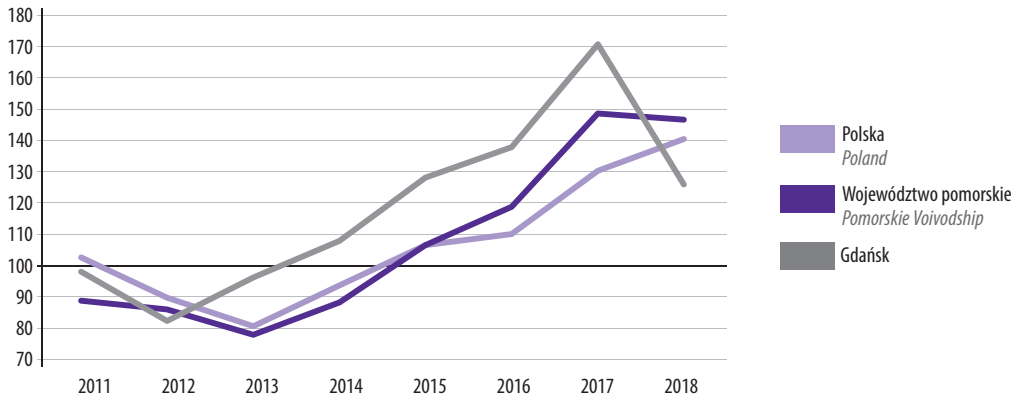

interactive chart

Największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto odnotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (12693 mieszkania) oraz w budownictwie indywidualnym (5946 mieszkań).

W województwie pomorskim, w odniesieniu do 2017 r., wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto odnotowano w trzynastu powiatach, m.in. w Sopocie (o 131,8%), w powiecie bytowskim (o 106,9%) oraz w powiecie gdańskim (o 101,1%). Natomiast spadek zanotowano w siedmiu powiatach, a największy w powiecie kwidzyńskim (o 40,5%) i w powiecie chojnickim (o 30,0%).

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie pomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego" – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego" – publikacja dostępna co kwartał,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Rynek wewnętrzny
Internal market

W 2018 r. w województwie pomorskim, w odniesieniu do roku poprzedniego, zanotowano wzrost zarówno wartości sprzedaży detalicznej, jak i hurtowej.

Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Sprzedaż detaliczna (w cenach bieżących) zrealizowana przez jednostki handlowe i niehandlowe z województwa pomorskiego w 2018 r. zwiększyła się o 10,8% w odniesieniu do poprzedniego roku (w kraju odnotowano wzrost o 7,5%).

Tablica 24. Dynamika sprzedaży detalicznej [a] (ceny bieżące)
Table 24. Dynamics of retail sale [a] (current prices)

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018
	rok poprzedni = 100 *previous year = 100*			
	POLSKA *POLAND*			
Ogółem ***Total***	**105,5**	**100,9**	**108,4**	**107,5**
w tym: *of which:*				
Pojazdy samochodowe, motocykle, części *Motor vehicles, motorcycles, parts*	107,9	108,4	105,1	102,3
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe *Solid, liquid and gaseous fuels*	113,1	89,7	112,2	115,8
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe *Foodstuffs, beverages and tobacco products*	101,2	102,3	107,0	103,3
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach *Other retail sale in non-specialised stores*	113,6	109,3	105,4	105,4
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny *Pharmaceuticals, cosmetics, orthopeadic equipment*	117,2	106,3	112,7	112,5
Tekstylia, odzież, obuwie *Textiles, clothing, footwear*	113,1	108,2	112,8	108,3
Meble, RTV, AGD *Furniture, consumer electronics, household appliances*	123,0	104,3	109,9	107,9
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach *Books, newspapers and other sale in specialised stores*	83,6	115,9	109,4	101,5
Pozostałe *Others*	95,9	87,7	105,0	111,5

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

a The grouping of enterprises was based on the Polish Classification of Activities 2007 (PKD 2007), classifying enterprise to a certain category by the prevailing type of activity according to the current organisational status. The reported changes (increase/decrease) in retail sales in particular groups of economic activity may also result from changes in the prevailing type of business activity and organisational changes (e.g. mergers). This does not affect the dynamics of total retail sale.

Tablica 24. Dynamika sprzedaży detalicznej [a] (ceny bieżące) (dok.)

Table 24. Dynamics of retail sale [a] (current prices) (cont.)

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018
	rok poprzedni = 100 *previous year = 100*			
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE *POMORSKIE VOIVODSHIP*				
Ogółem ***Total***	**112,4**	**103,7**	**116,1**	**110,8**
w tym: *of which:*				
Pojazdy samochodowe, motocykle, części *Motor vehicles, motorcycles, parts*	113,0	120,5	131,9	99,5
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe *Solid, liquid and gaseous fuels*	118,7	97,1	114,0	118,0
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe *Foodstuffs, beverages and tobacco products*	108,4	99,6	106,3	104,7
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach *Other retail sale in non-specialised stores*	103,6	107,2	112,6	117,6
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny *Pharmaceuticals, cosmetics, orthopeadic equipment*	138,5	108,3	124,6	139,3
Tekstylia, odzież, obuwie *Textiles, clothing, footwear*	118,0	98,5	107,5	113,5
Meble, RTV, AGD *Furniture, consumer electronics, household appliances*	114,3	112,0	112,1	108,8
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach *Books, newspapers and other sale in specialised stores*	98,4	113,0	115,4	116,0
Pozostałe *Others*	96,3	97,7	131,2	94,6

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

a The grouping of enterprises was based on the Polish Classification of Activities 2007 (PKD 2007), classifying enterprise to a certain category by the prevailing type of activity according to the current organisational status. The reported changes (increase/decrease) in retail sales in particular groups of economic activity may also result from changes in the prevailing type of business activity and organisational changes (e.g. mergers). This does not affect the dynamics of total retail sale.

W województwie pomorskim w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2018 r. odnotowano wzrost sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących) towarów w skali roku (najwyższy w okresie styczeń-marzec o 13,4%, a najniższy w okresie styczeń-grudzień o 10,8%). Wyższy poziom sprzedaży w porównaniu z 2017 r. uzyskano m.in. w grupach: farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny (o 39,3%), paliwa stałe ciekłe i gazowe (o 18,0%), pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach (o 17,6%), prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 16,0%), sprzedaż tekstyliów, odzieży, obuwia (o 13,5%), sprzedaż mebli, RTV, AGD (o 8,8%) oraz sprzedaż żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (o 4,7%).

W 2018 r. w sprzedaży detalicznej ogółem największy udział miały m.in. przedsiębiorstwa zajmujące się sprzedażą paliw stałych, ciekłych i gazowych (23,6%) oraz sprzedażą tekstyliów, odzieży, obuwia (21,0%).

Wykres 54. Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżące)
2010 = 100
Chart 54. Dynamics of retail sale (current prices)
2010 = 100

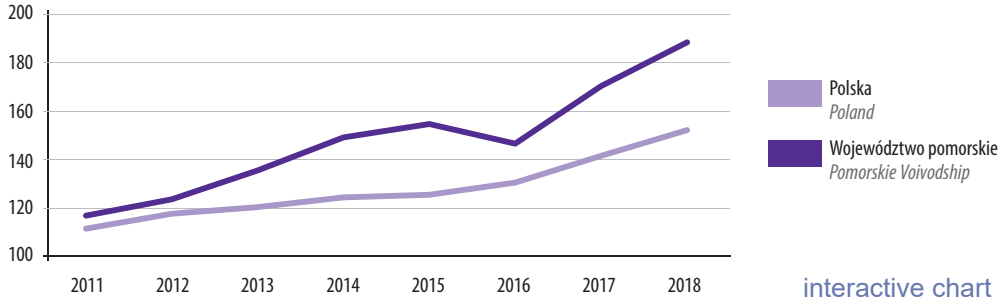

interactive chart

Tablica 25. Dynamika sprzedaży detalicznej [a] w województwie pomorskim (ceny bieżące)
Table 25. Dynamics of retail sale [a] in Pomorskie Voivodship (current prices)

Wyszczególnienie *Specification*	2017				2018			
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 *corresponding period of the previous year = 100*							
Ogółem ***Total***	**114,8**	**114,5**	**116,2**	**116,1**	**113,4**	**112,6**	**111,1**	**110,8**
w tym: *of which:*								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części *Motor vehicles, motorcycles, parts*	130,4	128,3	129,3	131,9	102,6	100,5	99,4	99,5
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe *Solid, liquid and gaseous fuels*	122,8	117,3	115,0	114,0	110,4	116,7	118,0	118,0
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe *Foodstuffs, beverages and tobacco products*	101,1	102,2	104,9	106,3	118,4	109,2	106,5	104,7
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach *Other retail sale in non-specialised stores*	103,0	106,0	108,5	112,6	138,9	126,7	121,1	117,6
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny *Pharmaceuticals, cosmetics, orthopeadic equipment*	130,8	126,9	124,4	124,6	131,5	129,9	143,7	139,3
Tekstylia, odzież, obuwie *Textiles, clothing, footwear*	105,0	104,2	107,1	107,5	117,5	118,2	114,8	113,5

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

a The grouping of enterprises was based on the Polish Classification of Activities 2007 (PKD 2007), classifying enterprise to a certain category by the prevailing type of activity according to the current organisational status. The reported changes (increase/decrease) in retail sales in particular groups of economic activity may also result from changes in the prevailing type of business activity and organisational changes (e.g. mergers). This does not affect the dynamics of total retail sale.

Tablica 25. Dynamika sprzedaży detalicznej [a] w województwie pomorskim (ceny bieżące) (dok.)

Table 25. Dynamics of retail sale [a] in Pomorskie Voivodship (current prices) (cont.)

Wyszczególnienie *Specification*	2017				2018			
	I–III	I–VI	I–IX	I–XII	I–III	I–VI	I–IX	I–XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 *corresponding period of the previous year = 100*							
Meble, RTV, AGD *Furniture, consumer electronics, household appliances*	108,7	107,7	109,1	112,1	108,7	108,0	109,0	108,8
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach *Books, newspapers and other sale in specialised stores*	103,2	124,9	121,6	115,4	144,0	121,8	115,4	116,0
Pozostałe *Others*	114,8	124,0	135,4	131,2	99,8	101,0	91,4	94,6

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

a The grouping of enterprises was based on the Polish Classification of Activities 2007 (PKD 2007), classifying enterprise to a certain category by the prevailing type of activity according to the current organisational status. The reported changes (increase/decrease) in retail sales in particular groups of economic activity may also result from changes in the prevailing type of business activity and organisational changes (e.g. mergers). This does not affect the dynamics of total retail sale.

W 2018 r. w województwie pomorskim sprzedaż hurtowa towarów (w cenach bieżących) w jednostkach handlowych zwiększyła się o 13,3% w stosunku do roku poprzedniego, w tym w przedsiębiorstwach hurtowych wzrost wyniósł 11,9% (w kraju zanotowano wzrost odpowiednio o 10,9% i o 8,4%). W skali roku największy wzrost sprzedaży hurtowej w przedsiębiorstwach hurtowych odnotowano m.in. w sprzedaży hurtowej płodów rolnych i żywych zwierząt (o 73,5%), sprzedaży hurtowej realizowanej na zlecenie (o 70,6%), kosmetyków i wyrobów farmaceutycznych (o 21,4%), półproduktów i odpadów pochodzenia nierolniczego oraz złomu (o 18,0%), sprzedaży hurtowej żywności (o 17,6%) oraz wyrobów włókienniczych, odzieży i obuwia (o 11,1%).

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie pomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:
- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego" – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego" – publikacja dostępna co kwartał.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych
Financial results of non-financial enterprises

W 2018 r. w województwie pomorskim pogorszyły się podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe (za wyjątkiem wskaźników płynności finansowej) oraz zmniejszył się udział przedsiębiorstw rentownych (wykazujących wskaźnik rentowności obrotu netto równy lub większy od 0,0) w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw niefinansowych. Natomiast odnotowano wyższe niż przed rokiem przychody ze sprzedaży na eksport.

W 2018 r. w województwie pomorskim wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych pogorszyły się w porównaniu z rokiem poprzednim. Wyniki finansowe brutto i netto oraz wynik na operacjach finansowych były niższe niż w 2017 r. Korzystniejszy był natomiast wynik na sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz wynik na pozostałej działalności operacyjnej.

W kraju w tym samym czasie odnotowano niższe wyniki finansowe oraz pogorszenie się podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych.

Dane dotyczące **wyników finansowych przedsiębiorstw** prezentuje się w dostosowaniu do ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 351).

Wykres 55. Udział przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych (w %)

Chart 55. Share of enterprises reporting net profit in total number of non-financial enterprises (in %)

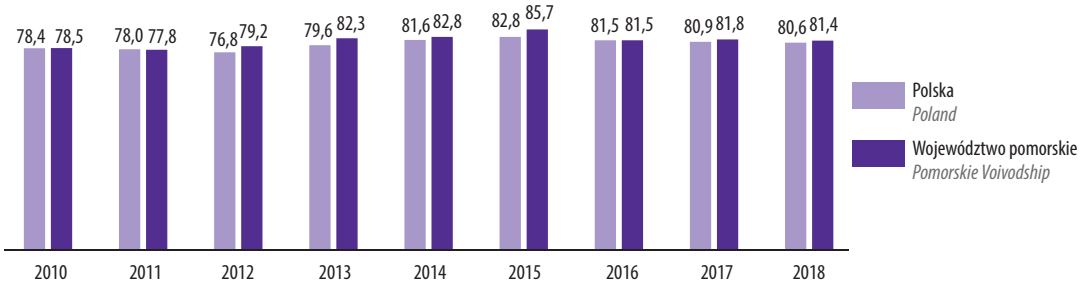

Wykres 56. Udział przychodów przedsiębiorstw niefinansowych wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności (w %)

Chart 56. Share of revenue from non-financial enterprises reporting net profit in revenue from total acitivity (in %)

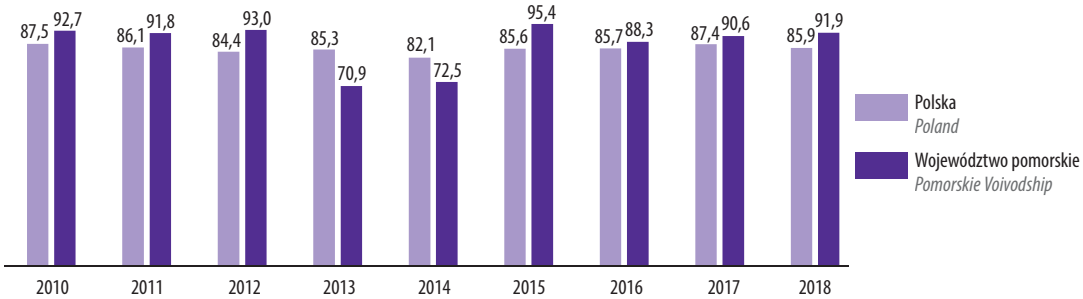

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:
– koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
– wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
– pozostałe koszty operacyjne;
– koszty finansowe.

W 2018 r. zysk netto wykazało 81,4% badanych przedsiębiorstw (co uplasowało województwo pomorskie na szóstej pozycji w kraju) wobec 81,8% w 2017 r., a uzyskane przez nie przychody stanowiły 91,9% przychodów z całokształtu działalności badanych przedsiębiorstw (wobec 90,6% przed rokiem).

W kraju w 2018 r. zysk netto wykazało 80,6% przedsiębiorstw, wobec 80,9% w 2017 r. (w 2010 r. – 78,4%, w 2015 r. – 82,8%).

Przychody z całokształtu działalności ukształtowały się w województwie pomorskim na poziomie 193427,8 mln zł i wzrosły o 8,7% w stosunku do 2017 r. Natomiast koszty ich uzyskania wyniosły 183806,9 mln zł i zwiększyły się o 9,7%. Wyższa dynamika kosztów z całokształtu działalności od przychodów ich uzyskania wpłynęła na pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów w skali roku – o 0,9 p.proc. do 95,0% (w kraju wskaźnik ten również się pogorszył i wyniósł 95,5% wobec 94,8% przed rokiem).

W omawianym okresie przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w województwie pomorskim osiągnęły wartość 189209,7 mln zł (wzrost o 10,2% w stosunku do 2017 r., a koszty ich uzyskania wyniosły 180232,5 mln zł (wzrost o 10,3%). Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ukształtował się na poziomie 8977,3 mln zł i był wyższy zarówno w stosunku do roku poprzedniego, jak i 2010 r. odpowiednio o 7,0% i o 62,0%. W stosunku rocznym wynik na operacjach finansowych zmniejszył się z 1527,1mln zł w 2017 r. do minus 76,2 mln zł w 2018 r. Przychody finansowe zmniejszyły się w skali roku o 50,6%, a koszty tej działalności zmniejszyły się o 13,0%.

W badanym okresie wzrósł natomiast w stosunku do 2017 r. wynik na pozostałej działalności operacyjnej (o 40,0%) i wyniósł 719,7 mln zł. W rezultacie wynik finansowy brutto w 2018 r. osiągnął wartość 9620,9 mln zł, tj. o 7,8% niższą niż przed rokiem, a po odliczeniu obowiązkowych obciążeń wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 7744,0 mln zł, co oznacza spadek o 12,3% w stosunku do uzyskanego w 2017 r. Pod względem wysokości osiągniętego wyniku finansowego netto województwo pomorskie znalazło się na piątej pozycji w kraju (po województwach: mazowieckim, wielkopolskim, śląskim i małopolskim). Udział wyniku finansowego netto województwa pomorskiego w kraju wyniósł 6,9% (w 2017 r. – 7,0%)

Wyniki finansowe:
– **wynik finansowy brutto** (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej – do 2015 r. był korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;
– **wynik finansowy netto** (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia, które obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a od 2013 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

Wykres 57. Wskaźnik poziomu kosztów
Chart 57. Cost level indicator

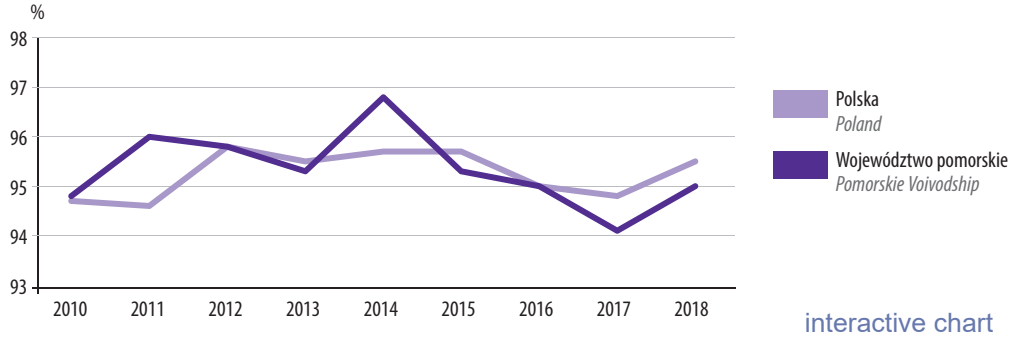

interactive chart

Wykres 58. Wskaźnik rentowności obrotu netto
Chart 58. Net turnover profitability rate

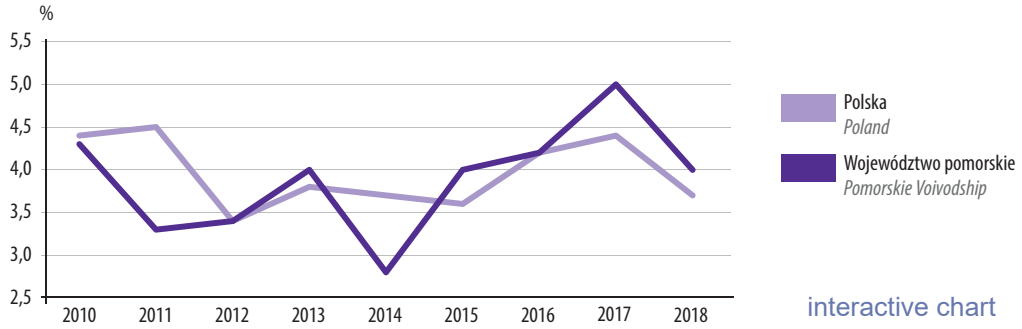

W 2018 r. wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów obniżył się w stosunku do roku poprzedniego o 0,2 p.proc. i wyniósł 4,7%. Obniżyły się również wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto i wyniosły odpowiednio 5,0% i 4,0% (wobec 5,9% i 5,0% w 2017 r.). Pod względem wysokości wskaźnika rentowności obrotu brutto i netto województwo pomorskie znalazło się na czwartej pozycji w kraju (po województwach: lubelskim, kujawsko-pomorskim i małopolskim).

Odnotowano wzrost wskaźników płynności finansowej I i II stopnia – odpowiednio z 33,0% w 2017 r. do 36,0% w 2018 r. oraz z 97,1% do 98,2%.

Wskaźnik płynności finansowej I stopnia w 2018 r. był wyższy niż uzyskany osiem lat wcześniej (o 5,5 p.proc.), a wskaźnik płynności finansowej II stopnia pozostał na tym samym poziomie co w 2010 r. (98,2%).

W kraju w odniesieniu do 2017 r. odnotowano pogorszenie podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych. W porównaniu z województwem pomorskim, w kraju podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe były słabsze (za wyjątkiem wskaźników płynności finansowej I i II stopnia).

Wskaźniki:
- **wskaźnik poziomu kosztów** jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- **wskaźnik rentowności ze sprzedaży** jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- **wskaźnik rentowności obrotu brutto** jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- **wskaźnik rentowności obrotu netto** jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- **wskaźnik płynności finansowej I stopnia** jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych;
- **wskaźnik płynności finansowej II stopnia** jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

Tablica 26. **Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych**
Table 26. *Selected economic and financial indicators in surveyed non-financial enterprises*

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018
	w % *in %*			
POLSKA *POLAND*				
Wskaźnik poziomu kosztów *Cost level indicator*	94,7	95,7	94,8	95,5
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów *Profitability rate from sale of products, goods and materials*	5,2	4,5	4,9	4,6
Wskaźnik rentowności obrotu brutto *Gross turnover profitability rate*	5,3	4,3	5,2	4,5
Wskaźnik rentowności obrotu netto *Net turnover profitabilty rate*	4,4	3,6	4,4	3,7
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia *The first degree financial liquidity indicator*	39,7	38,3	38,4	36,2
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia *The second degree financial liquidity indicator*	105,5	101,0	102,2	98,4
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE *POMORSKIE VOIVODSHIP*				
Wskaźnik poziomu kosztów *Cost level indicator*	94,8	95,3	94,1	95,0
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów *Profitability rate from sale of products, goods and materials*	5,1	5,0	4,9	4,7
Wskaźnik rentowności obrotu brutto *Gross turnover profitability rate*	5,2	4,7	5,9	5,0
Wskaźnik rentowności obrotu netto *Net turnover profitabilty rate*	4,3	4,0	5,0	4,0
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia *The first degree financial liquidity indicator*	30,5	39,1	33,0	36,0
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia *The second degree financial liquidity indicator*	98,2	100,8	97,1	98,2

Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie pomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego" – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego" – publikacja dostępna co kwartał,

jak również w Banku Danych Lokalnych oraz w Dziedzinowych Bazach Wiedzy.

Nakłady inwestycyjne
Capital expenditure

W 2018 r. w porównaniu z 2017 r. odnotowano spadek wartości nakładów inwestycyjnych poniesionych przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa pomorskiego. W ujęciu rocznym zmniejszyła się zarówno wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych, jak i liczba nowych inwestycji.

Wykres 59. Dynamika nakładów inwestycyjnych (ceny bieżące)
Rok poprzedni = 100
Chart 59. Dynamics of capital expenditure (current prices)
Previous year = 100

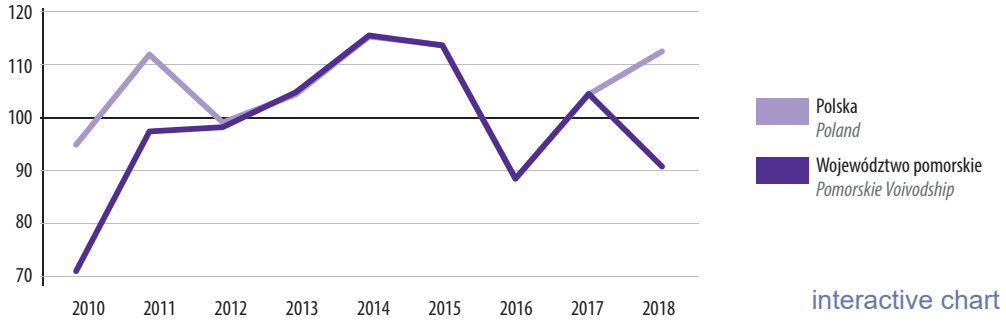

Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione w 2018 r. przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa pomorskiego wyniosły 5823,1 mln zł (4,1% wartości krajowej) i były niższe o 9,2% od poniesionych rok wcześniej. W kraju w 2018 r. wartość nakładów inwestycyjnych w odniesieniu do zrealizowanych w 2017 r. zwiększyła się o 12,5%.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Tablica 27. Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)
Table 27. Capital expenditure (current prices)

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018
		POLSKA *POLAND*		
O g ó ł e m w mln zł ***T o t a l in PLN millions***	**89236,8**	**136474,6**	**126186,5**	**141988,0**
w tym – w % – nakłady na: *of which – in % – expenditure on:*				
Budynki i budowle *Buildings and structures*	42,1	39,3	34,7	36,5
Zakupy *Purchase of*	56,8	59,4	64,3	62,6
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi *machinery, technical equipment and tools*	45,5	46,4	50,3	49,8
środków transportu *transport equipment*	11,3	13,0	14,1	12,8

Tablica 27. **Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) (dok.)**
Table 27. *Capital expenditure (current prices) (cont.)*

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018
	WOJEWÓDZTWO POMORSKIE *POMORSKIE VOIVODSHIP*			
O g ó ł e m w mln zł ***T o t a l in PLN millions***	**5271,1**	**6936,2**	**6413,1**	**5823,1**
w tym – w % – nakłady na: *of which – in % – expenditure on:*				
Budynki i budowle *Buildings and structures*	43,4	50,0	40,1	47,7
Zakupy *Purchase of*	54,2	49,6	59,2	50,7
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi *machinery, technical equipment and tools*	42,2	38,1	48,6	43,0
środków transportu *transport equipment*	12,0	11,5	10,6	7,6

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:
– budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
– maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
– środki transportu,
– inne, tj. melioracje szczegółowe, udoskonalenia gruntów oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.
Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

W 2018 r. w województwie pomorskim z ogólnej wartości nakładów inwestycyjnych (zrealizowanych przez przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa pomorskiego) 2775,7 mln zł (o 7,8% więcej niż rok wcześniej) wydatkowano na budynki i budowle, 2505,7 mln zł (spadek odpowiednio o 19,5%) na zakup maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi, a 444,6 mln zł (o 34,5% mniej) na zakup środków transportu. Zakupy inwestycyjne osiągnęły wartość 2950,3 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyły się o 22,2%, a udział tych zakupów w nakładach inwestycyjnych ogółem zmniejszył się w skali roku o 8,5 p.proc.

Spadek wielkości nakładów inwestycyjnych w porównaniu z 2017 r. odnotowano m.in. w przetwórstwie przemysłowym (o 35,4%) oraz w administrowaniu i działalności wspierającej (o 91,8%). Wzrost nakładów w omawianym okresie zanotowano natomiast m.in. w transporcie i gospodarce magazynowej (o 80,8%), obsłudze rynku nieruchomości (o 62,0%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 50,8%), informacji i komunikacji (o 40,6%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 35,8%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 18,5%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 8,6%) oraz budownictwie (o 0,5%).

W województwie pomorskim w 2018 r. najwięcej nakładów inwestycyjnych na środki trwałe przeznaczono na budynki i budowle (47,7%; o 7,5 p.proc. więcej niż w roku poprzednim). Nakłady na drugą co do wielkości grupę środków trwałych – maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – stanowiły 43,1% (o 5,5 p.proc. mniej niż w 2017 r.).

W 2018 r. inwestorzy rozpoczęli realizację 11175 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 2776,9 mln zł (w roku poprzednim 12512 inwestycji o wartości 3115,3 mln zł). W kraju, w omawianym okresie, zwiększyła się liczba rozpoczętych inwestycji (o 8,8%), natomiast ich wartość kosztorysowa była niższa niż przed rokiem (o 8,1%).

Wykres 60. Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe (ceny bieżące)
Chart 60. Breakdown of capital expenditure on fixed assets (current prices)

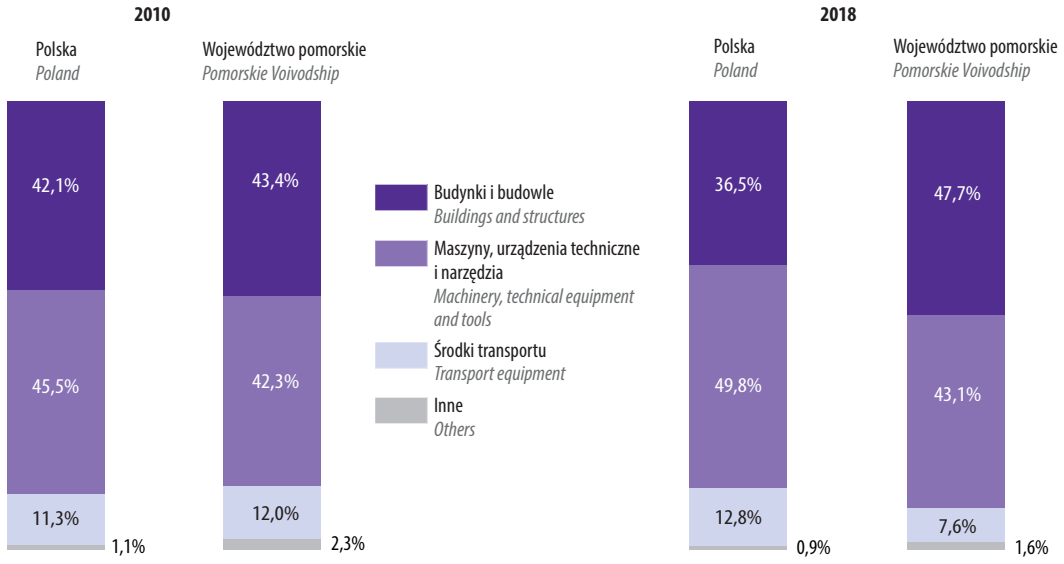

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie pomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego" – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego" – publikacja dostępna co kwartał,

jak również w Banku Danych Lokalnych.

Gospodarka morska
Maritime economy

W 2018 r. obroty ładunkowe w portach morskich województwa pomorskiego były wyższe od zanotowanych w roku poprzednim, na co wpływ miało zwiększenie obrotu ładunkami we wszystkich grupach.

W 2018 r. obroty ładunkowe w portach morskich województwa pomorskiego wyniosły 63,0 mln t i były wyższe w stosunku do roku poprzedniego o 20,3%, a w odniesieniu do 2010 r. wyższe o 62,3% (w kraju zanotowano odpowiednio wzrost o 17,0% i 53,4%).

Obroty ładunkowe w portach morskich województwa pomorskiego w 2018 r. stanowiły 68,9% obrotów ładunkowych w kraju, co oznacza wzrost udziału zarówno w stosunku do 2017 r. (o 1,9 p.proc.), jak i w stosunku do 2010 r. (o 3,7 p.proc.).

W 2018 r. w porównaniu z 2017 r. w portach morskich województwa zaobserwowano wzrost wielkości przeładunków we wszystkich grupach ładunkowych, w tym najwyższy w przeładunkach „pozostałych ładunków drobnicowych" (o 81,6%) oraz „kontenerów dużych" (o 25,9%)

Informacje o obrotach ładunkowych pochodzą od przedstawicieli statków zawijających do portów morskich i są pozyskiwane za pośrednictwem urzędów morskich – kapitanatów, bosmanatów w zakresie wymaganym Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/42/WE z dnia 6 maja 2009 r. (DZ. U. WE L 141 z 6 czerwca 2009 r.) w sprawie sprawozdań statystycznych w odniesieniu do przewozu rzeczy i osób droga morską. Dane te nie uwzględniają: statków o pojemności brutto (GT) mniejszej niż 100; załadunku bunkru (tj. paliwa dla statków); obrotu wewnątrzkrajowego, z wyjątkiem kabotażu, tj. ładunków przewożonych drogą morską pomiędzy polskimi portami morskimi; wagi własnej załadowanych i wyładowanych kontenerów i jednostek ro-ro służących do transportu towarów.

Wykres 61. Dynamika obrotów ładunkowych w portach morskich
Rok poprzedni = 100
Chart 61. Dynamics of cargo turnover in seaports
Previous year = 100

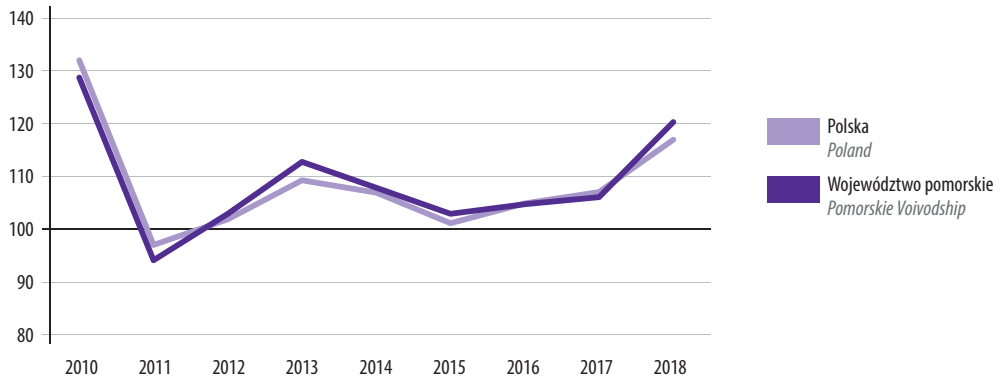

interactive chart

Tablica 28. **Obroty ładunkowe w portach morskich według grup ładunkowych**
Table 28. *Cargo turnover in seaports by cargo groups*

Wyszczególnienie *Specification*	2010	2015	2017	2018	
	w tys. t *in thousand tonnes*				2017 = 100
POLSKA *POLAND*					
OGÓŁEM ***TOTAL***	**59506,5**	**69529,5**	**78076,3***	**91311,7**	**117,0**
Masowe ciekłe *Liquid bulk goods*	18179,6	18856,3	21353,8*	23806,9	111,5
w tym ropa naftowa [a] *of which crude oil [a]*	16644,5	16693,8	18318,2*	19550,1	106,7
Masowe suche *Dry bulk goods*	24255,2	25744,3	25991,8*	30371,3	116,8
w tym węgiel i koks *of which coal and coke*	11833,9	8138,8	9127,2*	13078,3	143,3
Kontenery duże *Large containers*	7827,9	13576,4	17149,1	21439,4	125,0
Ładunki toczne [b] *Rolling goods [b]*	5852,5	7759,5	8928,4*	9217,5	103,2
Pozostałe ładunki drobnicowe *Other general cargo*	3391,2	3593,1	4653,2*	6476,6	139,2
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE *POMORSKIE VOIVODSHIP*					
OGÓŁEM ***TOTAL***	**38782,4**	**47081,5**	**52325,6***	**62955,0**	**120,3**
Masowe ciekłe *Liquid bulk goods*	16191,4	15834,2	15749,0*	17858,2	113,4
w tym ropa naftowa [a] *of which crude oil [a]*	15246,4	14988,7	14751,4*	16736,9	113,5
Masowe suche *Dry bulk goods*	11986,3	14884,8	15628,7*	18268,9	116,9
w tym węgiel i koks *of which coal and coke*	4962,4	5565,3	7180,4*	9699,4	135,1
Kontenery duże *Large containers*	7363,8	13060,5	16624,3	20922,0	125,9
Ładunki toczne [b] *Rolling goods [b]*	1899,8	2206,7	2613,1*	2799,0	107,1
Pozostałe ładunki drobnicowe *Other general cargo*	1341,2	1095,2	1710,4*	3106,8	181,6
GDAŃSK					
OGÓŁEM ***TOTAL***	**26421,2**	**31684,9**	**33940,3***	**41835,0**	**123,3**
Masowe ciekłe *Liquid bulk goods*	14778,4	14992,2	13505,2*	15622,8	115,7
w tym ropa naftowa [a] *of which crude oil [a]*	14283,5	14539,5	12836,1*	14973,4	116,7
Masowe suche *Dry bulk goods*	6664,0	8546,4	8712,2*	11032,3	126,6
w tym węgiel i koks *of which coal and coke*	3355,4	4183,1	5047,4*	7143,6	141,5
Kontenery duże *Large containers*	3927,8	7508,2	10673,9	13938,4	130,6
Ładunki toczne [b] *Rolling goods [b]*	360,6	163,7	286,8	294,0	102,5
Pozostałe ładunki drobnicowe *Other general cargo*	690,4	474,3	762,3	947,5	124,3

a Łącznie z produktami ropy naftowej.
b Np. pojazdy drogowe, wagony kolejowe.
a Including products of crude oil.
b E.g. road vehicles, railway wagons.

Wykres 62. Struktura obrotów ładunkowych w portach morskich według grup ładunków
Chart 62. Breakdown of cargo turnover in seaports by cargo groups

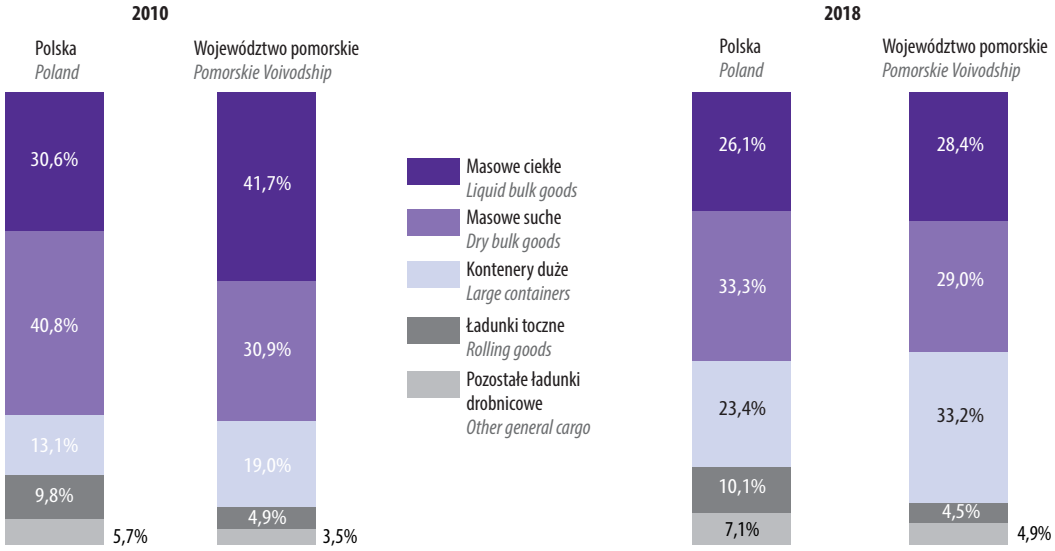

Spośród portów morskich województwa w 2018 r. największe obroty ładunkowe odnotowano w Gdańsku – 41,8 mln t, co oznacza wzrost zarówno w stosunku do 2017 r. (o 23,3%), jak i w odniesieniu do 2010 r. (o 58,3%). Obroty ładunkowe w Gdańsku stanowiły 66,5% obrotów województwa pomorskiego ogółem, a największy udział w obrotach ładunkowych ogółem w gdańskich portach miały przeładunki z grupy „masowe ciekłe" (37,3%), których przeładowano 15,6 mln t oraz „kontenery duże" – odpowiednio (33,3%) 13,9 mln t.

Dane dotyczące obrotów ładunkowych w portach morskich województwa pomorskiego znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego" – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa pomorskiego" – publikacja dostępna co kwartał,
- „Transport i gospodarka morska w województwie pomorskim" – opracowanie sygnalne dostępne co roku,
- „Gospodarka morska w województwie pomorskim" – publikacja dostępna co 3 lata.

Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisie województwa informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2018 r.

2. Dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późniejszymi zmianami).

3. W ramach PKD 2007 wyodrębniono **„Przemysł"**, jako dodatkowe grupowanie, które obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie", „Przetwórstwo przemysłowe", „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych" oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją".

4. Dane w podziale według sekcji i działów PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj. osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych** oraz **nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo" oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa"), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

10. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw** prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; bu-

downictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

12. W związku z wdrożeniem od 2018 r. systemu imputacji danych dla podmiotów, które nie złożyły meldunku dane prezentowane dla miasta Gdańska w tablicach: 4, 9, 17 i 19 nie są porównywalne z danymi zawartymi w poprzednich edycjach. Dane od 2015 r. zostały ponownie przeliczone według nowej metody.

13. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2018 r. – z lat 2017 i 2018;

2) produkcji sprzedanej przemysłu:

– ceny stałe 2000 r. (średnie ceny bieżące 2000 r.) w 2005 r.,

– ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006-2010,

– ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) dla lat 2011-2015,

– ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) od 2016 r.

14. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

15. Przy **przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

16. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

17. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem".

18. W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ". Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót	pełna nazwa
	sekcje
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
	działy
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

19. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Metodologia badań statystycznych".

General notes

1. Data in the publication – unless otherwise indicated – are presented according to the **administrative division of the country in a given period**. In descriptions of Voivodship, information regarding the number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as of 31 December 2018.

2. Data are presented according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the Regulation of the Council of Ministers, of 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885, with later amendments).

3. The term **"Industry"** was introduced as an additional grouping, comprising sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities".

4. Data according to the PKD 2007 sections and divisions, as well as the administrative division, are compiled using the **enterprise method**.

5. Data are compiled in accordance with the **respective organisational status of units of the national economy**.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e. legal persons, organisational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

7. The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and services) on their own account in order to gain profit.

8. Data presented in the publication cover entities of the national economy regardless of the ownership form.

9. In the publication, data in regard to:

1) **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;

2) **sold production of industry and construction** concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons;

3) **financial results of non-financial enterprises** as well as **capital expenditure** and **newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as "Agriculture, forestry and fishing" and "Financial and insurance activities" according to the PKD 2007), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

10. Information relating to the **enterprise sector** is presented based on the definition of "enterprise" – introduced by the regulation of the Council (EEC) No. 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the purpose of observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation, the enterprise is an organisational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and may be a sole legal unit or a group of legal units. The enterprise sector concerns those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting

activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. Since 2010, the holders of agricultural land not conducting agricultural activities and the holders of agricultural land of less than 1 ha conducting agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds) have not been included in agricultural surveys.

12. Due to the implementation, since 2018, of the data imputation system for entities which did not submit a report – the data for Gdańsk in tables: 4, 9, 17 i 19 are not comparable with the data presented in previous editions. The data since 2015 were recalculated according to the new method.

13. Constant prices were adopted as follows:

1) agricultural output – current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at market places, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year, e.g. for 2018 – the prices from 2017 and 2018, are assumed;

2) sold production of industry:
   - 2000 constant prices (2000 average current prices) in 2005,
   - 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006-2010,
   - 2010 constant prices (2010 average current prices) for 2011-2015,
   - 2015 constant prices (2015 average current prices) since 2016.

14. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

15. When computing data **per capita (1,000 population, etc.)** as of the end of the year, the population as of 31 December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 June.

16. Some data are provisional and may change in subsequent editions of the publication.

17. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".

18. The names of some classification levels of the PKD 2007 used in publication have been abbreviated and signed "Δ" in the tables and graphs. The list of abbreviations used and their full names are given below:

abbreviaton	full name
	sections
Trade; repair of motor vehicles	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Accommodation and catering	Accommodation and food service activities
	divisions
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker	Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
Manufacture of metal products	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment

19. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series "Statistical Research Methodology".

Aneks
Appendix

I. Wybrane dane o województwie pomorskim
Selected data on Pomorskie Voivodship

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	*Specification*
Ludność [ab] w tys.	2199	2275	2284	2290	2296	2302	2308	2316	2324	2334	*Population [ab] in thousands*
Na 1000 ludności [b]:											*Per 1,000 population [b]:*
małżeństwa zawarte	5,51	5,99	5,42	5,28	4,68	4,99	5,15	5,36	5,43	5,36	*marriages contracted*
urodzenia żywe	10,69	11,84	10,99	10,96	10,44	10,71	10,67	11,19	11,85	11,38	*live births*
zgony	8,44	8,51	8,48	8,95	8,76	8,75	9,13	9,15	9,33	9,62	*deaths*
przyrost naturalny	2,25	3,33	2,51	2,00	1,68	1,95	1,55	2,04	2,51	1,76	*natural increase*
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	0,49	1,17	1,00	0,85	0,81	0,86	0,98 [c]	1,53	1,55	2,18	*internal and international net migration for permanent residence*
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw [d] w tys.	243,9	277,8	284,6	282,3	277,8	282,7	287,4	301,9	318,8	339,0	*Average paid employment in enterprise sector [d] in thousands*
rok poprzedni = 100	•	102,9	102,4	99,2	98,4	101,8	101,7	105,1	105,6	106,3	*previous year = 100*
Bezrobotni zarejestrowani [a] w tys.	159,9	104,7	106,7	114,6	114,1	96,8	77,7	64,1	49,7	46,1	*Registered unemployed persons [a] in thousands*
Stopa bezrobocia rejestrowanego [a] w %	19,2	12,3	12,5	13,4	13,2	11,1	8,9	7,1	5,5	4,9	*Registered unemployment rate [a] in %*
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych [a] w %	83,5	79,9	80,3	80,8	84,0	85,3	83,6	84,0	81,8	81,6	*Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons [a] in %*
Bezrobotni na 1 ofertę pracy [a]	137	63	93	102	69	43	19	14	12	13	*Unemployed persons per a job offer [a]*
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL [e] w %	53,6	55,5*	54,5	55,5	55,8	55,7	57,6	57,9	58,3	57,7	*Activity rate by the LFS [e] in %*

a Stan w końcu roku.
b Dane od 2010 r. opracowano na podstawie wyników NSP 2011.
c Do obliczenia salda migracji wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.
d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
e Przeciętne w roku. Dla lat 2010-2018 dane nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z poprzednich lat z powodu zmian metodologii i nowej podstawy uogólniania danych.
a As of the end of the year.
b Since 2010, data were compiled on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011.
c For calculating net migration data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.
d Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.
e Annual average. For 2010-2018, data are not fully comparable with the results of the surveys for previous years due to methodological changes and a new base for generalisation of the results.

I. Wybrane dane o województwie pomorskim (cd.)

Selected data on Pomorskie Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	*Specification*
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL [a] w %	43,5	50,3*	49,8	50,2	50,2	50,9	53,7	54,5*	55,8	56,0	*Employment rate by the LFS[a] in %*
Stopa bezrobocia według BAEL [a] w %	18,9	9,3*	8,5	9,6	10,1	8,6	6,6	5,7*	4,3	3,0	*Unemployment rate by the LFS [a] in %*
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw [b] w zł	2522,01	3388,40	3569,44	3680,51	3814,94	3974,86	4171,76	4358,51	4620,19	4916,59	*Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector [b] in PLN*
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	•	455,6	453,3	452,9	449,4	447,1	448,8	450,8	453,5	470,5	*Average monthly number of retirees and pensioners in thousands*
rok poprzedni = 100	•	98,8	99,5	99,9	99,2	99,5	100,4	100,4	100,6	103,7	*previous year = 100*
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł	•	1580,15	1660,58	1746,98	1840,80	1900,33	1955,84	1991,44	2043,95	2133,79	*Average monthly gross retirement pay and pension paid from the non--agricultural social security system in PLN*
rok poprzedni = 100	•	106,7	105,1	105,2	105,4	103,2	102,9	101,8	102,6	104,4	*previous year = 100*
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	•	955,08	986,42	1053,39	1126,00	1150,49	1186,54	1192,14	1211,00	1239,00	*Average monthly gross retirement pay and pension for farmers in PLN*
rok poprzedni = 100	•	104,8	103,3	106,8	106,9	102,2	103,1	100,5	101,6	102,3	*previous year = 100*
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):											*Price indices of consumer goods and services (previous year = 100):*
ogółem	101,7	102,6	104,1	103,4	100,9	99,9	99,2	99,7	102,1	101,9	*total*
żywność i napoje bezalkoholowe	102,2	103,5	105,5	104,6	101,8	99,6	98,2	101,3	104,2	103,5	*food and non-alcoholic beverages*
odzież i obuwie	90,7	90,7	93,6	92,6	93,9	93,9	95,3	95,2	94,3	97,0	*clothing and footwear*
mieszkanie	103,2	103,6	105,9	105,0	102,4	100,9	100,8	100,0	101,3	101,4	*housing*
Plony zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi) z 1 ha w dt	32,6	37,4	35,5	37,2	40,1	45,1	42,6	39,7	43,2	34,9	*Basic cereals (with cereal mixed) yields per 1 ha in dt*

a Przeciętne w roku. Dla lat 2010-2018 dane nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z poprzednich lat z powodu zmian metodologii i nowej podstawy uogólniania danych.
b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Annual average. For 2010-2018, data are not fully comparable with the results of the surveys for previous years due to methodological changes and a new base for generalisation of the results.
b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

I. Wybrane dane o województwie pomorskim (cd.)

Selected data on Pomorskie Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	*Specification*
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych [a] w szt.:											*Livestock per 100 ha of agricultural land [a] in heads:*
bydło [b]	24,3	26,0 [c]	26,3	26,6	27,0	27,5	26,9	28,4	28,7	28,5	*cattle [b]*
trzoda chlewna [d]	134,8	112,7 [c]	107,9	99,7	95,9	103,3	100,2	103,4	97,0	102,9	*pigs [d]*
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):											*Procurement prices indicator (previous year = 100):*
ziarna zbóż (bez siewnego)	81,2	123,5	117,7	107,5	85,7	91,0	95,8	95,3	105,2	113,0	*cereal grain (excluding seed grain)*
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt)	121,8	109,2	123,6	121,2	91,8	100,4	98,8	100,5	104,9	100,6	*cattle for slaughter (excluding calves)*
żywca rzeźnego wieprzowego	89,4	80,9	104,0	126,4	102,7	88,8	93,3	106,1	105,4	88,5	*pigs for slaughter*
Relacje cen skupu [e] 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:											*Procurement price [e] of 1 kg of pigs for slaughter to marketplace prices:*
1 kg żyta	9,2	5,7	4,6	5,3	6,7	7,4	8,1	9,0	9,1	7,4	*of 1 kg of rye*
1 kg jęczmienia	8,3	6,3	4,6	5,3	6,3	5,8	6,0	6,9	6,7	5,4	*of 1 kg of barley*
Produkcja sprzedana przemysłu [f] (rok poprzedni = = 100; ceny stałe)	•	114,3	110,4	105,4	102,0	109,7	104,6	104,7	106,0	106,6	*Sold production of industry [f] (previous year = 100; constant prices)*
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle [f] w tys.	134,5	135,4	131,9	128,3	128,2	132,3	135,6	141,6	148,7	151,3	*Average paid employment in industry [f] in thousands*
rok poprzedni = 100	•	98,6	97,4	97,3	99,9	103,2	102,5	104,4	105,0	101,7	*previous year = 100*
Produkcja sprzedana budownictwa [f] (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	•	103,0	115,4	99,4	97,3	116,3	103,3	93,3	114,2	139,4	*Sold production of construction [f] (previous year = 100; current prices)*
Produkcja budowlano-montażowa [f] (rok poprzedni = = 100; ceny bieżące)	•	102,2	122,1	80,3	94,5	106,7	115,4	87,5	120,2	131,5	*Construction and assembly production [f] (previous year = 100; current prices)*

a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 103.
b Stan w czerwcu.
c Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.
d Stan w czerwcu; do 2013 r. – stan w końcu lipca.
e Ceny bieżące bez VAT.
f Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a See general notes, section 11 on page 106.
b As of June.
c Data of the Agricultural Census as of 30 June.
d As of June; until 2013 – as of the end of July.
e Current prices excluding VAT.
f Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

I. Wybrane dane o województwie pomorskim (dok.)

Selected data on Pomorskie Voivodship (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	*Specification*
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie [a] w tys.	17,8	28,8	31,7	30,5	29,1	26,5	25,7	27,1	27,3	29,6	*Average paid employment in construction [a] in thousands*
rok poprzedni = 100	•	111,7	109,9	96,3	95,3	91,2	96,9	105,3	101,0	108,3	*previous year = 100*
Mieszkania oddane do użytkowania	9841	11815	11887	14194	11901	10891	13182	13155	15815	16664	*Dwellings completed*
rok poprzedni = 100	115,3	82,2	100,6	119,4	83,8	91,5	121	99,8	120,2	105,4	*previous year = 100*
na 1000 ludności	4,5	5,3	5,2	6,2	5,2	4,7	5,7	5,7	6,8	7,2	*per 1,000 population*
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m^2	96,9	97	95,4	90,3	95,1	93,9	86,3	86,9	82,5	80,6	*average useful floor space of dwelling in m^2*
Sprzedaż detaliczna towarów [a] (rok poprzedni = = 100; ceny bieżące)	•	112,4	117,0	105,7	109,6	110,0	103,7	94,8	116,1	110,8	*Retail sale of goods [a] (previous year = 100; current prices)*
Podmioty gospodarki narodowej [b]	226421	260202	258197	265033	271784	275990	281861	286844	293704	296630	*Entities of the national economy [b]*
rok poprzedni = 100	101,5	104,4	99,2	102,6	102,5	101,5	102,1	101,8	102,4	101,0	*previous year = 100*
w tym spółki handlowe	17724	22027	23051	24565	26431	27960	30281	32610	34613	28941	*of which commercial companies*
rok poprzedni = 100	103,9	105,2	104,6	106,6	107,6	105,8	108,3	107,7	106,1	83,6	*previous year = 100*
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	3492	4151	4225	4382	4555	4678	4734	4915	5015	3339	*of which with foreign capital participation*
rok poprzedni = 100	104,7	102,1	101,8	103,7	103,9	102,7	101,2	103,8	102,0	66,6	*previous year = 100*
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych [c] w %	•	94,8	96,0	95,8	95,3	96,8	95,3	95,0	94,1	95,0	*Cost level indicator in non-financial enterprises [c] in %*
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych [c] w %:											*Turnover profitability rate in non-financial enterprises [c] in %:*
brutto	•	5,2	4,0	4,2	4,7	3,2	4,7	5,0	5,9	5,0	*gross*
netto	•	4,3	3,3	3,4	4,0	2,8	4,0	4,2	5,0	4,0	*net*
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach [c] w mln zł (ceny bieżące)	2998,1	5271,1	5134,0	5043,0	5284,8	6103,2	6936,2	6135,4	6413,1	5823,1	*Capital expenditure in enterprises [c] in PLN millions (current prices)*
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące)	•	71,1	97,4	98,2	104,8	115,5	113,6	88,5	104,5	90,8	*previous year = 100 (current prices)*

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku.
c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.
b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of the end of the year
c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

II. Wybrane dane o województwie pomorskim według miesięcy

Selected data on Pomorskie Voivodship by months

Wyszczególnienie *Specification* A – 2017 B – 2018		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ludność [a] w tys. *Population [a] in thousands*	A B	• •	• •	• •	• •	• •	2319,7 2328,2	• •	• •	• •	• •	• •	2324,3 2333,5
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw [b] w tys. *Average paid employment in the enterprise sector [b] in thousands*	A B	315,5 335,3	316,2 335,9	316,0 337,2	317,3 337,8	317,6 338,3	318,2 338,6	319,2 339,7	319,6 340,0	319,7 339,5	319,7 340,4	320,6 341,5	320,9 341,9
poprzedni miesiąc = 100 *previous month = 100*	A B	103,6 104,5	100,2 100,2	99,9 100,4	100,4 100,2	100,1 100,2	100,2 100,1	100,3 100,3	100,1 100,1	100,0 99,8	100,0 100,3	100,3 100,3	100,1 100,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 *corresponding month of previous year = 100*	A B	106,6 106,3	106,4 106,2	106,0 106,7	106,3 106,5	106,4 106,5	105,7 106,4	105,9 106,4	106,0 106,4	105,6 106,2	105,3 106,5	105,5 106,5	105,4 106,5
Bezrobotni zarejestrowani [a] w tys. *Registered unemployed persons [a] in thousands*	A B	66,6 52,4	65,5 52,5	61,8 50,5	57,8 48,0	55,3 46,3	52,2 44,4	51,2 43,9	51,4 44,2	51,6 44,3	49,9 44,9	49,6 45,3	49,7 46,1
Stopa bezrobocia rejestrowanego [a] w % *Registered unemployment rate [a] in %*	A B	7,3 5,6	7,2 5,6	6,8 5,4	6,4 5,1	6,1 5,0	5,8 4,8	5,7 4,7	5,7 4,7	5,7 4,8	5,5 4,8	5,5 4,8	5,4* 4,9
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca *Job offers declared during a month*	A B	8474 8669	9822 9126	11625 10203	10167 11061	11647 8889	10821 9395	9373 9349	12273 10393	10867 8797	10455 9297	8634 7196	6111 6105
Bezrobotni na 1 ofertę pracy [a] *Registered unemployed persons per a job offer [a]*	A B	12 9	10 7	9 7	8 6	6 7	6 6	7 7	6 7	7 8	8 7	8 9	12 13
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw [b] w zł *Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector [b] in PLN*	A B	4338,46 4623,35	4525,17 4710,65	4715,50 5042,06	4572,37 4829,04	4467,01 4734,01	4588,62 4829,41	4591,25 4860,69	4593,95 4904,29	4603,20 4883,93	4622,06 4957,97	4629,54 5028,98	4880,14 5244,97
poprzedni miesiąc = 100 *previous month = 100*	A B	92,7 94,7	104,3 101,9	104,2 107,0	97,0 95,8	97,7 98,0	102,7 102,0	100,1 100,6	100,1 100,9	100,2 99,6	100,4 101,5	100,2 101,4	105,4 104,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 *corresponding month of previous year = 100*	A B	105,3 106,6	107,9 104,1	106,2 106,9	105,1 105,6	102,9 106,0	106,5 105,2	104,4 105,9	106,1 106,8	106,5 106,1	106,3 107,3	106,3 108,6	104,3 107,5

a Stan w końcu okresu.
b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a As of the end of the period.
b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. Wybrane dane o województwie pomorskim według miesięcy (cd.)

Selected data on Pomorskie Voivodship by months (cont.)

Wyszczególnienie *Specification* A – 2017 B – 2018		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wskaźnik cen: *Price indices of:*													
towarów i usług konsumpcyjnych: *consumer goods and services:*													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 *corresponding period of previous year = 100*	A	•	•	102,1 [a]	•	•	102,0 [b]	•	•	101,9 [c]	•	•	102,2 [d]
	B	•	•	101,7 [a]	•	•	102,2 [b]	•	•	102,3 [c]	•	•	101,6 [d]
skupu ziarna zbóż: *procurement of cereal grain:*													
poprzedni miesiąc = 100 *previous month = 100*	A	96,3	107,5	101,5	98,0	102,6	103,0	87,9	97,1	103,6	100,9	101,9	99,3
	B	101,2	98,9	103,6	97,4	104,1	96,9	102,6	108,5	106,1	104,1	98,8	102,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 *corresponding period of previous year = 100*	A	97,2	110,0	109,9	108,9	111,8	113,1	101,2	107,0	101,3	106,5	103,8	98,2
	B	103,2	95,0	96,9	96,4	97,8	92,0	107,4	120,1	122,9	126,8	123,0	126,9
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): *procurement of cattle for slaughter (excluding calves):*													
poprzedni miesiąc = 100 *previous month = 100*	A	102,8	102,6	96,7	101,3	99,8	100,2	95,4	105,5	100,9	100,0	103,4	102,9
	B	96,9	100,5	97,7	102,2	100,8	96,7	97,2	102,4	104,5	96,1	97,7	100,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 *corresponding period of previous year = 100*	A	101,8	96,2	102,6	99,2	98,9	97,1	100,5	106,2	101,6	104,4	112,4	111,7
	B	105,3	103,1	104,2	105,1	106,1	102,4	104,3	101,3	104,9	100,8	95,2	93,1
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: *procurement of pigs for slaughter:*													
poprzedni miesiąc = 100 *previous month = 100*	A	97,1	100,6	102,5	104,3	104,2	102,1	82,9	99,6	114,6	91,6	95,7	96,4
	B	96,0	103,1	106,3	97,6	97,7	101,6	101,4	95,1	108,3	93,7	96,0	98,3

a-d Dane dotyczą okresów (miesięcy): a I-III, b IV-VI, c VII-IX, d X-XII.
a-d Data concern periods (months): a 1-3, b 4-6, c 7-9, d 10-12.

II. Wybrane dane o województwie pomorskim według miesięcy (cd.)

Selected data on Pomorskie Voivodship by months (cont.)

Wyszczególnienie *Specification* A – 2017 B – 2018		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wskaźnik cen (dok.): *Price indices of (cont.):*													
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 *corresponding period of previous year = 100*	A	129,5	124,5	127,6	128,1	123,1	115,7	82,3	80,7	100,8	96,7	93,5	88,8
	B	87,9	90,1	93,4	87,4	82,0	81,6	99,8	95,3	90,0	92,1	92,4	94,2
Relacja ceny skupu [a] 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta *Procurement price [a] of 1 kg of pigs for slaughter to marketplace price of 1 kg of rye*	A	7,8	8,8	9,7	10,1	10,5	10,8	8,5	7,4	8,7	7,5	x	8,0
	B	x	7,9	x	7,7	x	x	6,7	x	x	x	x	x
Produkcja sprzedana przemysłu [b] (ceny stałe): *Sold production of industry [b] (constant prices):*													
poprzedni miesiąc = 100 *previous month = 100*	A	107,5	87,1	115,6	89,0	112,8	101,6	91,9	111,6	99,5	101,9	99,1	97,6
	B	101,3	89,5	113,2	95,3	104,7	100,2	98,4	103,5	101,8	106,8	96,2	98,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 *corresponding period of previous year = 100*	A	110,7	102,2	106,4	96,9	114,3	108,8	104,1	108,1	106,5	108,7	102,9	111,1
	B	104,7	107,7	105,5	113,0	104,8	103,4	110,6	102,6	104,9	109,9	106,7	108,0
Produkcja budowlano-montażowa [b] (ceny bieżące): *Construction and assembly production [b] (current prices):*													
poprzedni miesiąc = 100 *previous month = 100*	A	47,0	113,8	124,2	99,5	100,8	121,6	100,1	89,3	132,6	111,3	118,2	119,9
	B	37,9	97,9	145,3	106,8	112,7	126,2	102,6	107,5	88,9	121,7	112,0	121,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 *corresponding period of previous year = 100*	A	119,1	115,0	111,4	94,9	114,3	120,4	124,0	105,3	133,5	100,6	118,4	151,4
	B	122,3	105,3	123,1	132,1	147,7	153,2	157,1	189,1	126,8	138,6	131,3	132,6

a Ceny bieżące bez VAT.
b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a Current prices excluding VAT.
b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. Wybrane dane o województwie pomorskim według miesięcy (cd.)

Selected data on Pomorskie Voivodship by months (cont.)

Wyszczególnienie *Specification* A – 2017 B – 2018		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku) *Dwellings completed (since the beginning of the year)*	A	1091	2094	3355	4137	5336	6573	8130	9281	11030	12191	14131	15815
	B	953	2260	3242	4524	5479	6308	8468	9848	11367	12711	14705	16664
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 *corresponding period of previous year = 100*	A	168,6	126,1	132,3	120,5	134,7	139,5	143,2	136,9	139,1	131,1	122,6	120,2
	B	87,4	107,9	96,6	109,4	102,7	96,0	104,2	106,1	103,1	104,3	104,1	105,4
Sprzedaż detaliczna towarów [a] (ceny bieżące): *Retail sale of goods [a] (current prices):*													
poprzedni miesiąc = 100 *previous month = 100*	A	81,3	92,8	119,2	100,5	99,7	104,5	105,2	103,1	96,1	102,9	98,5	114,5
	B	83,6	89,1	116,3	101,6	99,9	107,4	103,5	96,4	96,9	107,4	97,9	114,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 *corresponding period of previous year = 100*	A	116,9	111,6	118,1	115,4	113,1	110,7	115,3	120,5	119,6	114,5	118,6	114,0
	B	117,3	112,3	109,8	111,0	111,2	114,2	112,3	105,0	105,9	110,5	109,8	109,5
Podmioty gospodarki narodowej [b] *Entities of the national economy [b]*	A	286702	286876	287712	288551	289538	291091	291951	292611	292607	292938	293342	293704
	B	293970	294224	294836	295526	297264	299042	291445	292911	293677	294860	295823	299630
w tym spółki handlowe *of which commercial companies*	A	32821	33014	33230	33385	33613	33773	33833	33991	34178	34271	34425	34613
	B	34763	34878	34977	35063	35244	35255	28245	28397	28456	28610	28787	28941
w tym z udziałem kapitału zagranicznego *of which with foreign capital participation*	A	4939	4953	4963	4970	4987	4995	4988	4994	4998	4986	5003	5015
	B	4994	4994	4987	4968	4946	4925	3327	3323	3315	3312	3327	3339

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu.
a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.
b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period.

II. Wybrane dane o województwie pomorskim według miesięcy (dok.)

Selected data on Pomorskie Voivodship by months (cont.)

Wyszczególnienie *Specification* A – 2017 B – 2018		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych [a]: *Turnover profitability rate in non-financial enterprises [a]:*													
brutto w % *gross in %*	A	•	•	4,0	•	•	4,6	•	•	5,0	•	•	5,9
	B	•	•	4,2	•	•	5,6	•	•	5,7	•	•	5,0
netto w % *net in %*	A	•	•	3,1	•	•	3,8	•	•	4,2	•	•	5,0
	B	•	•	3,2	•	•	4,6	•	•	4,7	•	•	4,0
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach niefinansowych [b] w mln zł (ceny bieżące) *Capital expenditure in non-financial enterprises [b] in PLN millions (current prices)*	A	•	•	1239,7	•	•	2768,3	•	•	4226,7	•	•	6413,1
	B	•	•	1088,4	•	•	2353,8	•	•	3804,5	•	•	5823,1
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 *corresponding period of previous year = 100*	A	•	•	111,7	•	•	107,2	•	•	102,4	•	•	104,5
	B	•	•	87,8	•	•	85,0	•	•	90,0	•	•	90,8

a W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu.
b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco.
a In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period.
b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively.